

SOÓS JÁNOS

Az Európai Központi Bank
működési keretei

A „Műhelytanulmányok” sorozatában megjelenő füzetek a szerzők nézeteit tartalmazzák, és nem feltétlenül tükrözik a Magyar Nemzeti Bank vezető testületeinek, illetve szakmailag illetékes munkatársainak álláspontját.

Készítette: Soós János
a Magyar Nemzeti Bank Nemzetközi Gazdasági Szervezetek Főosztályának munkatársa
Tel.: 269-4334
E-mail: soosj mnb.hu
Kiadja az MNB Titkársága
1850 Budapest, Szabadság tér 8–9.
A kiadásért felel: dr. Kajdi József
A kiadványt szerkesztette, tördelte a Tájékoztatási osztály Kiadványi csoportja
A kézirat nyomdába adásának ideje: 1999. október

ISSN 1216 9293

Tartalom

ELŐSZÓ	5
1. AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK	7
1.1 Bevezetés	7
2. AZ EGYSÉGES MONETÁRIS POLITIKA	10
2.1 Az egységes monetáris politikai eszköztár	10
2.1.1 Nyiltpiaci műveletek	10
2.1.2 Jegybanki rendelkezésre állás	11
2.2 Partnerek és elfogadható papírok	13
2.3 Az eurórendszer stabilitás-orientált monetáris politikai stratégiája	15
3.3.1 Az árstabilitás kvantitatív definíciója	15
2.3.2 A stratégia 2 pillére	15
1. A pénzmennyiség kiemelt szerepe	15
2. Az árak alakulásának kilátásai és az árstabilitással kapcsolatos kockázatok értékelése a gazdasági mutatók széles körének felhasználásával	16
2.4 Az eurózóna monetáris aggregátumai	17
3. AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK MŰKÖDÉSÉNEK JOGI KERETEI	18
3.1 Jogi szabályozások	18
3.1.1 Az EKB tőkejegyzése	18
3.1.2 Statisztika (adatgyűjtés, fizetési mérleg)	21
3.1.3 Az EKB szankcionálási rendszere	27
3.1.4 Kötelező tartalékolás	30
3.1.5 A monetáris pénzüstézetek szektorának konszolidált mérlege	35
3.1.6 Az euróbankjegyek és -érmék	37
3.1.7 Az EKB és a nemzeti központi bankok külső auditorai	41
3.1.8 Az EKB foglalkoztatási feltételei	41
3.1.9 Az EKB dokumentumaihoz és archívumához való hozzáférés	42
3.2 Megállapodások	42
3.3 Konzultáció	43
3.3.1 Konzultáció az EKB-val	43
4. SZERVEZETI KÉRDÉSEK	45
4.1 Az EKB döntéshozó szervei	45
4.1.1 A Kormányzó Tanács	46
4.1.2 Az Igazgatóság	46
4.1.3 Az Általános (Kibővített) Tanács	47
4.2 A KBER bizottságok	48
4.3 Az EKB szervezeti felépítése és működési rendje	49
4.3.1 Az EKB szervezeti felépítése	49
4.3.2 Az EKB Működési Szabályzata	50
4.3.3 Az Általános Tanács Működési Szabályzata	54

5. SPECIÁLIS KÉRDÉSEK AZ EURÓZÓNÁN KÍVÜLI EURÓPAI UNIÓS TAGÁLLAMOK SZÁMÁRA	57
5.1 Az ERM II.	57
5.1.1 Megállapodás az ERM II-ről	57
5.1.2 Euró-középfolyamok és kötelező intervenciós árfolyamok az ERM II-ben résztvevő tagállamok nemzeti valutái számára	60
5.2 TARGET	61
5.2.1 Az eurózónán kívüli nemzeti bankok és a TARGET	63
6. AZ EURÓ BEVEZETÉSÉVEL KAPCSOLATBAN MEGHOZOTT EGYÉB DÖNTÉSEK	66
6.1 Az euró és a nemzeti valuták közötti visszavonhatatlanul rögzített konverziós ráták	66
6.2 Intézményi kérdések	66
6.2.1 A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság	67
6.2.2 Euró-11 Tanács	69
6.3 Együttműködés más intézményekkel	70
6.3.1 Európai kapcsolatok	70
6.3.2 Nemzetközi kapcsolatok	71
6.3.2.1 A közösség képvisellete és állásfoglalása nemzetközi szinten a GMÜ összefüggésében	71
6.3.2.2 Az EKB nemzetközi szintű képviselétének rendszere	73
a) IMF és OECD	73
b) G7 és G10 miniszterek és jegybanki kormányzók	74
c) G10 találkozók a BIS égisze alatt	74
d) Az EU-n kívüli nemzeti bankok	74
6.4 Euró referencia-árfolyamok jegyzése és publikálása	75
IRODALOM	77
INDEX	83
MELLÉKLET	85

Rövidítések:

BIS	Nemzetközi Elszámolások Bankja (<i>Bank for International Settlements</i>)
DKK	dán korona
ECOFIN	A gazdasági és pénzügyminiszterekből álló Tanács (<i>Council of Ministers for Economic and Financial Affairs</i>)
EGT	Európai Gazdasági Térség (<i>European Economic Area – EEA</i>)
EKB	Európai Központi Bank (<i>European Central Bank – ECB</i>)
EMI	Európai Monetáris Intézet (<i>European Monetary Institute – EMI</i>)
FED	Az USA jegybank szerepét betöltő Szövetségi Tartalék Bank (<i>Federal Reserve Bank</i>)
EUR	euró (<i>euro</i>)
GDP	Bruttó hazai termék (<i>Gross Domestic Product</i>)
GMÜ	Gazdasági és Monetáris Unió (<i>Economic and Monetary Union – EMU</i>)
GRD	görög drachma
HICP	Fogyasztói árak harmonizált indexe (<i>Harmonised Index of Consumer Prices</i>)
IMF	Nemzetközi Valutaalap (<i>International Monetary Fund</i>)
KBER	Központi Bankok Európai Rendszere (<i>European System of Central Banks – ESCB</i>)
MPI	Monetáris pénzügyintézet (<i>Monetary Financial Institution – MFI</i>)
MSZ	Működési Szabályzat (<i>Rules of Procedure</i>)
OECD	Gazdasági Együttműködés és Fejlesztés Szervezete (<i>Organization for Economic Cooperation and Development</i>)
OJ	Az Európai Közösségek Hivatalos Lapja (<i>Official Journal of the European Communities</i>)
RTGS	Valós-idejű bruttó elszámolási rendszer (<i>Real Time Gross Settlement</i>)
S.W.I.F.T.	Nemzetközi Bankközi Pénzügyi Telekommunikációs Kapcsolatok Társasága (<i>Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication</i>)

Előszó

1999. január 1-jén – a XX. század egyik legfontosabb pénzügyi eseményeként – elkezdődött a Gazdasági és Monetáris Unió harmadik szakasza és megszületett az egységes európai valuta, az euró. Ezzel létrejött az eurózóna mint a világgazdaság önálló gazdasági egysége.

1998 márciusában az Európai Bizottság és az Európai Monetáris Intézet megjelentette konvergencia jelentéseit, melyekben a tagállamok rátermettségét vizsgálták a jogi és a gazdasági konvergencia kritériumai alapján. Május első hétvégéjén Brüsszelben a Bizottság és az Európai Monetáris Intézet jelentéseivel összhangban, az Európai Parlament véleményét követően, illetve a Tanács (ECOFIN) javaslatára a kormány- és államfőkből álló Európai Tanács 11 EU-tagállam esetében látta megvalósíthatónak az euró bevezetését. 1998. június 1-jén megalakult a Központi Bankok Európai Rendszere, mely az Európai Központi Bankból és a 15 EU-tagállam jegybankjaiból áll. Az év második felében számos területen folytatódott a felkészülés az euró bevezetésére a Bizottság és a Tanács, illetve az Európai Központi Bank vezérletével.

1998 utolsó napján visszavonhatatlanul rögzítették az euró és a résztvevő tagállamok nemzeti valutái közötti átváltási arányokat. Az euró saját jogán vált valutává. 1999 januárja óta az eurózónában az euró az egyetlen hivatalos valuta, de az átmeneti időszakban még csak számlapénzként létezik. A nemzeti valuták jelentősége így még mindig nagy marad, hiszen a nemzeti határokon belül 2001. december 31-ig csak és kizárólag ezek lesznek forgalomban. Az euróbankjegyek és -érmék az átmeneti időszak vége után, csak 2002. január 1-jétől kerülnek forgalomba.

Jelen kiadvány célja, hogy bemutassa az Európai Központi Bank működési kereteit, illetve az általa meghozott döntéseket. Ennek megfelelően a Műhelytanulmány részletesen ismerteti az Európai Központi Bank által kibocsátott jogi szabályozásokat és a működésével kapcsolatban létrehozott tanácsi jogszabályokat. A kiadvány emellett az euróval kapcsolatban meghozott legfontosabb egyéb döntésekről is szól.

Az *első fejezet* bemutatja az Európai Központi Bank környezetét, és összefoglaló jelleggel szól a függetlenség fontosságáról, a tőkejegyzés és a devizatartalékok kérdéseiről. A *második rész* célja az

volt, hogy röviden megismertesse az olvasóval az egységes monetáris politika kereteit. A *harmadik fejezet* adja a Műhelytanulmány gerincét, itt kerülnek bemutatásra az Európai Központi Bank jogi szabályozásai. A *negyedik rész* a szervezeti kérdéseket tárgyalja, így az olvasó megismerheti a működési szabályzatokat, illetve a bank szervezeti felépítését. Az *ötödik rész* két olyan témáról szól, mely az olyan EU-tagállamok számára érdekes, melyek nem vezették be az eurót. Végül az utolsó, *hatodik fejezet* pedig az euró bevezetésével összefüggésben meghozott legfontosabb döntéseket ismerteti.

A Műhelytanulmányban az egyes fogalmakat a következő értelemben használjuk:

- *Egyezmény: Az eredeti Egyezményt (az Európai Közösség Alapító Szerződését) a Maastrichti Szerződésként ismert Európai Unióról szóló Egyezmény módosította, és ezen módosítás során kerültek be az (eredeti) Egyezménybe a monetáris integrációval foglalkozó rendelkezések.*
- *Jegyzőkönyv: Az Egyezmény 3. sz. Jegyzőkönyve a Központi Bankok Európai Rendszeréről és az Európai Központi Bankról.*
- *Résztvevő ország, illetve résztvevő: olyan ország, ahol az eurót bevezették.*

A Műhelytanulmány az 1999. május végéig megjelent joganyagokat foglalja össze. Noha az Amszterdami Szerződés 1999 májusától hatályos, a Műhelytanulmányban a hivatkozások még a módosítás előtti számozás szerint lettek megadva.

Végül szeretném megköszönni munkatársaim, *Cserés Ákos, Csík Ágnes, Horváth Ágnes, Pintér Cecília, Szalai Zoltán és Dr. Tóth László* értékes észrevételeit.

Budapest, 1999. október

Soós János

1. | Az Európai Központi Bank

1.1 Bevezetés

1998. május 3-án a brüsszeli Európai Tanács egyhangú döntésének eredményeképpen 11 tagország felelt meg az euró 1999. januári bevezetéséhez szükséges (maastrichti) jogi és gazdasági kritériumoknak.¹ A 11 ország: *Ausztria, Belgium, Finnország, Franciaország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Németország, Olaszország, Portugália és Spanyolország*. A Gazdasági és Monetáris Unió (továbbiakban: GMU) harmadik szakaszában tehát ezek a tagállamok vesznek részt kezdettől.²

11 résztvevő ország

1998. május 26-án a 11 résztvevő tagállam állam- és kormányfői kijelölték a jövőbeli közös jegybank elnökét, alelnökét és 4 másik igazgatósági tagját,³ június 1-jén pedig az *Európai Monetáris Intézet* (továbbiakban: EMI) megszűntével egy időben megalakult a *Központi Bankok Európai Rendszere* (továbbiakban: KBER), mely az *Európai Központi Bankból* (továbbiakban: EKB) és az *Európai Unió 15 tagállamának jegybankjaiból áll. Azon tagállamok jegybankjai, melyek nem tartoznak az eurózónába, speciális státusszal rendelkeznek: szabadon végezhetik a nemzeti monetáris politikai műveleteiket, de nem vehetnek részt abban a döntési mechanizmusban, mely az eurózónára vonatkozó egységes monetáris politikára vonatkozik. A Kormányzó Tanács januári döntése alapján 1999 elejétől bevezették az Eurórendszer (Eurosysteem) fogalmát, mely az EKB és a 11 résztvevő nemzeti bank együttesét takarja (tehát az angol, a dán, a görög és a svéd központi bank nem része az Eurórendszernek).*

Központi Bankok Európai Rendszere

A KBER elsődleges célja az árstabilitás fenntartása, a cél megértése nélkül támogatja a Közösség gazdaságpolitikáját és működése a nyitott piacgazdaságok alapelveivel is összhangban áll. A KBER alapfeladatai a Közösség monetáris politikájának definiálá-

¹ European Council (1998a), melyet megelőzött a Tanács ajánlása (Council (1998c)).

² Dánia az Egyezmény 12. Jegyzőkönyve szerint jelezte, hogy nem vesz részt a GMU harmadik szakaszában. Az Egyesült Királyság az Egyezmény 11. Jegyzőkönyve alapján nem szándékozott bevezetni az eurót a GMU harmadik szakasza kezdetétől. Görögország a gazdasági konvergencia-kritériumok közül egyiket sem teljesítette. Svédország nem vett részt az ERM-ben és a jogi kritériumokat sem teljesítette teljes egészében (így összességében nem felelt meg a kritériumoknak) és ez azzal is párosult, hogy a svéd kormány bejelentette, kezdettől nem kíván részt venni a GMU III. szakaszában.

³ European Council-11 (1998).

sa és végrehajtása, a devizaműveletek végzése, a tagállamok hivatalos tartalékainak őrzése és kezelése, illetve a fizetési rendszerek működésének elősegítése.

Az Egyezmény az EKB számára kizárólagos jogot biztosít az euróbankjegyek kibocsátására. Emellett a KBER az arra hivatott hatóságok által a hitelintézetek prudenciális felügyeletére és a pénzügyi rendszerek stabilitására vonatkozó politikáik zökkenőmentes viteléhez is hozzájárul. A saját kompetenciájába tartozó ügyekben a nemzeti és közösségi hatóságok kötelesek konzultálni és kikérni az EKB véleményét. Az EKB emellett saját kezdeményezésére is kifejtheti véleményét. Feladatai teljesítése érdekében az EKB a nemzeti központi bankok közreműködésével statisztikai adatokat gyűjt.

*intézményi,
személyi és
pénzügyi független-
ség*

A KBER független rendszer, melyben a függetlenség három formájának kell érvényesülnie. Az *intézményi függetlenség* szerint feladatai végrehajtása közben sem az EKB, sem a nemzeti központi bankok, de azok döntéshozó testületeinek tagjai sem kérhetnek iránymutatást, nem fogadhatnak el utasításokat harmadik féltől (azaz a Közösség szerveitől és testületeitől, a tagállamok kormányaitól, illetve más testületektől). Utóbbiak a döntéshozókat nem befolyásolhatják munkájuk végzése során. Az Egyezménnyel összeférhetetlen, ha harmadik fél szavazati joggal részt vesz a döntéshozó testületekben. A *személyi függetlenség* a hivatali idő biztonságát illetően speciális rendelkezéseket foglal magába: a nemzeti központi bankok kormányzói számára a szolgálati idő minimum 5 év, a hivatalból való eltávolítás csak meghatározott esetekben lehetséges (munkavégzésre képtelenség, súlyos hivatali mulasztás). Az elnök mellett a KBER-rel kapcsolatos feladatok végrehajtásába bevont döntéshozó testületi tagok számára is hasonlóan biztonságos hivatalviselésről kell gondoskodni és fontos, hogy ne adódjék (érdek)összeférhetetlenség a nemzeti jegybankok döntéshozó testületi tagjainak a jegybanki feladataikkal összefüggő kötelezettségei és más olyan funkcióik között, amelyet a KBER-rel kapcsolatos feladatok végrehajtása során látnak el. A *pénzügyi függetlenség* alapján a nemzeti központi bankoknak rendelkezniük kell a megfelelő eszközökkel, hogy a KBER-rel kapcsolatos feladataikat elláthassák.

az EKB jegyzett tőkéje

Az EKB jegyzett tőkéje 5 milliárd EUR. A bank kizárólagos tőkejegyzői a nemzeti központi bankok. A tőkejegyzés során az egyes nemzeti bankok (négy tizedes pontossággal kifejezett) súlyát a Közösség GDP-jén és népességén belüli tagállami részesedés alapján határozzák meg. A 11 eurózónabeli nemzeti bank a tőkejegyzés során a számára előírt összeget egészében, az eurót be nem vezető 4 EU tagállam nemzeti bankja pedig csak az előírt összeg 5%-át volt köteles befizetni, mely összeggel az EKB működési költségeihez járulnak hozzá. Ez alapján a befizetett jegyzett tőke nagysága 3,998 milliárd EUR.

Az EKB Kormányzó Tanácsa döntött az eurózónában résztvevő tagállamok nemzeti jegybankjai által kezdetben befizetendő devizatartalékok nagyságáról.⁴ A tartalék *nem* lehet euró, illetve a tagállamok nemzeti valutája, a jegybanknak a Valutaalappal szemben fennálló, valamely devizában kifejezett feltétlen, azonnal lehívható hitel-igénybevételi jogosultsága (IMF tartalékpozíciók), illetve SDR. A tartalékok befizetése 1999 első kereskedési napján volt esedékes. A Jegyzőkönyv rendelkezése alapján a kezdeti transzfer nagysága maximum 50 milliárd EUR lehetett. Ez az összeg azonban kiigazításra került, mert le kellett vonni azoknak a jegybankoknak a befizetési részesedését, melyek a nem résztvevő (az eurót nem bevezető) országokban vannak. Devizatartalékot tehát csak a résztvevő országoknak kellett befizetni, az eurózónán kívüli tagállamoknak nem. A 11 ország az EKB tőkejegyzése kapcsán meghatározott súlyok szerint transzferált. Mindezek alapján a kezdeti transzfer az 50 milliárd EUR 78.9379%-a, 39,5 milliárd EUR volt.⁵ Az EKB Kormányzó Tanácsa azt is eldöntötte, hogy a kezdeti transzfer összegének 15%-a *arany*, a fennmaradó részt pedig *konvertibilis devizák* teszik ki. Az EKB a befizetett tartalék összegének nagyságával azonos mértékben hitelt nyújthat az egyes nemzeti bankoknak.

devizatartalékok

⁴ Ld. ECB Press Conference, 8 July 1998.

⁵ 1999. január 4. és 7. között a résztvevő nemzeti bankok a fenti összeget a következő összetételben fizették be: 30,2 milliárd EUR értékben USD, 5,9 milliárd EUR értékben arany és 3,4 milliárd EUR értékben pedig JPY. Minden egyes résztvevő bank mindhárom denominációban transzferált. Az USD és JPY transzferek értékpapírokban és készpénz formájában történtek.

2. | Az egységes monetáris politika

egységes monetáris politika

A Gazdasági és Monetáris Unió harmadik szakaszától az eurót bevezető EU-tagállamok lemondtak azon jogukról, hogy saját nemzeti monetáris politikát folytathatnak. 1999. január 1-től kezdve az EKB irányításával egységes monetáris politika vette kezdetét az eurózónában. 1998 őszén az EMI korábbi tervezetét alapul véve a Kormányzó Tanács elfogadta az egységes monetáris politika keretét, mely magában foglalja a kötelező tartalékolás rendszerét,⁶ az egységes eszköztárat, illetve a partnerek és az elfogadható papírok kritériumait. Az elfogadott monetáris politikai keret mellett 1998 októberében és decemberében az EKB jóváhagyta az Eurórendszer stabilitás-orientált monetáris politikai stratégiájának alapelveit is.

Az egységes monetáris politika részletes tárgyalása meghaladja e kiadvány kereteit, ezért ezen a helyen csak röviden kerül bemutatásra az egységes monetáris politika eszköztársa, a KBER partnereinek és elfogadható papírjainak köre, a stabilitás-orientált monetáris politikai stratégia alapelvei és az eurózóna monetáris aggregátumainak definíciója.

2.1 Az egységes monetáris politikai eszköztár

1998 szeptemberében definiálták az egységes monetáris politika eszköztárát.⁷ Az Eurórendszer nyíltpiaci műveleteket hajt végre, a partnereknek saját kezdeményezésű lehetőségeket ajánl és a hitelintézetek számára kötelező tartalék képzését követeli meg.

2.1.1 Nyíltpiaci műveletek

nyíltpiaci műveletek

Az Eurórendszer monetáris politikájában a kamatok irányításában, a piac likviditás- menedzselésében és a monetáris politika irányultságának jelzésében fontos szerepet játszanak a nyíltpiaci művele-

⁶ A kötelező tartalékolásról ld. az EKB jogi szabályozásait, illetve a Tanács rendeletét.

⁷ A témáról részletesen ír Horváth – Szalai (1998)., illetve ld. ECB (1998a) és „The single monetary policy in Stage Three: General documentation on ESCB monetary policy instruments and procedures” (18 September 1998).

tek. Céljuk, rendszerességük és eljárási rendjük alapján a műveletek 4 kategóriája létezik:

1. *elsődleges refinanszírozó műveletek: rendszeres likviditást nyújtó nem végleges műveletek heti gyakorisággal és 2 heti lejáráttal. A nemzeti bankok hajtják végre szabvány tenderek alapján. Ezek a pénzügyi szektor refinanszírozásának zömét biztosítják.*

2. *hosszabb távú refinanszírozó műveletek: pótlólagos likviditást nyújtó nem végleges műveletek havi gyakorisággal és 3 havi lejáráttal, céljuk a partnerek számára további hosszabb távú refinanszírozásról való gondoskodás. A műveleteket a nemzeti bankok hajtják végre szabvány tenderek alapján.*

3. *finomszabályozó műveletek: ad hoc alapon történnek, céljuk a piac likviditási helyzetének menedzselése és a kamatok stabilizálása, különösen azért, hogy elsimítsák a váratlan likviditási hullámzások kamatokra gyakorolt hatásait. Általában a nemzeti bankok hajtják végre gyors tenderen, vagy bilaterális eljárás alapján. Az EKB Kormányzó Tanácsa dönt arról, hogy kivételes körülmények között a finomszabályozó bilaterális műveleteket maga az EKB végrehajthatja-e.*

4. *strukturális műveletek: a KBER kivitelezheti ezeket adósságpapírok kibocsátása, nem végleges műveletek és végleges tranzakciók révén. Ilyen műveletekre akkor kerül sor, ha az EKB a KBER pénzügyi rendszerrel szembeni strukturális pozícióját szeretné kiigazítani. A nem végleges és az adósságpapírok kibocsátása formájában végrehajtott strukturális műveleteket a nemzeti bankok hajtják végre szabvány tendereken keresztül. A végleges tranzakciók formájában kivitelezett strukturális műveleteknél bilaterális eljárást alkalmaznak.*

2.1.2 Jegybanki rendelkezésre állás

Az ilyen lehetőségek célja, hogy likviditást nyújtsanak és csökkentsenek, a monetáris politika irányultságát jelezzék és az 1 napos (overnight) piaci kamatokat korlátozzák.

jegybanki rendelkezésre állás

Saját kezdeményezésre kétféle lehetőség áll a partnerek rendelkezésére:

5. *marginális hitellehetőség: 1 napos likviditáshoz jutási lehetőség, melyet a nemzeti bank megfelelő értékpapír fedezete ellenében nyújt. Normális körülmények között korlátlan hitelt jelent, a hitellehetőség az 1 napos piaci kamatok felső szintjét biztosítja.*

6. *betéti lehetőség: a partnerek 1 napos betételhelyezési lehetősége a nemzeti banknál. Normális esetben nincs korlátja a betét összegének, a betéti lehetőség kamata az 1 napos piaci kamatok alsó szintjét biztosítja.*

1. táblázat

A KBER monetáris politikai műveletei

Monetáris politikai műveletek	Tranzakció típusai		Lejárat	Gyakoriság	Eljárási rend
	likviditás nyújtása	likviditás megkötése			
NYÍLTPIACI MŰVELETEK					
Elsődleges refinanszírozó művelet	nem végleges műveletek	–	2 hét	heti	szokásos tender
Hosszabb távú refinanszírozó műveletek	nem végleges műveletek	–	3 hónap	havi	szokásos tender
Finom szabályozó műveletek	nem végleges műveletek	deviza swap	nincs szabványosítva	nem rendszeres	gyors tender
	deviza swap	fix lejáratú és kamatú nem végleges műveletek			kétoldalú eljárás
	végleges értékpapírvétel	végleges értékpapíreladás	–	nem rendszeres	kétoldalú eljárás
Strukturális műveletek	nem végleges műveletek	jegybanki CD (adósságpapír) kibocsátása	szabványos/ nem szabványos	rendszeres / nem rendszeres	szabvány tender
	végleges értékpapírvétel	végleges értékpapíreladás	–	nem rendszeres	kétoldalú eljárás
JEGYBANKI RENDELKEZÉSRE ÁLLÁS⁸					
Marginális hitellehetőség	nem végleges műveletek	–	1 napos (overnight)	partner belátása szerint rendelkezésre áll	
Betéti lehetőség	–	betétek	1 napos (overnight)	partner belátása szerint rendelkezésre áll	

Forrás: ECB (1998a).

⁸ Standing facilities.

2.2 Partnerek és elfogadható papírok

Közös alkalmassági kritériumok alapján létrehozták azon partnerek listáját, akik részt vehetnek az Eurórendszer monetáris politikai műveleteiben. A partnerek köre magában foglalja mindazon intézményeket, melyekre érvényes a kötelező tartalékolás rendszere.⁹ Ezek az intézmények elméletben a standard tender eljárás alapján nyíltpiaci műveleteket végezhetnek és a saját kezdeményezésű lehetőségekkel is élhetnek.¹⁰ A partnereknek a továbbiakban meg kell felelniük bizonyos prudenciális és működési követelményeknek is (prudenciális felügyelet alatt kell állniuk, stabil pénzügyekkel kell rendelkezniük, a monetáris politikai műveletekhez kapcsolódó operacionális kritériumoknak meg kell felelniük).

partnerek

Az elfogadható papíroknak meg kell felelniük bizonyos kritériumoknak, hogy a KBER monetáris politikai műveleteiben elfogadhatóak legyenek. Az ilyen műveletek során kétféle kategóriája létezik a papíroknak. Az *elsőrendű papírok közé tartoznak a forgatható adósságpapírok, melyek az EKB által rögzített egységes eurózónabeli kritériumoknak megfelelnek. A másodrendű papírok köre további, forgatható és nem forgatható papírokat tartalmaz, melyek különösen fontosak a nemzeti tőkepiacok és bankrendszerek számára és amelyekre a nemzeti bankok állapítják meg a kritériumokat, figyelembe véve az EKB minimális elfogadhatósági kritériumait.*¹¹ A KBER partnerei az elfogadható papírokat nemzetközileg is használhatják, azaz tőkéhez juthatnak a telephely szerinti tagállam nemzeti bankjától úgy, hogy más tagállamban lévő aktívákat használnak.

elfogadható papírok

Az EKB adósságpapírjai az elsőrendű papírok közé tartoznak. Az 1999. január 1. előtt kibocsátott nemzeti banki adósságok szintén ide sorolandók. A többi elsőrendű papírnak a következő kritériumoknak kell eleget tennie:

elsőrendű papírok

(1) (adósságpapírok, (2) üzletileg megbízható, (3) eurózónabeli jelenlét, átruházható könyvelési tétel formájában a nemzeti banknál vagy központi értektárban elhelyezve, (4) euróban denominált, (5) az EGT-ben bejegyzett jogi személy által történő kibocsátás/garancia és (6) szabályozott piacon jegyzés.

Az elsőrendű papírok mellett a nemzeti bankok más, a nemzeti pénzügyi piacok és a bankrendszer számára fontos, papírok esetében megfontolhatják az elfogadhatóságot. A másodrendű papírok elfogadhatóságával kapcsolatos kritériumokat a nemzeti bankok állapítják meg, ezt követően azokat az EKB hagyja jóvá. A másodrendű papírok, az elsőrendű papírokhoz hasonlóan, az egész euró-

másodrendű papírok

⁹ Több mint 8000 intézményről van szó.

¹⁰ Több mint 4000 intézmény élhet a saját kezdeményezésű lehetőségekkel, míg majdnem 3000 intézmény végezhet refinanszírozó műveletet.

¹¹ „List of eligible assets” (23 October 1998 és 31 December 1998.)

zónában felhasználhatóak fedezetként. A nemzeti bankok létrehozták és fenntartják a másodrendű papírok nemzeti listáit. Az ilyen papíroknak a következő kritériumoknak kell megfelelniük:

(1) (forgatható / nem forgatható adósságpapír vagy szabályozott piacon jegyzett részvény, (2) olyan jogi személyek adósságkötelezettségei, vagy részvényei, melyeket a nemzeti bank pénzügyileg stabilnak ítél meg, (3) könnyű hozzáférhetőség a nemzeti bank által, (4) eurózónabeli jelenlét, (5) euróban denominált és (6) az eurózónában bejegyzett jogi személy által történő kibocsátás/garancia.

2. táblázat

Elsőrendű és másodrendű elfogadható papírok

Kritériumok	Elsőrendű papírok	Másodrendű papírok
PAPÍR TÍPUSA	EKB adósságpapírok Más forgatható adósságpapírok (kivéve hibrid instrumentumok)	Forgatható pénzügyi eszközök Nem forgatható pénzügyi eszközök Szabályozott piacon forgalmazott részvények
FIZETÉSI ELJÁRÁS	Központilag a nemzeti bankoknál könyvelési tételként, vagy az EKB előírásait teljesítő értéktárban elhelyezve.	A papírhoz annak a nemzeti banknak könnyen hozzá kell férnie, mely a másodrendű papírok listájára tette azt.
KIBOCSÁTÓ TÍPUSA	KBER Közületi szektor Magánszektor Nemzetközi és szupranacionális intézmények	Közületi szektor Magánszektor
PÉNZÜGYI MEGBÍZHATÓSÁG	A kibocsátót (garancia-vállalót) az EKB pénzügyileg stabilnak ítéli meg	A kibocsátót/adósta (garancia-vállalót) az a nemzeti bank pénzügyileg stabilnak ítél meg, mely a papírt a másodrendű papírok listájára tette.
KIBOCSÁTÓ ALAPÍTÁSÁNAK FÖLDRAJZI HELYE	Európai Gazdasági Térség	Euró-zóna
PAPÍR FÖLDRAJZI HELYZETE	Euró-zóna	Euró-zóna
KIBOCSÁTÁS VALÚTÁJA	Euró	Euró
NEMZETKÖZI FELHASZNÁLÁS LEHETŐSÉGE	Igen	Igen

Forrás: ECB (1998a).

2.3 Az Eurórendszer stabilitás-orientált monetáris politikai stratégiája

A stabilitás-orientált monetáris politikai stratégia célja az árstabilitás fenntartása az eurózónában. A stratégia 3 fő elemből áll: az Eurórendszer elsődleges céljának (árstabilitás) kvantitatív definiálása és a 2 pillér, melyet e cél elérésére használnak. E pillérek közül az első a kitüntetett szereppel ellátott pénzmennyiség, amit a monetáris aggregátum növekedése referenciaértékének bejelentésével jeleznek, a másik az árak alakulására és az árstabilitással kapcsolatos eurózónabeli kockázatokra vonatkozó értékelés a gazdasági mutatók széles körének felhasználásával.

2.3.1 Az árstabilitás kvantitatív definíciója

A Kormányzó Tanács döntése alapján a következő definíciót fogadták el: „az árstabilitást úgy definiálják, mint az eurózónára vonatkozó fogyasztói árak harmonizált indexének (HICP) 2% alatti növekedése (év/év)”. E definíció szerint az árstabilitás „középtávon fenntartandó”. Ez az állítás tehát annak szükségességét tükrözi, hogy a monetáris politikának előrettekintő, középtávú orientáltságúnak kell lennie, ugyanakkor elismeri az árak rövid távú volatilitását, mely az árszínvonalra ható nem monetáris sokkokból (pl. közvetett adó szintjének, egyes áruk világpiaci árának változása) származik. A középtávú szemlélet azért is fontos, mert lehetőséget nyújt a döntéshozóknak a fokozatos válaszlépésekre. A „növekedés” szó tisztán jelzi, hogy a deflációt nem tartják konzisztensnek az árstabilitással. Megjegyzendő, hogy az árstabilitás fenti definíciója összhangban van a legtöbb eurózónabeli nemzeti központi bank által a GMI harmadik szakasza előtt használt árstabilitási megfogalmazásokkal.

az árstabilitás definíciója

2.3.2 A stratégia 2 pillére

1. A pénzmennyiség kiemelt szerepe

A pénzmennyiség szerepét hangsúlyozandó a Kormányzó Tanács úgy döntött, hogy annak növekedésére egy kvantitatív referenciaértéket határoz meg. Ez az érték segíti a Kormányzó Tanácsot abban, hogy elemezze a monetáris aggregátumokban rejlő információkat. A kvantitatív referenciaérték két jellegzetessége a következő:

a pénzmennyiség kiemelt szerepe

- a referenciaértéket oly módon származtatják, amely konzisztens az árstabilitással. Ahhoz, hogy középtávon a referencia-

érték konzisztens legyen az árstabilitás fenntartásával, a pénzmennyiségnek stabil kapcsolata kell, hogy legyen az eurózóna árszintjével.

- a pénzmennyiség referenciaértéktől való jelentős, vagy időben elnyúló eltérése normál körülmények között középtávon az árstabilitásra kockázatokat jelentene. Ez a tulajdonság megköveteli, hogy egyrészt stabil kapcsolat legyen a pénzmennyiség és az árszínvonal között, másrészt, hogy a pénzmennyiség növekedése az árszínvonal alakulásának legfontosabb jelzője legyen.

referenciaérték koncepciója

A referenciaérték koncepciója nem tartalmaz olyan kötelezettséget az eurózónára nézve, hogy rövid távon korrigálnia kellene a pénzmennyiség növekedésének a referenciaértéktől való eltérését. Az ilyen eltérésekre válaszul tehát a kamatszintet nem változtatják meg mechanikusan, hogy a pénzmennyiség növekedését visszaállítsák a referenciaértékhez. Ezért az eurózóna referenciaértékkel ellátott monetáris aggregátumának nem kell kontrollálhatónak lennie rövid távon. A rendelkezésre álló tapasztalatok alapján a szélesebb értelemben vett monetáris aggregátumok mutatják fel azokat a tulajdonságokat, melyek a referenciaérték bejelentéséhez szükségesek. A Kormányzó Tanács az M3-ra¹² jelentett be referenciaértéket, melyet oly módon definiáltak, hogy nemcsak a forgalomban lévő pénzt és a konvencionális betéteket tartalmazza, de a pénzpiaci befektetési alapok részvényeit / részesedéseit (money market fund shares/units) és az ún. monetáris pénzügyintézetek¹³ által kibocsátott adósleveleket is. A pénzmennyiség növekedése referenciaértékének származtatása során egyrészt a pénzmennyiség, másrészt az árak, a reál-GDP és a pénz forgási sebességét használták fel. 1998. december 1-én a Kormányzó Tanács bejelentette az M3 éves növekedésének referenciaértékét (4,5%). Ennek származtatása a következő középtávú feltételezéseken alapul:

- a HICP¹⁴ növekedése 2% alatt marad (év/év),
- a reál-GDP trendje a 2 – 2,5% közötti sávban van,
- az M3 forgási sebességének csökkenése középtávon a körül-belül 0,5 – 1% közötti sávban marad.

2. Az árak alakulásának kilátásai és az árstabilitással kapcsolatos kockázatok értékelése a gazdasági mutatók széles körének felhasználásával

árak alakulásának kilátásai

A stabilitás-orientált monetáris politikai stratégiában – párhuzamosan a pénzmennyiség növekedésére vonatkozó elemzésekkel – fontos szerep jut az árak alakulásának kilátásaival és az árstabilitással kapcsolatos kockázatok értékelésének is. Az ilyen értékelések al-

¹² Az M3 definícióját ld. később.

¹³ Monetary financial institutions (MFIs), ld. később.

¹⁴ Harmonised Index of Consumer Prices (Fogyasztói Árak Harmonizált Indexe).

kalmával a gazdasági és pénzügyi mutatók széles körét használják fel (bérszínvonal, árfolyamok, kötvényárak és hozamgörbék, fiskális politikai mutatók, ár- és költségindexek, üzleti és fogyasztói felmérések, stb.).

2.4 Az eurózóna monetáris aggregátumai

Az EKB a következőképpen definiálta az eurózóna monetáris aggregátumait:

az eurózóna monetáris aggregátumai

M1: bankjegyek és érmék, azonnal készpénzre konvertálható egyenlegek és készpénz nélküli fizetésre használható egyenlegek (overnight betétek).

M2: M1 + betétek egészen 2 év lejáratig, max. 3 hónapos felmondható betétek. Bizonyos restriktciók (előzetes értesítés, késés, büntetések, díjak) mellett az ilyen betétek az M1 komponenseire konvertálhatóak. Az M2 így a bankjegyek és érmék mellett a likvid betéteket tartalmazza.

M3: M2 + az mpi szektor által kibocsátott jegyzett papírok. Egyes pénzügyi instrumentumok (pénzügyi befektetési alapok részesedései és részvényei, pénzügyi papírok) és a visszavásárlási megállapodások tartoznak még ide.

3. táblázat

A monetáris aggregátumok

	M1	M2	M3	M3 súlyok
Forgalomban lévő pénz	✓	✓	✓	7%
Overnight betétek	✓	✓	✓	33%
Max. 2 éves lejáratú rendelkező betétek		✓	✓	20%
Max. 3 hónapos felmondható betétek		✓	✓	28%
Visszavásárlási megállapodások			✓	4%
Pénzügyi befektetési alapok részvényei és részesedései, pénzügyi papírok			✓	7%
Max. 2 év lejáratú adósságpapírok			✓	2%

Forrás: ECB (1999b).

3. | Az Európai Központi Bank működésének jogi keretei

az EKB által kibocsátott jogi szabályozások

Az alapítását követően az Európai Központi Bank munkájában a végső tesztelések, az EMI korábban lefektetett javaslatainak és tervezeinek véglegesítése került a középpontba. Ezek mellett természetesen a bank működési kereteit is véglegesíteni kellett. Az elmúlt év második felében tehát az EKB számos jogi szabályozást¹⁵ (továbbiakban: jogi szabályozások) bocsátott ki (ld. a következő táblázatot).

Ebben a fejezetben ezek tárgyalásakor az egymáshoz kapcsolódó szabályozások egy helyen kerülnek bemutatásra, azaz nem a hivatalos számozás sorrendje a kiindulási alap. Az EKB egyes ajánlásait később elfogadandó tanácsi rendeletek előzeteseként készítették el. Így ezen témákban a végleges joganyagok (tanácsi rendeletek) szerepelnek ebben a fejezetben.

A következőkben az EKB által kibocsátott jogi szabályozások tematikai szempontból kerülnek bemutatásra.

3.1 Jogi szabályozások

3.1.1 Az EKB tőkejegyzése

az EKB tőkejegyzése

Az EKB határozata arról a módszerről, amelynek alapján meghatározzák a nemzeti bankok százalékos részesedését az EKB tőkejegyzésében (ECB/1998/1) és

Az EKB határozata a nemzeti bankok százalékos részesedéséről az EKB tőkejegyzésében (ECB/1998/13)

nemzeti bankok súlya a tőkejegyzésben

1998 júniusában a Kormányzó Tanács döntése eredményeként meghatározták azt, hogy az EKB tőkejegyzésekor az egyes nemzeti központi bankok milyen súllyal rendelkeznek. Egy-egy nemzeti bank súlya a tőkejegyzés kulcsának kiszámításakor az érintett tagállam Közösségen belüli népesség és GDP (piaci áron) arányainak

¹⁵ Legal instrument.

4. táblázat

Az EKB által kibocsátott jogi szabályozások

Jogi szabályozás száma	Jogi szabályozás elfogadásának dátuma	Jogi szabályozás címe	Hivatkozás
ECB/1998/1	1998.06.09.	Az EKB határozata arról a módszerről, amelynek alapján meghatározzák a nemzeti bankok százalékos részesedését az EKB tőkejegyzésében.	OJ L8/1999.
ECB/1998/2	1998.06.09.	Az EKB határozata azokról az intézkedésekről, melyek az EKB tőkéjének befizetéséhez szükségesek.	OJ L8/1999.
ECB/1998/3	1998.06.19.	Az EKB ajánlása az EKB külső auditoráról.	OJ C246/1998.
ECB/1998/4	1998.06.09.	Az EKB határozata az EKB-nál alkalmazásban lévők foglalkoztatási feltételeiről.	OJ L125/1999.
ECB/1998/5	1998.11.12.	Az EKB ajánlása a résztvevő nemzeti bankok külső auditorairól.	OJC411/1998.
ECB/1998/6	1998.07.07.	Az EKB határozata az euróbankjegyek denominációiról, specifikációiról, reprodukciójáról, beváltásáról és kivonásáról.	OJL 8/1999.
ECB/1998/7	1998.07.07.	Az EKB ajánlása az euróbankjegyek és -érmék jogi védelmének megnövelése érdekében tett bizonyos intézkedésekről.	OJC 11/1999.
ECB/1998/8	1998.07.07.	Az EKB ajánlása az EKB által alkalmazott kötelező tartalékolási rendszerről szóló tanácsi rendeletre.	OJ C246/1998.
ECB/1998/9	1998.07.07.	Az EKB ajánlása az EKB által kivethető szankciókról szóló tanácsi rendeletre.	OJ C246/1998.
ECB/1998/10	1998.07.07.	Az EKB ajánlása az EKB által gyűjtött statisztikai információkról szóló tanácsi rendeletre.	OJ C246/1998.
ECB/1998/11	1998.11.03.	Az EKB ajánlása az EKB tőkenövelésének korlátairól és feltételeiről.	OJ C411/1998.
ECB/1998/12	1998.11.03.	Az EKB határozata az EKB archívumához és dokumentációjához való hozzáférhetőségről.	OJ L110/1999.
ECB/1998/13	1998.12.01.	Az EKB határozata a nemzeti bankok százalékos részesedéséről az EKB tőkejegyzésében.	OJ L125/1999.
ECB/1998/14	1998.12.01.	Az EKB határozata azokról az intézkedésekről, melyek az EKB tőkéjének a nem résztvevő országok által történő befizetéséhez szükségesek.	OJ L110/1999.
ECB/1998/15	1998.12.01.	Az EKB rendelete az EKB által alkalmazott kötelező tartalékolásról.	OJ L356/1998.
ECB/1998/16	1998.12.01.	Az EKB rendelete a monetáris pénzüstézetek szektorának konszolidált mérlegéről.	OJ L356/1998.
ECB/1998/17	1998.12.01.	Az EKB iránymutatója az EKB által a fizetési mérlegek és a nemzetközi befektetési pozíció területein előírt statisztikai adatszolgáltatási kötelezettségekről.	OJ L115/1999.

Forrás: ECB (1999c).

számítási átlagaként adódik.¹⁶ A bankok súlyát 4 tizedesjeggyel adták meg.

A határozat kimondta, hogy a GMU harmadik szakaszának kezdete előtt az egyes súlyok még módosulhatnak abban az esetben, ha a Bizottság a súlyok megállapításához szükséges statisztikai adatoknál olyan korrekciót hajt végre, mely egy nemzeti bank súlya viszonyában 0,01% vagy nagyobb eltérést eredményez. Erre a korrekcióra 1998 novemberében került sor. Miután a Bizottság új statisztikai napvilágot látta, a Kormányzó Tanács 1998. december 1-én új határozatot hozott (ECB/1998/13), mely felváltotta a korábbi határozatot és 1998. június 1-től visszamenő hatályú. Az új határozat tartalmazta a nemzeti bankok módosított súlyait.

Az EKB határozata azokról az intézkedésekről, melyek az EKB tőkéjének befizetéséhez szükségesek (ECB/1998/2) és

Az EKB határozata azokról az intézkedésekről, melyek az EKB tőkéjének a nem résztvevő országok nemzeti bankjai által történő befizetéséhez szükségesek (ECB/1998/14)

az eurózóna jegybankjaira eső tőkejegyzés

A Kormányzó Tanács határozata (ECB/1998/2) szerint az eurózóna jegybankjaira eső tőkejegyzés során a teljes összeget be kellett fizetni. A nemzeti bankok az EKB-nak fizetendő összegeiket úgy egyenlítették ki, hogy felhasználták a korábban az EMI tőkejegyzése során átadott pénzeszközöket. Az EMI felszámolása miatt a nemzeti bankok visszakapták pénzeszközeiket, melyeket aztán az EKB tőkejegyzésére használtak fel. Az összegek 1998. június 1-én voltak esedékesek. A résztvevő országok nemzeti bankjai a rájuk eső jegyzett tőke (bármilyen) fennmaradó részét úgy egyenlítették ki, hogy azt 1998. július 1-én ECU-ben transzferálták az EKB Igazgatósága által megjelölt számlá(k)ra.

A kinnlévő összegekre a nemzeti bankok havi kamatot fizettek (a hivatalos nettó ECU pozícióra), amit 1998. június 1. és július 1. közötti időre írtak jóvá. Az esedékes kamatfizetéseket egy részletben egyenlítették ki július 1-én.

az eurózónán kívüli EU-tagállamok tőkejegyzése

Az Általános Tanács határozata (ECB/1998/14) alapján az eurózónán kívüli EU-tagállamok az EKB tőkejegyzésekor a rájuk eső rész 5%-át fizették be. A befizetések 1998. június 1-én voltak esedékesek. A nem résztvevő országok nemzeti bankjai az EKB-nak

¹⁶ Council (1998f). A Jegyzőkönyv 29. cikkelye szól arról, hogy az EKB tőkejegyzése során az egyes jegybankok mellé egy meghatározott kalkuláció alapján súlyokat rendelnek. Egy tagállam súlya a Közösség népességében a tagállamok össznépességén belüli százalékos aránya. Az erre vonatkozó adatot az 1996-os átlagos népességi adatok alapján készítették el (össznépesség átlaga az év egészé alapján). A Közösségen belüli GDP arány esetében a GDP piaci áron adatokat 1991 és 1995 között minden évre kiszámították. Minden tagállam esetében a GDP piaci áron adatot folyó áras nemzeti valutában fejezték ki. Egy tagállam súlya a Közösség GDP piaci áron mutatójában a tagállamok 5 évre számított Σ GDP piaci áron mutatóján belüli százalékos aránya.

fizetendő összegeiket technikailag ugyanúgy egyenlítették ki, mint a résztvevő nemzeti bankok.¹⁷

Az eurózónabeli és az azon kívüli nemzeti bankok eredeti és módosított súlyait, illetve az ezek alapján általuk befizetendő összegeket a Mellékletben lévő táblázat tartalmazza.

Az EKB ajánlása az Európai Központi Bank jegyzett tőkéje növelésének feltételeiről szóló tanácsi rendeletről (ECB/1998/11)

(A Tanács rendelete az Európai Központi Bank jegyzett tőkéje növelésének feltételeiről)¹⁸

A Jegyzőkönyv 28. cikkely 1. és 2. megköveteli, hogy a nemzeti jegybankok az EKB számára 5 milliárd EUR-t biztosítsanak annak alapításakor. A Tanács részletezheti azokat a korlátokat és feltételeket, amelyek alapján végrehajtható az EKB tőkeemelése a megszbott összegben felül. Az EKB ajánlása alapján készült tanácsi rendelet szerint a Kormányzó Tanács a meghatározott összegben felül további 5 milliárd EUR-val megnövelheti az EKB alaptőkéjét.

az EKB tőkéje növelésének feltételei

3.1.2 Statisztika (adatgyűjtés, fizetési mérleg)

Az EKB ajánlása az Európai Központi Bank által gyűjtött statisztikai információkról szóló tanácsi rendeletről (ECB/1998/10)

A Tanács rendelete az EKB által gyűjtött statisztikai információkról (2533/98)

A Jegyzőkönyv 5. cikkely (1) előírja az EKB-nak, hogy a nemzeti bankok segítségével vagy a kompetens nemzeti hatóságoktól, vagy közvetlenül a gazdasági szereplőktől a KBER feladatai ellátásához szükséges statisztikai információkat gyűjtse össze. Ezeket az információkat elsősorban statisztikai aggregátumok készítésére használják fel.

Kötelessége teljesítéséhez az EKB-nak a nemzeti bankok közreműködésével joga van statisztikai információk gyűjtésére az ún. adatszolgáltatókon¹⁹ belül, akik a következő adatszolgáltatásra kötelezettek²⁰ foglalják magukban:

adatszolgáltatásra kötelezettek

a) egy tagállamban rezidens, a „központi bank”, „egyéb monetáris pénzügyi intézetek” és „egyéb pénzügyi közvetítők, kivéve biztosító

¹⁷ Ennek ellenére az érintett tagállamoknak a részesedésüket nem kellett ténylegesen befizetniük, hiszen a rájuk eső rész 5%-a kevesebb, mint amennyi jár nekik amiatt, hogy az EMI feloszlott (ld. „The President's introductory statement for the press conference on 11 September 1998”).

¹⁸ Az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában történt publikáció szerint nincs a rendeletnek száma, azt a fejlécben az EKB ajánlásaként számozták meg és alatta mint a Tanács által elfogadott rendelet szövegeként jelentették meg.

¹⁹ Reference reporting population.

²⁰ Reporting agent.

társaságok és nyugdíjalapok” alszektorokba (ld. a rendelet B Függeléke) tartozó jogi és természetes személyek,²¹ akiknek meg kell felelniük az EKB adatszolgáltatási előírásainak a pénz- és bankstatisztika, illetve a fizetési rendszerekkel kapcsolatos statisztika területén.

b) postaszíró-intézetek, melyeknek meg kell felelniük az EKB által – a pénz- és bankstatisztika, illetve a fizetési rendszerekkel kapcsolatos statisztika területén – meghatározott adatszolgáltatási előírásoknak,

c) egy tagállamban lévő természetes és jogi személyek, akik határon átnyúló pozíciókat tartanak, vagy határon átnyúló tranzakciókat hajtanak végre és az ilyen pozíciókra és tranzakciókra vonatkozó statisztikai információ tekintetében meg kell felelniük az EKB statisztikai adatszolgáltatási előírásainak a fizetési mérleg statisztika, vagy a Nemzetközi Befektetési Pozíció (International Investment Position) területein,

d) egy tagállamban lévő jogi és természetes személyek, akiknek az általuk kibocsátott értékpapírokra, vagy az elektronikus pénzre vonatkozó statisztikai információk tekintetében meg kell felelniük az EKB statisztikai adatszolgáltatási előírásainak.

Egy egység,²² amely egyébként az (a)–(d) pontokhoz tartozik, de amely a tartózkodás szerinti ország nemzeti törvényei szerint se jogi személynek, se természetes személynek nem minősül, de jogok és kötelezettségek tárgya lehet, az adatszolgáltatásra kötelezett. Az ilyen egységek adatszolgáltatási kötelezettségeinek az egység jogi képviselői felelnek meg.

Ha a jogi személy, a természetes személyek köre, vagy egy egység egy másik országban rezidens fiókkal rendelkezik, a fiók saját jogán adatszolgáltatásra kötelezetté válik, függetlenül központja letelepedési helyétől, amennyiben a fiók kielégíti a korábban ismertetett feltételeket ((a)–(d) pontok, kivéve a különálló jogi személyiség megszerzésének szükségessége). Ugyanabban a tagországban lévő bármennyi fiók egyetlen fiókként lesz figyelembe véve, ha a gazdaság ugyanazon alszektorához tartoznak. A fiók adatszolgáltatási kötelezettségéért azok a személyek felelnek, akik azt jogilag képviselik.

Az EKB meghatározta a tényleges adatszolgáltatási kötelezettséggel rendelkező sokaságot az adatszolgáltatók korlátain belül. Nem sértve a statisztikai adatszolgáltatási kötelezettségeinek való megfelelést, az EKB:

- minimalizálja az adatszolgáltatási terheket, amennyire lehet felhasználva létező statisztikákat,
- figyelembe veszi a közösségi és a nemzetközi statisztikai standardokat és

²¹ Egy tagállam területén székhellyel rendelkező jogi és természetes személy.

²² Entity.

- teljesen, vagy részben az adatszolgáltatásra kötelezettek bizonyos osztályait felmentheti statisztikai adatszolgáltatási kötelezettségei alól.

A Jegyzőkönyv 5. cikkelyének való megfelelés érdekében a tagállamok statisztikai téren felkészülnek és maximálisan együttműködnek a KBER-rel.

Az EKB elfogadhat rendeleteket, melyben definiálja és vázolja statisztikai adatszolgáltatási előírásait a résztvevő tagországok tényleges adatszolgáltatóira. Az EKB rendelet-tervezeteiről konzultál a Bizottsággal, ha a Bizottság statisztikai előírásaival kapcsolat áll fenn. A Bizottság és az EKB közötti együttműködésben a Monetáris, Pénzügyi és Fizetési Mérleg Statisztikai Bizottság vesz részt.

EKB statisztikai adatszolgáltatási előírásai

Ha egy résztvevő tagországban rezidens adatszolgáltatásra kötelezett esetében felmerül a gyanú, hogy az EKB statisztikai adatszolgáltatási előírásait megsértette, az EKB-nak és az érintett résztvevő tagország nemzeti bankjának joga van felülvizsgálni a statisztikai információ pontosságát és minőségét, és végrehajtani azok kötelező begyűjtését.²³ Mindezek magukban foglalják a következő jogokat:

adatszolgáltatási előírások megsértése

- dokumentumok benyújtásának megkövetelése,
- az adatszolgáltatásra kötelezett könyveinek és feljegyzéseinek megvizsgálása,
- másolatok és kivonatok készítése a fenti könyvekből és feljegyzésekből,
- írásos, vagy szóbeli magyarázat kérése.

Az EKB vagy a kompetens nemzeti bank írásban értesíti az adatszolgáltatásra kötelezettet azon határozatáról, hogy átvizsgálja a statisztikai információkat. Ebben megjelöli az átvizsgálás határidejét, emellett tájékoztatást nyújt a lehetséges szankciókról és a felülvizsgálat jogáról. A felülvizsgálatkor és a statisztikai információk kötelező begyűjtésekor a nemzeti eljárást követik. Az eljárás költségeit az érintett adatszolgáltatásra kötelezettnek kell viselnie, ha kiderül, hogy ő az előírásoknak nem felelt meg.

Az EKB elfogadhat rendeleteket, részletezendő azokat a feltételeket, amelyek alapján a felülvizsgálat, vagy a kötelező statisztikai információ gyűjtése végrehajtható. A résztvevő tagállamok hatóságai – saját kompetenciájukon belül – megadják a szükséges segítséget az EKB-nak és a nemzeti bankoknak, hogy a fenti jogaikkal élhessenek. Ha az adatszolgáltatásra kötelezett ellenzi, illetve gátolja a felülvizsgálatot, vagy az előírt statisztikai információk összegyűjtését, a résztvevő tagállam, ahol az intézmény központja megtalálható, a szükséges segítséget megadja, mely magában foglalja az EKB-nak, illetve a nemzeti banknak az intézmény központjába való bejutás biztosítását, hogy a fenti jogok gyakorolhatóak legyenek.

²³ Ha a kötelező tartalékolásnak való megfeleléshez szükséges statisztikáról van szó, akkor a felülvizsgálat a 2531/98-as Tanács rendelet 6. cikkelye szerint történik.

szankciók

Az EKB-nak joga van szankciókat kivetni azon adatszolgáltatásra kötelezettekre, akik egy résztvevő országban telepednek le és nem teljesítik azon előírásokat, melyek ebből a rendeletből, illetve az EKB-nak ebben a témában készült rendeleteiből vagy határozataiból következnek. A következő esetekben beszélünk a statisztikai információkról szóló előírások megsértéséről:

- a statisztikai információk határidőre nem érkeztek be az EKB-hoz, a nemzeti bankhoz,
- a statisztikai információ nem helyes, nem teljes, vagy olyan formában van, ami az előírásoknak nem felel meg.

Ha az adatszolgáltatásra kötelezett gátolja az EKB, illetve a nemzeti bank statisztikai információk pontosságát és minőségét ellenőrző felülvizsgálatát, nem teljesíti kötelezettségét.

Az adatszolgáltatásra kötelezettekkel szemben az EKB a következő szankciókat alkalmazhatja:

- a) ha semmilyen statisztikai információ nem érkezik az EKB-hoz határidőre, naponta maximum 10.000 EUR büntetés, a teljes büntetés nem lehet több mint 100.000 EUR,
- b) ha az információ nem helyes, nem teljes, vagy nem az előírásoknak megfelelő formában van, a büntetés legfeljebb 200.000 EUR lehet,
- c) az EKB / nemzeti bank felülvizsgálatának akadályozása esetében a büntetés nem haladhatja meg a 200.000 EUR-t.

A fenti összegek addicionálisan jelentkeznek amellet, ha az adatszolgáltatásra kötelezett köteles állni a felülvizsgálat költségeit. A szankciók alkalmazásakor az EKB a Tanács 2532/98-as rendelete alapján jár el.

statisztikai információ bizalmasága

A statisztikai információ bizalmas, ha az adatszolgáltatásra kötelezettek, vagy bármilyen más jogi és természetes személy, egység vagy fiók tekintetében lehetővé válik, hogy azonosíthatóak legyenek közvetlenül nevük, címük vagy egy hivatalosan megállapított azonosító kód alapján, illetve kikövetkeztethetően, ezáltal felfedve az egyéni információt.

Azok a statisztikai információk, melyek a közvélemény számára is hozzáférhető forrásból származnak, nem tekinthetők bizalmasnak.

A bizalmas statisztikai adatok átvitele a nemzeti bankból az EKB-ba a KBER-en keresztül végrehajtandó feladatok erejéig és a szükséges részletek szintjén történik meg. Az adatszolgáltatásra kötelezetteket tájékoztatják arról, hogy az általuk közölt statisztikai információkat milyen statisztikai és adminisztratív célokra használják fel. Az adatszolgáltatásra kötelezetteknek joguk van információt szerezni arról, hogy az átvitelnek és az elfogadott védőintézkedéseknek milyen jogi alapjuk van.

Az EKB a hozzá eljuttatott bizalmas statisztikai információkat kizárólag a KBER feladatainak elvégzésére használja, kivéve:

- ha az adatszolgáltatásra kötelezett, illetve az azonosítható másik jogi személy, természetes személy, egység vagy fiók kifejezetten hozzájárulását adta ahhoz, hogy a statisztikai információkat egyéb célra is felhasználják, vagy
- amennyiben azokat specifikus közösségi statisztikákhoz használják fel, a Bizottság és az EKB megállapodása alapján (322/97-es rendelet 9. cikkely), vagy
- ha az információszoigálatató nemzeti hatóság előzetes kifejezett hozzájárulását követően tudományos kutatóintézetek hozzájutnak a bizalmas statisztikai információkhoz, közvetlen azonosíthatóság nélkül.

A *nemzeti bankok* a begyűjtött bizalmas statisztikai információkat az EKB adatszolgáltatási előírásainak teljesítésére kizárólag a KBER feladatainak elvégzésére használják, kivéve:

- ha az adatszolgáltatásra kötelezett, illetve az azonosítható másik jogi személy, természetes személy, egység vagy fiók kifejezetten hozzájárulását adta ahhoz, hogy a statisztikai információkat egyéb célra is felhasználják, vagy
- ha azt statisztikai célokra nemzeti szinten használják a nemzeti bank és a nemzeti statisztikai hatóság közötti megállapodás alapján, vagy ha azokat specifikus közösségi statisztikákhoz használják fel, a Bizottság és az EKB megállapodása alapján, vagy
- ha a prudenciális felügyelet területén, vagy a Jegyzőkönyvben specifikált funkcióktól eltérő funkciók elvégzésére használják fel,²⁴ vagy
- ha tudományos kutatóintézeteknek hozzáférést biztosítanak bizalmas statisztikai információkhoz, közvetlen azonosíthatóság nélkül.

Ha az adatokat a nemzeti statisztikai intézetek és a Bizottság gyűjtötte össze és ők azokat az EKB-nak átadták, a Tanács jelen rendelete a statisztikai titkosság tekintetében a 322/97-es rendelet,²⁵ általában pedig a 95/46-os direktíva²⁶ megsértése nélkül érvényes. A tagállamok és az EKB a bizalmas statisztikai információ védelmének biztosítása érdekében a szükséges intézkedéseket végrehajtották. Az EKB közös szabályokat és minimum standardokat dolgozott ki, hogy megakadályozza az adatok jogtalan közlését és felhasználását.

²⁴ Jegyzőkönyv 14. cikkely (4).

²⁵ Council Regulation No 322/97 of 17 February 1997 on Community statistics (397R0322).

²⁶ Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data (395L0046).

Az EKB iránymutatója az EKB által a fizetési mérleg és a nemzetközi befektetési pozíció területén megkövetelt statisztikai adatszolgáltatási kötelezettségekről (ECB/1998/17)

havi, negyedéves és éves fizetésimérleg-statisztikák

Céljai teljesítése érdekében a KBER-nek átfogó és megbízható statisztikai adatokhoz kell jutnia, hogy havi, negyedéves és éves fizetésimérleg-statisztikáit elkészíthesse. Az adatokat az EKB a nemzeti központi bankok közreműködésével a kompetens nemzeti hatóságtól, vagy közvetlenül gazdasági szereplőktől gyűjti össze. 2 résztvevő tagország rezidensei között fennálló tartozások és kötelezettségek pozíciójáról és a tranzakciókról szóló adatokat a GMU harmadik szakaszában továbbra is a nemzeti előírások alapján jelentik.

Néhány tagországban a nemzeti gyakorlat alapján a tényleges adatszolgáltatók nem a nemzeti központi banknak, hanem egy másik kompetens nemzeti statisztikai hatóságnak jelentenek. Annak érdekében, hogy megfeleljenek az EKB előírásainak, ezekben az országokban ezen hatóságok együttműködnek. Az EKB iránymutatóját a résztvevő nemzeti központi bankoknak címezte.

A nemzeti bankok feltárják a szükséges nemzetközi pozíciókat és a nemzetközi tranzakciókat az EKB számára, hogy lehetővé tegyék a résztvevő tagországok alkotta gazdasági zóna aggregált fizetési mérlegének és nemzetközi befektetési pozíciójának összeállítását. Az előírt statisztikai információkat az iránymutató I., II. és III. Függelékében foglaltak szerint kell biztosítani.²⁷ A fizetési mérlegre vonatkozó statisztikai információkat havonta, negyedévente és (naptári) évente, míg a nemzetközi befektetésre a vizsgált naptári év végén fennálló pozíciót kell jelenteni.

adatszolgáltatás hártyáideje

A résztvevő tagországok alkotta gazdasági zóna havi fizetési mérlegében szereplő tételeket az érintett hónap utáni 30. munkanap végére, a negyedéves fizetési mérleg részletes felosztását az érintett negyedévet követő 3 hónapon belül, míg az éves összesített fizetési mérlegadatokat az adott évet követő 3 hónapon belül kell jelenteni. Ez utóbbi esetben az adatokat ugyanolyan felosztásban kell közölni, mint a negyedéves adatoknál. A nemzetközi befektetési pozícióra vonatkozó adatokat a tárgyévet követő 9 hónapon belül kell rendelkezésre bocsájtani. Mindezen adatok nemzeti összegyűjtését a megadott időpontok figyelembevételével kell megszervezni.

Az adatok közlésekor a résztvevő nemzeti bankok a KBER által biztosított elektronikus hálózatot, az „ESCB-Net”-et használják. Az EKB kontrollja mellett a résztvevő nemzeti központi bankok is vizsgálják az adatok minőségét és megbízhatóságát. A nemzeti bankok emellett módosíthatják a már jelentett adataikat a minőség javítása érdekében, illetve összhangot biztosítanak a fizetési mérleg megfelelő tételei között minden időtartamra (1 hónap, negyedév, 1 év).

²⁷ Az információk biztosítása megfelel a nemzetközi standardoknak, nevezetesen az IMF Balance of Payments Manual 5. kiadásának.

3.1.3 Az EKB szankcionálási rendszere

Az EKB ajánlása az EKB által kivethető szankciókról szóló tanácsi rendelethez (ECB/1998/9)

A Tanács rendelete az EKB szankcionálási lehetőségeiről (2532/98)

Amennyiben az EKB szankcionál, a vállalkozásokra²⁸ kiszabott bírságokat és periodikus büntetési fizetéseket a következő korlátokon belül alkalmazhatja:

- bírságok: a felső korlát 500.000 EUR,
- periodikus büntetési fizetések: az előírás megsértéseként napi 10.000 EUR.

A periodikus büntetési fizetéseket maximum 6 hónapig lehet kiróni a vállalkozásokra, miután értesítették őket a határozatról. Az EKB-t a megfelelő szankció alkalmazásáról szóló döntése meghozatalakor az arányosság elve vezérli. Az EKB az ügy megítélése során figyelembe veszi a körülményeket, úgy, mint:

- egyrészt a vállalkozás nyitottságának fokát és jóhiszeműségét az EKB rendeleteiből, vagy határozataiból származó kötelezettségek megfelelésében és interpretációjában, illetve a vállalkozás által tanúsított együttműködés és igyekezet fokát, másrészt az előre megfontoltság bizonyítékát a vállalkozást képviselők részéről,
- az előírás megsértése hatásainak komolyságát,
- a vállalkozás által az előírás megsértésének ismétlődését, gyakoriságát, vagy időtartamát,
- az előírás megsértésével nyert profit nagyságát,
- a vállalkozás méretét, és
- a vállalkozással szemben korábban hasonló okból alkalmazott szankciókat.

Ha az előírás megsértése abból áll, hogy a vállalkozás nem képes kötelezettsége teljesítésére, a szankció alkalmazása nem mentesíti annak ellátásától, hacsak a rendelet 3. cikkely (4) -ben foglaltakkal összhangban elfogadott döntés az ellenkezőjét nem mondja ki (ld. később).

Az EKB Igazgatósága saját kezdeményezésére, vagy annak a nemzeti banknak az indítványára hoz *határozatot* a szankcionálás kezdeményezéséről, ahol a jogsértés bekövetkezett. Ugyanez a határozat meghozható annak a nemzeti banknak a saját kezdeményezésére, ahol a jogsértés bekövetkezett, vagy az EKB indítványára.

A jogsértési procedúra kezdeményezéséről szóló határozatot tartalmazó írásos értesítést az érintett vállalkozás, a releváns fel-

bírságok és periodikus büntetési fizetések

szankcionálás kezdeményezése

²⁸ Vállalkozás: résztvevő tagállamban lévő természetes és jogi személyek, akik az EKB rendeleteiből és határozataiból származó kötelezettségek tárgyai, beleértve azon fiókokat és állandó intézményeket, melyek központjai a résztvevő országokon kívül vannak.

ügyeleti szerv, a jogsértés helye szerinti nemzeti bank vagy az EKB kapja. Az értesítés feltárja a vállalkozás elleni tényállás részleteit és a bizonyítékokat, melyekre a tényállás épül. Adott esetben a határozat előírja a felhozott jogsértés megszüntetését és az érintett vállalkozást arról értesíti, hogy periodikus büntetési fizetés vethető ki rá. A jogsértési procedúráról szóló határozat megkövetelheti a vállalkozástól, hogy vesse alá magát az eljárásnak.

Az eljárás során az EKB-nak, vagy a nemzeti banknak joga van előírni dokumentumok benyújtását, a vállalkozás könyveit és feljegyzéseit megvizsgálni, másolatokat és kivonatokat készítenie a fenti könyvekből és feljegyzésekből, illetve írásos, vagy szóbeli magyarázatot kérni.

Ha a vállalkozás akadályozza az eljárás menetét, a résztvevő ország, ahol a vállalkozás központja található, megadja a szükséges segítséget, beleértve az EKB és a nemzeti bank számára biztosított bejárást a vállalkozás központjába, hogy a jogosultak a fent említett jogaikat gyakorolhassák. Az érintett vállalkozásnak joga van meghallgatást kérni az EKB-tól, vagy a nemzeti banktól. A vállalkozásnak legalább 30 napot kell biztosítani arra, hogy védelmére felkészülhessen.

Igazgatóság döntése

A rendelet 3. cikkely (4) szerint az EKB Igazgatósága, az eljárást kezdeményező nemzeti bank által küldött értesítés átvételét követően, vagy azon tagállam nemzeti bankjával folytatott konzultációt követően, ahol a jogsértés bekövetkezett, egy megindokolt döntést hoz arról, hogy a vállalkozás jogot sértett-e és meghatározza az alkalmazandó szankciót.

Az érintett vállalkozást írásban értesítik a döntésről és ügye újrafelvételének jogáról. Ugyanezt az értesítést a releváns felügyeleti szervek és a nemzeti bank is megkapja. Az érintett vállalkozásnak joga van kérni az EKB Igazgatósága által hozott döntés felülvizsgálatát a Kormányzó Tanácsnál. Egy ilyen kérést a döntést tartalmazó értesítés átvételét követő 30 napon belül lehet megtenni és annak tartalmaznia kell minden – a vállalkozást támogató – információt és állítást. Az ilyen kérést a Kormányzó Tanácsnak kell írásban megküldeni.

Kormányzó Tanács döntése

A vállalkozás felülvizsgálati kérelmére választ adó – a Kormányzó Tanács által meghozott – döntés tartalmazza a döntés okait. A Kormányzó Tanács döntését írásban elküldik az érintett vállalkozásnak, a vállalkozás releváns felügyeleti szervének és azon nemzeti banknak, ahol a jogsértés bekövetkezett. Az elküldött értesítés információt ad a vállalkozás számára a bírósági felülvizsgálati jogáról. Ha a Kormányzó Tanács a kérést követő 2 hónapon belül nem hozza meg döntését, az érintett vállalkozás bírósági felülvizsgálatot kérhet az Igazgatóság döntéséről az Egyezményvel összhangban.

végleges döntés

Semmilyen szankció nem léphet hatályba a vállalkozás ellen, amíg *végleges döntés* nem születik vagy azáltal, hogy a korábban

említett 30 nap leteltét követően a vállalkozás nem kérte a felülvizsgálatot a Kormányzó Tanácstól, vagy azáltal, hogy a Kormányzó Tanács értesíti a vállalkozást a döntéséről, illetve azáltal, hogy az említett 2 hónap letelt nélkül, hogy a Kormányzó Tanács döntését meghozta volna.

Az EKB által alkalmazott szankciókból származó bevétel az EKB-t illeti meg.

Ha a jogsértés kizárólag egy olyan feladattal kapcsolatos, amit a KBER-re bíztak az Egyezmény és a Jegyzőkönyv alapján, az eljárás csakis a Tanács jelen rendelete alapján kezdeményezhető, függetlenül bármilyen hatályos nemzeti törvénytől, vagy szabályozástól, amely külön eljárást írhat elő.

Ha a jogsértés egy, vagy több – a KBER kompetenciáján kívül eső – területet is érint, ezen rendeletre alapozott eljárás kezdeményezésének joga független lesz bármilyen nemzeti hatóságnak a KBER kompetenciáján kívül eső területekkel kapcsolatos külön eljárás-kezdeményező bármilyen jogától. Ez a rendelkezés nem sérti a résztvevő tagállamok büntető joga és prudenciális felügyeleti kompetenciái alkalmazását.

A vállalkozás köteles állni az ellene indított eljárás költségeit, ha bebizonyosodik, hogy jogsértést követett el.

A jogsértési eljárás kezdeményezéséről szóló döntés meghozatalának joga 1 évvel azután jár le, hogy először az EKB, illetve annak a nemzeti banknak a tudomására jutott a jogsértés, ahol azt elkövették, mindenesetre 5 évvel a jogsértés bekövetkezése után, folyamatos jogsértés esetében pedig 5 évvel a jogsértés megszüntetése után jár le. Egy jogsértés kapcsán a szankció alkalmazásáról szóló döntés meghozatalának joga 1 évvel azt követően lejár, hogy megszületik az Igazgatóság/nemzeti bank döntése az eljárás megindításáról (ld. korábban). A büntetőeljárás megindításának joga 6 hónappal azután jár le, hogy a *végleges döntés* érvényesíthetővé válik.

elévülés

A bírósági felülvizsgálat tekintetében az Európai Közösségek Bírósága korlátlan igazságszolgáltatással rendelkezik az Egyezmény 172. cikkelye értelmében a végső döntések felülvizsgálata alatt, szankció alkalmazása esetén.

Ha az ezen rendeletben foglaltak és más tanácsi – az EKB-t szankcionálásra felhatalmazó – rendeletek között konfliktus támad, az utóbbi rendelkezései érvényesülnek. Az ezen rendeletben lefektetett korlátok és feltételek függvényében az EKB elfogadhat újabb rendeleteket, hogy tovább részletezze a szankcionálási rendjét, és iránymutatókat adhat ki, hogy koordinálja és harmonizálja az eljárásrendet a jogsértési eljárás vitelével kapcsolatban. Az utolsó bekezdés (az EKB újabb rendeleteiről és iránymutatóiról) 1998. november 27-től, a rendelet fennmaradó része a GMÜ harmadik szakaszának kezdetétől hatályos.

3.1.4 Kötelező tartalékolás

Az EKB rendelete az EKB által alkalmazott kötelező tartalékolásról (ECB/1998/15)

Az EKB ajánlása az EKB által alkalmazott kötelező tartalékolásról szóló tanácsi rendeletre (ECB/1998/8)

A Tanács rendelete az EKB által alkalmazott kötelező tartalékolásról (2531/98)

1999 januárjától az EKB kötelező tartalékolást ír elő az eurózónában működő hitelintézeteknek.²⁹ A KBER kötelező tartalékolási rendszerének fő céljai, hogy a pénzügyi kamatlábakat stabilizálja és strukturális likviditáshiányt teremtsen, illetve növeljen meg. Minden intézmény tartalékolási kötelezettségét a mérlegtételei alapján határozzák meg. A kötelező tartalékolás tárgyában az EKB rendelete mellett a Tanács is rendeletet hozott (az EKB ajánlása alapján).

definíciók

Az EKB rendelete először bizonyos fogalmakat definiál:

– *intézmény*: jogi személy egy résztvevő tagországban, melyre az EKB kötelező tartalékolást ír elő.

– *tartalékszám*: egy intézmény számlája a résztvevő nemzeti banknál, melynek nap végi egyenlege számít az intézmény tartalékolási előírásai teljesítésének megállapításakor.

– *tartalékolási előírás*: követelmény az intézmény számára, hogy kötelező tartalékot tartson a nemzeti banknál lévő tartalékszámán.

– *tartalékráta*: a tartalékalapban lévő bármilyen tételre meghatározott százalék.

– *tartalékolási időszak*: időszak, amely alatt a tartalékolási előírásoknak való megfelelést kalkulálják, és amely alatt a kötelező tartalékokat a tartalékszámán kell tartani.

– *nap végi egyenleg*: egyenleg akkor, amikor a fizetési tevékenységek lezárulnak és a KBER partneri kezdeményezésű lehetőségeivel kapcsolatos bejegyzéseket lezárják.

– *nemzeti banki üzleti nap*: bármilyen nap, amikor az adott résztvevő nemzeti bank nyitva van a KBER monetáris politikai műveleteinek végrehajtására.

– *rezidens*: bármelyik résztvevő tagországban letelepedő természetes, vagy jogi személy a 2533/98-as tanácsi rendelet értelmében (1. cikkely (4)).

– *reorganizációs intézkedések*: intézkedések, melyek megőrizni, vagy helyreállítani szándékoznak egy intézmény pénzügyi helyzetét, és amelyek befolyásolják harmadik felek előbb létező jogait, beleértve olyan intézkedéseket, melyek magukban foglalják fizetések felfüggesztésének és végrehajtó intézkedéseknek a lehetőségét.

– *felszámolási eljárás*: egy intézményre vonatkozó kollektív bírósági eljárás, ami szükségszerűen magában foglalja a résztvevő ország bíróságának,

²⁹ „The use of a minimum reserve system by the ESCB in Stage Three” (8 July 1998.) és „The use of a minimum reserve system by the ESCB in Stage Three – Final specification” (13 October 1998.) ECB Press release.

vagy más kompetens hatóságának intervencióját, mely azt célozza, hogy realizálja az ezen hatóságok felügyelete alatt álló eszközöket.

Az intézmények következő kategóriái esnek a kötelező tartalékolás alá:

intézmények kategóriái

- a résztvevő nemzeti bankokon kívüli hitelintézetek (a 77/780-as direktíva definíciója alapján),
- a fenti hitelintézetek fiókjai, melyek tartalmazzák azon hitelintézetek fiókjait, melyeknek se bejegyzett irodája, se központi irodája nincs egy résztvevő országban.

A résztvevő tagállamokban alapított hitelintézetek eurózónán kívüli fiókjai nem esnek a kötelező tartalékolás alá.

Az EKB a következő intézményeket felmentheti a kötelező tartalékolás alól:

- intézmények, melyek felszámolási eljárás alatt állnak, vagy intézetek, melyeknél reorganizációs intézkedéseket hajtanak végre,
- intézmények, melyek esetében a KBER kötelező tartalékolási célját nem érnék el a tartalékolás előírásával. Az ilyen felmentési döntések meghozatalakor az EKB számításba veszi a következőket:

felmentés a kötelező tartalékolás alól

- a) az intézmény speciális célú funkciókat lát el,
- b) az intézmény nem gyakorol aktív bankfunkciókat versengve más hitelintézetekkel,
- c) az intézmény összes betétjét lekötötték regionális és/vagy nemzetközi fejlesztési segélyekre.³⁰

Az EKB listát jelentet meg a tartalékolási előírás alá eső intézményekről. A 2. cikkely 3. pont szerint, az EKB egy olyan listát is készít, ahol felsorolja a tartalékolás alól – a reorganizációs intézkedések végrehajtásától különböző okoknál fogva – felmentett intézményeket.

Az intézmények tartalékalapja a következő forráselemekből áll össze:³¹

intézmények tartalékalapja

- a) betétek
- b) kibocsátott adósságpapírok és
- c) pénzügyi papírok

A következő források nem tartoznak a tartalékalaphoz: olyan források, melyekkel bármelyik olyan intézménynek tartoznak, mely nincs felsorolva a 2. cikkely 3. pontban leírt listán, illetve források,

³⁰ A GMU harmadik szakaszának kezdetekor nem volt olyan hitelintézet, melyet felmentettek volna a kötelező tartalékképzés alól (ld. ECB (1999c).

³¹ A Tanács rendelete 4 pontban említi a tartalékalap összetételét. A rendelet szerint a hitelintézetek tartalékalapját képezik a betétek és a mérlegén kívüli források, ugyanakkor nem tartoznak ide azok a források, melyekkel egyéb intézményeknek (3. pont), illetve az EKB-nak vagy egy résztvevő nemzeti banknak tartoznak. A forgatható adósságpapír formájában létező passzívák tekintetében az EKB specifikálhatja, – a 3. pontban leírtak alternatívájaként – hogy azokat a passzívákat, melyekkel egy intézmény egy másiknak tartozik, teljesen vagy részben levonják annak az intézménynek a kötelező tartalék alapjából, aki felé fennáll a tartozás. Az EKB diszkriminációmentesen engedélyezheti bizonyos tételek levonását azon passzív tételekből, melyek a kötelező tartalékok alapjához tartoznak.

melyekkel az EKB-nak, vagy egy résztvevő nemzeti banknak tartoznak. A tartalékolási időszak tekintetében a tartalékalapot az intézmény kalkulálja az általa a releváns résztvevő nemzeti banknak a tartalékolási időszak kezdete előtt szolgáltatandó legutolsó adatok alapján.

tartalékráták A következő forrás kategóriákra 0%-os tartalékrátát alkalmaznak: betétek 2 éven túli lejáráttal, 2 éven túli felmondható betétek, visszavásárlási megállapodások és kibocsátott adóslevelek 2 éven túli lejáráttal. A tartalékalapban lévő minden más forrásra 2%-os tartalékrátát alkalmaznak.³²

engedmény Az adott tartalékolási időszak alatt minden egyes intézmény által tartandó kötelező tartalék összegét úgy számolják, hogy az azon időszakhoz tartozó tartalékalap minden releváns tételéhez alkalmazzák a tartalékrátákat. A tartalék előírás összegéből levonandó 100.000 EUR engedményt adnak minden tartalékolásra kötelezett intézménynek a 11. cikkelyben foglaltak függvényében, tehát ez alól kivételt képeznek azok az intézmények, melyek konszolidált statisztikai adataikat egy csoportban jelentik (ld. később).

Egy intézmény kötelező tartalékait azon résztvevő tagállam nemzeti bankjának egy, vagy több tartalékszámáján tartja, ahol azt alapították. A tartalékszámákat euróban denominálják.

Az intézmények résztvevő nemzeti bankoknál lévő, követeléseket rendező számlái (settlement account) felhasználhatóak mint tartalékszámák. Az intézmény megfelel a tartalékolási előírásoknak, ha a tartalékolási időszakban a tartalékszámáján lévő átlagos nap végi egyenlege nem kevesebb, mint az az összeg, ami a korábban leírt kalkuláció alapján adódik.

Ha egy intézménynek több mint egy cége/társasága van egy résztvevő országban, a bejegyzett iroda, vagy a központ (ha abban a tagországban van) felelős az intézményre kirótt tartalékolási előírások teljesítésének biztosításáért. Ha az intézménynek nincs se bejegyzett irodája, se központja abban a tagállamban, kijelöli, hogy melyik – az adott tagállamban lévő – fiókja lesz felelős az intézmény tartalékolási előírásainak való megfelelés biztosításáért. Ezen társaságok/cégek minden tartalék-elhelyezései együtt számítanak abban a tagországban az intézmény teljes tartalékolási előírásai teljesítésekor.

tartalékolási időszak A tartalékolási időszak 1 hónap, mely minden hónap 24. napján kezdődik és a következő hónap 23. napján zárul.

tartalékra fizetendő kamat Az előírt elhelyezett tartalékok a KBER elsődleges refinanszírozó műveletének a tartalékolási időszakbeli átlagos kamatát fizetik a következő formula alapján:

³² A tartalékalapra alkalmazott tartalékráta nem lehet több 10 %-nál, de 0 % lehet. Ezt szem előtt tartva az EKB diszkrimináció-mentesen eltérő tartalékrátákat állapíthat meg bizonyos passzív tételre, melyek a kötelező tartalékok alapjához tartoznak (ld. 2531/98-as tanácsi rendelet 4. cikkelye).

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot \sum_{i=1}^n \frac{MR \cdot i}{n_t \cdot 100}}{360}$$

ahol: R_t – a tartalékolási időszakra (t) előírt elhelyezett tartalékra fizetendő kamat,

H_t – előírt elhelyezett tartalékok a tartalékolási időszakra (t),

n_t – naptári napok száma a tartalékolási időszakban (t)

i – a tartalékolási időszak (t) i-edik napja

$MR \cdot i$ – a legutolsó elsődleges refinanszírozó műveletek marginális kamata az i-edik naptári napon.

A kamatfizetésre a tartalékolási időszak (melyre a kamatot fizetik) végét követő második nemzeti banki üzleti napon kerül sor.

A résztvevő nemzeti bankok gyakorolják az intézmények által – a tartalékolási előírásoknak való megfelelést demonstráló – megadott információk minőségének és pontosságának ellenőrzési jogát, nem sértve az EKB azon jogát, hogy maga is gyakorolhatja ezt.

Egy intézmény kérheti, hogy kötelező tartalékait közvetetten, az ugyanabban a tagállamban rezidens közvetítőn keresztül tarthassa. A közvetítő olyan intézmény, melyre tartalékolási előírások vonatkoznak, ezek normális esetben csak azon intézmény adminisztrációjának egy részét (treasury menedzsment) érintik, mely számára közvetítőként jár el. A kérelmet annak a résztvevő nemzeti banknak kell címezni, ahol a kérelmet benyújtó intézményt bejegyezték. A kérelem tartalmazza a közvetítő és a kérelmező közti megállapodás másolatát. A megállapodás tartalmazza a felek közös akaratát és azt, hogy a kérelmező intézmény a KBER nyíltpiaci műveleteiben, illetve saját kezdeményezésű lehetőségeiben részt kíván-e venni. A megállapodás felmondási ideje legalább 12 hónap. A fenti feltételeknek való megfelelés után a résztvevő nemzeti bank megadhatja az engedélyt arra az időszakra, ami a megállapodásban áll. Az engedély az annak megadását követő első tartalékolási időszak elejétől hatályos. A közvetítő a kötelező tartalékokat a KBER kötelező tartalékolási rendszerének általános feltételei szerint tartja. A közvetítő azon intézmények mellett felel a tartalékolási előírásoknak való megfelelésért, amelyek számára közvetítőként jár el. Amennyiben nincs megfelelés, az EKB szankciókat alkalmazhat a közvetítő ellen, az intézet ellen, mely számára közvetítőként eljár, vagy mindkettő ellen. Az EKB, vagy a releváns résztvevő nemzeti bank visszavonhatja az engedélyt, ha az intézmény, vagy a közvetítő maga nem felel meg kötelezettségeinek a KBER kötelező tartalékolási rendszerében, illetve a tartalékok közvetett tartásával kapcsolatos feltételeknek, vagy a közvetítővel kapcsolatos prudenciális okokból. Ha utóbbi az ok, a visszavonásnak azonnali hatálya lehet. A más okból végrehajtott visszavonások az éppen zajló tartalékolási időszak végétől

tartalékok közvetítőn keresztül tartása

hatályosak. Az intézmény, vagy a közvetítő maga bármikor kérheti az engedély visszavonását. A visszavonás hatályossá válásához a nemzeti banknak előzetesen értesítést kell adnia. Az intézményt és a közvetítőt a prudenciális okoktól eltérő engedély-megszüntetés okáról a tartalékolási időszak vége előtt legalább 5 munkanappal tájékoztatják. A 10. cikkely 6. pont szerint, anélkül, hogy megsértené az intézmény adatszolgáltatási kötelezettségét, a közvetítő a tartalékalapról megfelelő részletességgel adatokat közöl, és meghatározza a tartalékolási előírásokat és az elhelyezett tartalékokat saját maga és minden olyan intézmény számára, melyek számára közvetítőként jár el. Ezeket az adatokat annak a résztvevő nemzeti banknak küldik el, ahol a tartalékokat tartják. A tartalékalapra vonatkozó adatokat a közvetítő a 2819/98-as rendelet szerint közli (ld. ECB/1998/16).

A 11. cikkely szerint, azon intézményeknek, melyek számára megadták a lehetőséget, hogy a konszolidált statisztikai adataikat egy csoportként jelenthessék,³³ a csoport egyik intézményén keresztül kell tartalékaikat biztosítaniuk, mely intézmény kizárólag ezen csoportbeli intézmények számára jár el közvetítőként. Az ilyen közvetítő intézmény felmentést kérhet az EKB-tól a 10. cikkely 6. pontbeli rendelkezések alól. Ha az EKB elfogadja a kérelmet, csak a csoport egésze jogosult a korábban említett 100.000 EUR engedmény levonására.

Ha egy résztvevő nemzeti bank egy, vagy több fiókja zárva van egy nemzeti banki üzleti napon helyi/regionális ünnep miatt, az érintett résztvevő nemzeti bank előzetesen tájékoztatja az intézményeket a megteendő előkészületekről az ilyen fiókokat magukban foglaló tranzakciókkal kapcsolatban.

Az első tartalékolási időszak 1999. január 1-től február 23-ig tartott. Erre az időszakra egy intézmény tartalékalapját az 1999. január 1-i mérlegelemei alapján definiálták.

az EKB szankciói

A Tanács rendelete külön foglalkozik a szankcionalizálással. Eszerint az EKB a nemzeti jegybankokra delegálhatja a szükséges információ begyűjtésének, az adatok átvizsgálásának jogát. Amennyiben egy intézmény nem felel meg – részben vagy egészben – a kötelező tartalékolási előírásoknak (a Tanács rendelete, az EKB rendelete, vagy más döntés (mely társítható ezekkel) alapján), az EKB a következő szankciókat helyezheti kilátásba:

a) a KBER marginális hitellehetőségének kamatszintje feletti egészen 5%-os, vagy ugyanezen ráta kétszeresének fizetése, mindkét esetben a kötelező tartalékok azon összegére alkalmazva, amelyet az intézmény nem teljesített,

b) előírás az intézmény számára nem kamatozó betét elhelyezéséről az EKB-nál, vagy a nemzeti bankoknál. A betét nagysága egészen háromszorosa lehet annak az összegnek, amit az intézmény

³³ Id. ECB/1998/16.

nem teljesített a kötelező tartalékolás során. A betét lejáratára nem haladhatja meg azt az időszakot, amíg az intézmény nem teljesíti a kötelező tartalékolási előírást.

Szankció alkalmazása során a 2532/98-as tanácsi rendeletben³⁴ foglalt alapelvek és eljárások az érvényesek³⁵ az a) és b) pontok mellett.

3.1.5 A monetáris pénzüintézetek szektorának konszolidált mérlege

Az EKB rendelete a monetáris pénzüintézetek (mpi) szektorának³⁶ konszolidált mérlegéről (ECB/1998/16)

Az EKB a monetáris pénzüintézetek konszolidált mérlegéről rendeletet hozott. A rendelet célja, hogy az EKB számára lehetővé tegye a KBER-rel kapcsolatos feladataihoz szükséges statisztikai információk összegyűjtését. Az összegyűjtött statisztikai információk alapján az EKB elkészíti a monetáris pénzüintézetek szektorának konszolidált mérlegét, melynek alapján az EKB a monetáris fejleményekről átfogó képet kap.

A monetáris pénzüintézetek szektora konszolidált mérlegének összefüggésében az EKB statisztikai adatszolgáltatási előírásai három megfontoláson nyugszanak. Először, az EKB-nak összehasonlítható, megbízható és naprakész statisztikai információkat kell kapnia. Az információkat összehasonlítható feltételek alapján gyűjtik az eurózónában. Noha az adatokat decentralizált módon gyűjtik a nemzeti bankok,³⁷ szükség van harmonizációra és a minimum adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésére, hogy az egységes monetáris politikát egy megbízható statisztikai alap támogassa. Másodszor, a rendeletben rögzített adatszolgáltatási kötelezettségeknek be kell tartaniuk a transzparencia és jogbiztonság elveit. Ennek oka, hogy a rendelet kötelező érvényű és közvetlenül alkalmazandó az eurózónában. Harmadszor, az EKB általában minimalizálja az adatszolgáltatók jelentési terheit. Így a nemzeti bankok által begyűjtött adatokat a tartalékalap kalkulációjához is felhasználják.

A tényleges adatszolgáltatók köre a résztvevő tagország területén rezidens monetáris pénzüintézetekből (mpi) áll. Statisztikai célból, az mpi-k a rezidens hitelintézetekből és minden más olyan rezidens pénzüintézetből állnak, melyek fő tevékenysége betétek és/vagy betétszerű források (close substitutes for deposits) gyűjtése az

adatszolgáltatók köre

³⁴ Council (1998j).

³⁵ Kivéve: a rendelet 2. cikkely (1), 3. cikkely, 3. cikkely (1), (2), (3) és (4) pontjai. A 3. cikkely (6), (7) és (8) pontokban leírt időszakok 15 napra csökkennek.

³⁶ Az EKB statisztikai célból létrehozta a monetáris pénzüintézeteket. A monetáris pénzüintézetek szektora a jegybankokon kívül a rezidens pénzüintézetek 2 fő csoportját tartalmazza: a közösségi jog által definiált hitelintézetek és – üzleti tevékenységüktől függetlenül – más rezidens pénzüintézetek.

³⁷ Jegyzőkönyv 5.1. és 5.2.

mpi-ktől különböző jogi személyektől, és saját számlájukra hitelnyújtás és/vagy értékpapír befektetések végrehajtása.

A nemzeti bankok derogációt adhatnak a kisebb mpi-k számára, feltéve, hogy az mpi-k, melyek a havi konszolidált mérlegekhez hozzájárulnak, minden résztvevő tagország teljes mpi mérlegének legalább 95%-át kiteszik. Ezen feltétel teljesülését a nemzeti bankok időben ellenőrzik, hogy szükség esetén derogációt adjanak / visszavonjanak minden év kezdetétől.

*monetáris pénzüinté-
tek listája*

Statisztikai célokra (a kötelező tartalékolás összefüggésében) az EKB létrehozta és fenntartja az mpi-k listáját, a listának a létrehozása és fenntartása az Igazgatósághoz tartozik. Ezt a listát és annak módosításait az érintett intézmények számára a nemzeti bankok és az EKB a megfelelő módokon (elektronikus úton, az interneten,³⁸ vagy az érintett adatszolgáltatásra kötelezett kérésére papíron) rendelkezésre bocsátja. A lista azonban csak információs célt szolgál. Abban az esetben, ha a legutolsó rendelkezésre álló verzió helytelen, az EKB nem alkalmaz szankciót az ellen az intézmény ellen, mely nem teljesítette maradéktalanul az adatszolgáltatási kötelezettségét, hiszen az a helytelen listára támaszkodva jóhiszeműen járt el.

Az mpi szektor konszolidált mérlegének rendszeres elkészítése céljából a tényleges adatszolgáltatók a mérlegükre vonatkozóan havi statisztikai adatokat szolgáltatnak azon tagállam nemzeti bankjának, ahol az mpi rezidens. A mérleg bizonyos tételeiről további részleteket negyedévente jelentenek. Az előírt statisztikai információkat a rendelet I. Függeléké tartalmazza. A tényleges adatszolgáltatók által követendő jelentési eljárást a nemzeti bankok dolgozzák ki.

A derogációk adása révén (ld. fenn) az mpi-k statisztikai adatszolgáltatási kötelezettségei a következőképpen csökkennek:

- a hitelintézetek, melyekre ilyen derogáció vonatkozik, a rendelet II. Függelékében leírt csökkentett adatszolgáltatási követelmények alá esnek,
- azok a kis mpi-k, melyek nem hitelintézetek, a rendelet III. Függelékében leírt csökkentett adatszolgáltatási kötelezettségek alá esnek.

A kis mpi-k dönthetnek arról, hogy nem használják ki a derogációt és ehelyett teljesítik az összes adatszolgáltatási kötelezettséget.

A megkövetelt statisztikai információkat a rendelet IV. Függelékében rögzített továbbítás, pontosság, fogalmi megfelelés és revízió minimum standardjaival összhangban jelentik.

Ezen rendeletnek megfelelően, a hitelintézetek által szolgáltatott statisztikai információkat a tartalékalap kalkulálására használják az EKB 2818/98-as rendelete szerint (ld. ECB/1998/15.). Minden egyes hitelintézet felhasználja ezt az információt, hogy ellenőrizze

³⁸ Id. az EKB honlapját (www.ecb.int).

tartalék kötelezettségének teljesítését a fenntartási időszakban. A rendelet II. Függeléke tartalmazza azokat az átmeneti és specifikus rendelkezéseket, melyeket a KBER kötelező tartalékolási rendszere céljára alkalmaznak.

A nemzeti bankok gyakorolják az ellenőrzés és az adatszolgáltatásra kötelezettek által jelentett adatok gyűjtésének jogát, nem sértve az EKB jogait, aki önmaga is gyakorolhatja ezen jogát. Ezen jogot különösen akkor gyakorolják, ha a tényleges adatszolgáltatók bármelyike nem teljesíti a fent említett minimum standardokat.

A rendelet mellékletében részletesen meghatározták, hogy az egyes intézményeknek milyen adatokat és milyen részletességgel kell közölniük.

3.1.6 Az euróbankjegyek és -érmék

Az EKB határozata az euróbankjegyek denominációiról, specifikációiról, reprodukciójáról, beváltásáról és kivonásáról (ECB/1998/6), (99/33/EC)

Az EKB határozata megerősítette, hogy az euróbankjegyek első sorozata 7 címletet tartalmaz, az 5 euróstól az 500 euróig.³⁹

A tervezett bankjegyek a következő elemeket tartalmazzák: az Európai Unió szimbóluma, a valuta neve latin és görög betűkkel leírva, az EKB rövidítése a hivatalos nyelveken (BCE, ECB, EZB, EKT, EKP⁴⁰), © szimbólum a szerzői joggal védettség jeleként és az EKB elnökének aláírása. A bankjegyek szerzői jogi védettsége az EKB-hoz tartozik. A bankjegyek részbeni, vagy teljes reprodukciója mindenféle külön eljárás nélkül engedélyezett:

- fényképek, rajzok, festmények, filmek és általában olyan képek esetében, ahol a kép fókusza nem maga a bankjegy, feltéve, hogy a bankjegyeket kizárólag csak a kép/beállítás egy elemeként használják bármilyen közelített nézet nélkül.
- egyoldalas nyomtatással készült reprodukciók esetében és
 - olyan anyagra, mely nem téveszthető össze papírral,
 - amelyek hossza legalább 24 cm, szélessége legalább 12 cm, vagy amelyek hossza maximum 8 cm, szélessége maximum 4 cm.

A bankjegyek bármilyen más teljes, vagy részbeni reprodukcióját engedélyeztetni kell (a) az EKB felhatalmazása alapján és az EKB politikájának megfelelően azzal a nemzeti bankkal, ahol a kérvé-

*euróbankjegyeken
lévő elemek*

bankjegyek reprodukálása

³⁹ A bankjegyek specifikációiról ld. Soós J. – Tóth G. L. (1997).

⁴⁰ BCE - Banque Centrale Européenne / Banco Central Europeo / Banco Central Europeu / An Banc Ceannais Eorpach / Banca Centrale Europea, ECB - European Central Bank / Europese Centrale Bank / Europeiska Centralbanken, EZB - Europäische Zentralbank, EKT - ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, EKP - Euroopan Keskuspankki.

nyező üzleti tevékenységet folytat, illetve (b) az EKB-val, ha a kérvényező az eurózónán kívül tevékenykedik.

Kérésre a résztvevő tagállamok nemzeti bankjai megrongálódott és megsérült (hivatalos fizetőeszköz) euróbankjegyeket cserélnék be a következő esetekben:

- ha a bankjegy több mint fele rendelkezésre áll,
- ha a bankjegy kevesebb mint fele áll rendelkezésre és a tulajdonosa bizonyítja, hogy a hiányzó részt megsemmisítették.

megrongálódott és sérült bankjegyek

A megrongálódott és sérült bankjegyek becseréléséhez a következők szükségesek:

- kétség esetén a kérelmező azonosítása a kérelmező bankjegyhez fűződő jogcíme és a bankjegyek valódisága tekintetében,
- ha alapos a gyanú, hogy bűncselekményt követtek el, vagy a bankjegyeket szándékosan rongálták meg, írásos magyarázat a megrongálódás okáról és a bankjegyek hiányzó részeinek sorsáról,
- írásos magyarázat a folt, a szennyeződés és az átítatódás fajtájáról, ha a bankjegyet tintafoltosan, szennyezett és átítatódott állapotban mutatják be,
- írásos közlemény a semlegesítés fajtájáról és okáról a hitelintézetek által benyújtott bankjegyeknél, ha azok elszíneződtek az aktivált biztonsági berendezések által,
- annak a díjnak a kifizetése, amit az EKB előírhat, ha munkaintenzív elemzést követel meg a vizsgálat a nemzeti jegybanktól.

forgalomból való kivonás

Egy euróbankjegy típusának és sorozatának forgalomból való kivonását az EKB Kormányzó Tanácsának határozata szabályozza. A határozatot a Hivatalos Lap és más médiumok terjesztik. Egy ilyen határozat minimálisan a következőket tartalmazza:

- a forgalomból kivonandó euróbankjegy típusa és sorozata,
- a beváltási időszak hossza,
- a dátum megjelölése, mellyel az euróbankjegy típusa vagy sorozata elveszti hivatalos fizetőeszköz státuszát,
- a benyújtott euróbankjegyek kezelése azután, hogy a forgalomból való kivonási időszak elmúlt, illetve, hogy a bankjegyek elvesztették hivatalos fizetőeszköz státuszukat.

Az EKB ajánlása az euróbankjegyek és -érmék jogi védelmének megnövelése érdekében tett bizonyos intézkedésekről (ECB/1998/7)

A Kormányzó Tanács határozata alapján a tagállamok és a Közöségi intézmények nem támogathatják, inkább ellenzik és szigorúan ellenőrzik, különösen 2002. január 1-je előtt, a hivatalos fizetőeszköz státusszal nem rendelkező euróbankjegyek és -érmék kibocsá-

tását, tartását és használatát.⁴¹ A tagállamoknak élniük kell a szükséges jogi eszközökkel, hogy az illegális bankjegyek kibocsátásának tilalmát betartassák. Ahol ez szükséges, a nemzeti bankok bankjegykibocsátási kizárólagos jogát védő nemzeti szabályokat 2002 előtt ki kell egészíteni azzal, hogy az EKB-ra szállt az euróbankjegyek kibocsátásának engedélyezési joga.⁴²

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a bankjegydesignok szerzői jogvédelemben részesülnek. A Tanácsnak, a Bizottságnak és a tagállamoknak a hatékonyabb hamisítás elleni fellépés érdekében a jelenlegi politikáikat felül kell vizsgálniuk (új kampány a hamisítás elleni küzdelem területén szükséges harmonizációról, az intézményi, bírósági és rendőrségi, illetve, az EÜ-n kívüli kormányokkal és szervezetekkel megerősített együttműködésről, a bankjegyhamisítást lehetővé tevő új technológiák elemzéséről). Megfontolás tárgyává kell tenni a nemzeti rendőrségek közötti együttműködést a pénz és a fizetőeszközök hamisítása elleni küzdelemben, akár az Europonon, akár a Bizottságon keresztül, bevonva az EKB-t is az ilyen ügyekbe. A Bizottságnak és a tagállamoknak meg kell fontolniuk bármely szükséges jogi intézkedést, amellyel visszatartják a hamis euróbankjegyeket, ha hitelintézetek készpénz átvételekor és feldolgozásakor felfedezik azokat, és amellyel biztosítható, hogy ezt követően a megfelelő hatóságokhoz kerülnek ezek a hamisítványok.

*bankjegyhamisítás
elleni küzdelem*

Az EKB Kormányzó Tanácsa megfontolandónak tartja olyan közösségi jogszabály megalkotását, mely kötelezővé tenné egy speciális technika installálását – akár az EÜ-ban, akár azon kívül gyártott – színes fénymásolókbá és grafikai reprodukciókra képes műszaki berendezésekbe, mely felismerné az euróbankjegyeket és megakadályozná a reprodukciók készítését. Azért, hogy harmadik országok is kövessék ezt a rendszert, az EKB javasolta, hogy sürgősen erről egy nemzetközi egyezmény.

Az euróbankjegyek, a bankjegyek védelme és váltása⁴³

1998 utolsó negyedében megkezdődtek a próbanyomások, a tömeges nyomás 1999 első negyedében indult el. Az EKB 1998 júliusában ismét kiadta a jövődöbeli euróbankjegyek képeit tartalmazó tájékoztató kiadványát,⁴⁴ illetve szeptemberben véglegesítette, egyben jóváhagyta az EMI korábbi javaslatát a bankjegyek címleteiről.

⁴¹ Egyes intézmények már kibocsátottak olyan euróban denominált érméket és bankjegyeket, melyek nem rendelkeznek törvényes fizetőeszköz státusszal. Ezek a bankjegyek és érmék csak alapjaikban tartják meg a designok képét, valódi fizetőeszközöket imitálnak és egyesek valódi fizetőeszközöknek tekinthetnek ezeket. Az ilyen bankjegyeket és érméket helyben és időben korlátozott, a termékek csak meghatározott körére felhasználható fizetőeszközként is kibocsájtják. Az ilyen bankjegyek és érmék, noha az esetek többségében oktatási célra szánták ezeket, visszaélésekhez vezethetnek és zavart okozhatnak az egyes fizetési rendszerekben.

⁴² Egyezmény 105a cikkely 1.

⁴³ Ld. „Legal protection of euro banknotes” (8 July 1998.), „Progress in the technical preparation of the euro banknotes” (11 September 1998.), „Further decisions on the euro banknotes” (13 October 1998.), „The exchange of national banknotes of other participating member states by participating national central banks” (3 November 1998.) és „The exchange of national banknotes of other participating Member states by the national central banks of the euro area” (31 December 1998.).

⁴⁴ Reproduction of the euro banknote designs, July, 1998.

Az EKB 1998 szeptemberi becslése szerint 13 milliárd euróbankjegy készül majd el. Ezt az előrejelzést, ami országokénti bontásban becsüli a bankjegyek számát, évente aktualizálják. Az egyes országok az adott országra becsült bankjegyszámnak megfelelően rendelik meg az új bankjegyeket. Az EKB bankjegy hamisítvány-elemző központot hoz létre, ahol az illegális bankjegyeket, illetve azok forrását próbálják meg felderíteni. A releváns információk egy adatbázisba kerülnek, ahol a hamis euróérmékről is információkat fognak tárolni. Az adatbázisokhoz az összes EU ország jegybankja, illetve a tagállamok kompetens szervei férhetnek hozzá.

A nemzeti valutaegységek beválthatóságának biztosítása érdekében az EKB Kormányzó Tanácsa úgy határozott,⁴⁵ hogy minden résztvevő ország nemzeti bankja – legalább egy helyen – köteles megszervezni egy másik résztvevő ország törvényes fizetőeszközeinek beváltását hazai bankjegyekre és érmékre a konverziós ráták alkalmazásával. A nemzeti bankok tranzakciónként és naponta limiteket állapíthatnak meg a beváltandó pénzösszeg nagyságát, illetve a bankjegyek számát illetően. A nemzeti bankok a kereskedelmi bankoktól és a beváltóhelyekről származó más nemzeti bankjegyeket elfogadhatnak és repatriálhatják azokat a kibocsátó jegybankba, hasonlóképpen cselekedhetnek a jegybankok hivatalos ügynökei, emellett pedig a létező hivatalos repatriálási csatornákon keresztül is a kibocsátó bankhoz kerülhetnek a bankjegyek. Noha a kereskedelmi bankokra és a beváltóhelyekre nem kötelező érvényű az említett cikkely, mégis a résztvevő országok nemzeti bankjegyei váltásakor nekik is a rögzített konverziós rátákat kell alkalmazniuk.⁴⁶ Ha bármilyen kezelési költséget felszámolnak, akkor azt egyértelműen és világosan külön fel kell tüntetniük.⁴⁷ Az egyes résztvevő országok jegybankjai honlapján részletes információ található a fizetőeszközök beváltásának technikai részleteiről, itt csak összefoglaló jelleggel néhány fontos elem kerül bemutatásra:

- a bankjegyeknek a kibocsátó országban törvényes fizetőeszköznek kell lenniük,
- a bankjegyeket a résztvevő országok jegybankjai adták ki,
- a bankjegyek nem lehetnek csonkítottak, nem állhatnak ugyanannak a bankjegynek több mint két darabjából,
- kereskedelmi bank és beváltóhely csak akkor nyújthat be bankjegyeket a jegybankhoz bevonásra, ha rendelkezik számlával a központi bankban, annak hivatalos repatriálást végző ügynökénél, vagy egy olyan kereskedelmi bankban, amely jegybanki számlával rendelkezik,
- magánembereknek és (kereskedelmi banktól és beváltóhelytől különböző) gazdasági társaságoknak nem kell ilyen típusú jegybanki, vagy ügynök-nél vezetett számlát nyitnia.

Az euró védelme érdekében az EKB kidolgozott egy iránymutatót a nemzeti jegybankok számára.

⁴⁵ Összhangban a Jegyzőkönyv 52. cikkelyével.

⁴⁶ Council (1998a)-val összhangban.

⁴⁷ „Commission Recommendation of 23 April 1998 concerning banking charges for conversion to the euro” alapján.

3.1.7 Az EKB és a nemzeti központi bankok külső auditorai

Az EKB ajánlása a nemzeti bankok külső auditorairól (ECB/1998/5)

Az EKB ajánlása az EKB külső auditoráról (ECB/1998/3)

A Tanács határozata a nemzeti központi bankok külső auditorairól (1999/70/EC)

A Tanács határozata az EKB külső auditoráról (98/481/EC)

A Jegyzőkönyv 27. cikkely (1) alapján az EKB és a nemzeti bankok könyveit a Kormányzó Tanács által ajánlott és a Tanács által jóváhagyott független külső auditorok vizsgálják. Az EKB ajánlása alapján a Tanács a következő külső auditorokat hagyta jóvá az EKB és a nemzeti központi bankok számára: külső auditorok

Az EKB és a résztvevő nemzeti bankok külső auditorai

<i>Európai Központi Bank</i>	<i>PricewaterhouseCoopers</i>
<i>Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique</i>	<i>KPMG Antwerp és Deloitte Touche Tohmatsu Brussels</i>
<i>Deutsche Bundesbank</i>	<i>KPMG Deutsche T. AG és PwC Deutsche R..AG</i>
<i>Banco de España</i>	<i>Coopers & Lybrand</i>
<i>Banque de France</i>	<i>Mazars & Guérard Paris és Deloitte Touche Tohmatsu Neully</i>
<i>Central Bank of Ireland</i>	<i>PricewaterhouseCoopers Dublin</i>
<i>Banca d'Italia</i>	<i>Reconta Ernst & Young Rome</i>
<i>Banque centrale du Luxembourg</i>	<i>PricewaterhouseCoopers Luxembourg</i>
<i>De Nederlandsche Bank</i>	<i>Prof. Drs. J.A. van Manen RA (partner of PwC)</i>
<i>Österreichische Nationalbank</i>	<i>Prof. Dr. Kurt Neuner, Dr. Pipin Henzl, Dr. Peter Wolf, Mag. Christian Hofer, Dkfm. Dr. Peter Christian Gormasz and Dkfm. Leopold Wundsam</i>
<i>Banco de Portugal</i>	<i>PricewaterhouseCoopers</i>
<i>Suomen Pankki</i>	<i>Arthur Andersen Oy</i>

3.1.8 Az EKB foglalkoztatási feltételei

Az EKB határozata az EKB-nál alkalmazásban lévők foglalkoztatási feltételeiről (ECB/1998/4)

1998 júniusában elfogadták, 1998 decemberében pedig módosították az EKB személyzetének foglalkoztatási feltételeit.⁴⁸ Ez a dokumentum tartalmazza az EKB alkalmazottainak a fizetéseket, a munkaidőt, a társadalombiztosítást, a nyugdíjakat és egyéb munkahelyi körülményeket érintő kérdéseit.

foglalkoztatási feltételek

⁴⁸ Conditions of Employment for Staff of the European Central Bank as revised by Decision ECB/1998/NP31 of 22 December 1998.

3.1.9 Az EKB dokumentumaihoz és archívumához való hozzáférés

Az EKB határozata az EKB archívumához és dokumentációjához való hozzáférhetőségről (ECB/1998/12)

írásos kérelem

Az adminisztratív dokumentumok⁴⁹ tekintetében lehetőség van arra, hogy a nyilvánosság hozzáférjen az EKB dokumentumaihoz és archívumához. Az EKB előírta, hogy az adminisztratív dokumentumokhoz való hozzáférést írásban kell kérni. Amennyiben a kérelem nem kellően precíz, az EKB megkérheti a kérelmezőt, hogy további részletekkel szolgáljon.

A dokumentumokhoz való hozzájutás kétféleképpen történhet: az EKB székhelyén, illetve postai úton a kérelmező költségére. A 100 oldalt meghaladó dokumentumok esetében példányonként 10 EUR díjat, plusz papírlaponként 0,05 EUR-t kell fizetni. Az EKB megpróbál megoldást találni azokra az esetekre, ha a kérelmező ismételten többször kéri ugyanazt a dokumentumot, vagy ha nagyszámú, illetve ha nagyon hosszú dokumentumokat rendel meg. A dokumentumok reprodukálása csak az EKB előzetes engedélyével lehetséges, mely bármilyen indok nélkül visszavonható.

kérések teljesítése

Az EKB elfogadható időn belül teljesíti a kérelmeket. Legkésőbb 1 hónapon belül a kérelmezőt írásban értesíti az EKB Külkapcsolatokat irányító igazgatója a kérelme elfogadásáról / visszautasításáról. Utóbbi esetben a kérelmező számára az elutasítás indokát is közlik. A kérelmezőnek ilyenkor 1 hónapon belül lehetősége van kérni az EKB döntésének felülvizsgálatát. Ha az eredeti kérelem elküldését követő 1 hónapon belül az EKB nem értesíti a kérelmezőt, az egyenlő az elutasítással (kivéve, ha ekkor a fentiek alapján a kérelmező nem kér felülvizsgálatot). A felülvizsgálati kérelem kézhezvételét követő 1 hónapon belül az Igazgatóság hozza meg a végleges megindokolt döntést, melyet írásban küldenek el a kérelmezőnek.

3.2 Megállapodások

Az EKB jogi szabályozásai kibocsátása mellett speciális megállapodásokat is kötött. Ezek közül a legfontosabbak az EKB és az Általános Tanács Működési Szabályzata, illetve az ERM II-ről szóló Megállapodás (ezeket lásd később).

⁴⁹ Adminisztratív dokumentumnak számít a közvetítő eszköz fajtájától függetlenül bármilyen feljegyzés, felvétel, vagy dokumentum, mely létező adatokat tartalmaz és kapcsolódik az EKB, illetve az EMI működéséhez és szervezetéhez.

Az EKB ezeken kívül még a Német Szövetségi Köztársasággal kötött egy egyezményt arról, hogy az EKB székhelye Frankfurt am Main. Ez a megállapodás az EKB és az általa foglalkoztatottak státuszának technikai aspektusait rendezi, illetve a német hatóságok és az EKB közötti kapcsolatokról szól.

megállapodás az EKB székhelyéről

3.3 Konzultáció

3.3.1 Konzultáció az EKB-val

Az EKB (illetve a Tanács) ismertetett joganyagai mellett ezen a helyen fontos megemlíteni még a Tanács azon határozatát, amely a nemzeti hatóságok EKB-val történő konzultációjáról szól.

A Tanács határozata a nemzeti hatóságok EKB-val történő konzultációjáról a törvénytervezetek tekintetében (98/415/EC)

A Tanács határozatot hozott arról, hogy milyen esetekben kell a nemzeti hatóságoknak konzultálniuk törvénytervezetek tárgyában az EKB-val.

Az Egyezmény 105. cikkely (4) szerint az EKB-val saját kompetenciájába tartozó kérdések esetében konzultálni kell:

- bármilyen javasolt közösségi jogszabályról,
- bármilyen törvénytervezetről.⁵⁰

A Tanács határozata az Egyezményhez csatolt 11. Jegyzőkönyv alapján nem vonatkozik az Egyesült Királyságra, amíg az a GMÜ harmadik szakaszába nem lép.

A tagállamok hatóságai a következőket érintő kérdésekben kötelesek konzultálni az EKB-val:

- valutáris/deviza ügyek,
- fizetőeszközök,
- nemzeti jegybankok,
- monetáris, pénzügyi, bank-, fizetési rendszer és fizetési mérleg-statisztikák gyűjtése, válogatása és elosztása,
- fizetési és elszámolási rendszerek,
- a pénzügyintézetekre vonatkozó szabályok annyiban, amennyiben azok lényegesen befolyásolják a pénzügyintézetek és a pénzügyi piacok stabilitását.

Emellett a nem résztvevő tagállamok hatóságainak konzultálniuk kell az EKB-val monetáris politikai eszközök tárgyában készült törvénytervezetekről is.

konzultáció tárgyai

konzultációköteles területek

⁵⁰ Törvénytervezeten bármilyen rendelkezést értünk, mely hatályossá válásakor egy tagállamban szabályokat fektet le határozatlan esetben és határozatlan számú természetes és jogi személy számára. A törvényi rendelkezés-tervezet fogalmába nem tartoznak azok a tervezetek, amelyek kizárólagos célja a közösségi direktívák átvitele a tagállamok jogi rendszerébe.

konzultációs eljárás

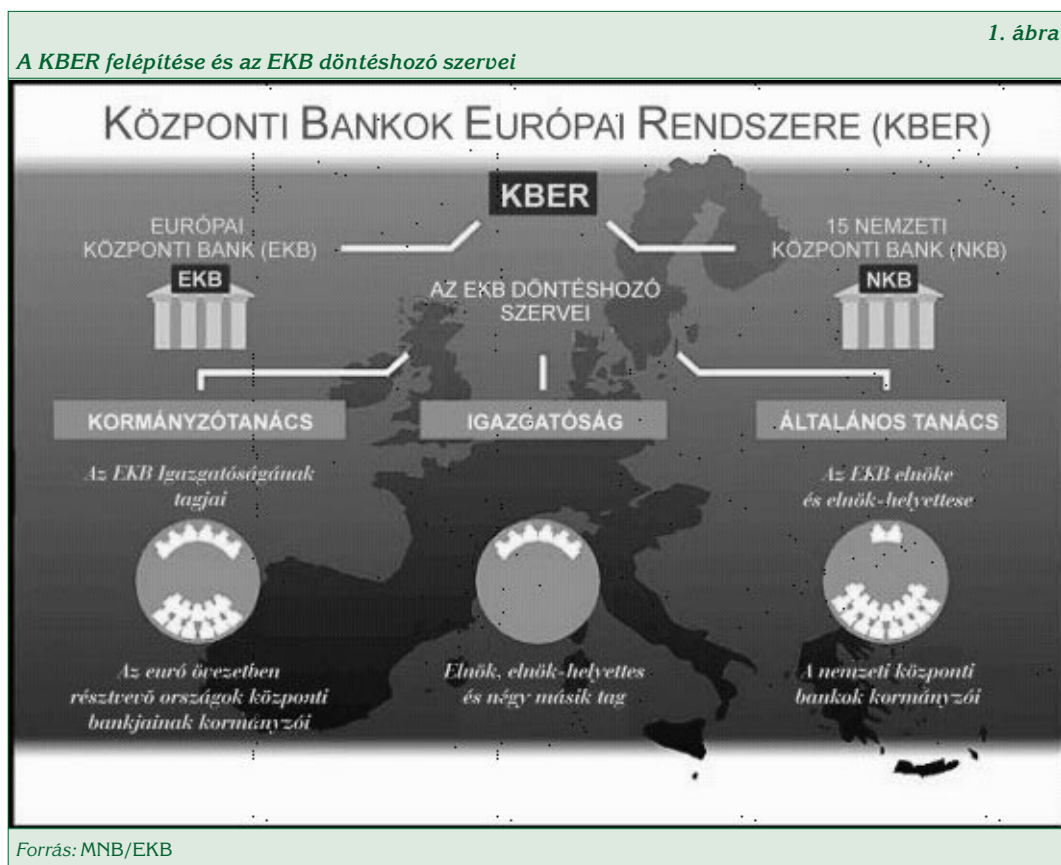
Az EKB a korábban definiált törvénytervezetek átvételekor azonnal értesíti a konzultáló nemzeti hatóságot, hogy a tervezet tárgya az ő kompetenciájába esik-e. A tervezetet készítő nemzeti hatóságok, amennyiben szükségesnek tartják, határidőt szabhatnak az EKB-nak véleménye megtételére. Ez az időtartam nem lehet 1 hónapnál rövidebb, amit attól kezdve számolnak, ahogy az Elnök az erről szóló értesítést kézhez kapja. Rendkívül sürgős esetben a határidőt lerövidíthetik, de a konzultáló hatóságnak kérését meg kell indokolnia. Az EKB a határidő lejártakor kérheti, hogy azt tolják el max. 4 héttel és ezt a kérést a konzultáló hatóság nem utasíthatja el oktanul. A határidő lejártakor a vélemény hiánya nem akadályozza meg a hatóságot, hogy további lépéseit megtegye. Ha az EKB véleménye a határidő lejárta után érkezik meg, a tagállamoknak biztosítaniuk kell azt, hogy arról tudomást szerezzon az a hatóság is, mely ténylegesen elfogadja a törvényt (ha az „elfogadó” hatóság különbözik a tervezetet készítő hatóságtól).

Minden tagállamnak meg kell tennie a szükséges intézkedéseket, hogy ennek a határozatnak megfelelően. Ezért biztosítaniuk kell, hogy egyrészt a konzultáló hatóság megfelelő időben nyújtsa be az EKB-hoz tervezetét, hogy még mielőtt a végső döntést meghozná, megfontolhassa az EKB véleményét, másrészt, hogy az EKB-tól érkező véleményt az elfogadó hatóság tudomására hozzák, ha az különbözik az adott törvénytervezet előkészítő hatóságtól. A Tanács határozata 1999. január 1-jétől hatályos és ugyanettől az időponttól hatályát veszti a 93/717/EK határozat. (A Tanács határozata a tagállamok hatóságainak az Európai Monetáris Intézettel a törvénytervezetek tárgyában történő konzultációjáról.)

4. | Szervezeti kérdések

4.1 Az EKB döntéshozó szervei

A Központi Bankok Európai Rendszerét az EKB döntéshozó testületei irányítják: a *Kormányzó Tanács* és az *Igazgatóság*. E kettő mellett létezik még egy harmadik szerv is, az *Általános Tanács*, mely mindaddig döntéshozó szerve az EKB-nak, amíg léteznek derogációval rendelkező EU-tagállamok.

4.1.1 A Kormányzó Tanács

a Kormányzó Tanács
tagjai és feladatai

A döntéshozó szervek közül a legfontosabb a Kormányzó Tanács. A Központi Bankok Európai Rendszeréről és az Európai Központi Bankról szóló Jegyzőkönyv 10. cikkely 1. pontja szerint: „összhangban az Egyezmény 109a cikkely (1)-ben foglaltakkal, a Kormányzó Tanács az Igazgatóság tagjaiból és a résztvevő országok jegybankjainak kormányzóiból áll”. A Kormányzó Tanács ennek megfelelően az EKB 6 igazgatósági tagjából és a 11 eurózónabeli tagállam jegybankjainak kormányzóiból áll. Ennek a szervnek a legfontosabb feladatai: a KBER számára kitűzött alapfeladatok teljesítéséhez szükséges döntések meghozatala és irányelvek elfogadása, illetve az egységes monetáris politika kialakítása, beleértve azokat a döntéseket is, melyek a közbenső monetáris célokra, az irányadó kamatlábakra és a jegybankpénz-kínálatra vonatkoznak.⁵¹

A Kormányzó Tanács tagjai (1999. szeptember)

Willem F. Duisenberg, az EKB elnöke, az Igazgatóság tagja
Christian Noyer, az EKB alelnöke, az Igazgatóság tagja
Eugenio Domingo Solans, az Igazgatóság tagja
Sirkka Hämäläinen, az Igazgatóság tagja
Ottmar Issing, az Igazgatóság tagja
Tommaso Padoa-Schioppa, az Igazgatóság tagja

António J. Fernandes de Sousa, a Portugál Nemzeti Bank (Banco de Portugal) kormányzója,
Antonio Fazio, az Olasz Nemzeti Bank (Banca d'Italia) kormányzója,
Klaus Liebscher, az Osztrák Nemzeti Bank (Österreichische Nationalbank) elnöke,
Yves Mersch, a Luxemburgi Nemzeti Bank (Banque centrale du Luxembourg) elnöke,
Maurice O'Connell, az Ír Nemzeti Bank (Central Bank of Ireland) kormányzója,
Luis Ángel Rojo, a Spanyol Nemzeti Bank (Banco de España) kormányzója
Ernst Welteke, a Német Szövetségi Bank (Deutsche Bundesbank) kormányzója
Jean-Claude Trichet, a Francia Nemzeti Bank (Banque de France) kormányzója
Matti Vanhala, a Finn Nemzeti Bank (Suomen Pankki) kormányzója.
Guy Quaden, a Belga Nemzeti Bank (Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique) kormányzója,
Nout Wellink, a Holland Nemzeti Bank (De Nederlandsche Bank) elnöke,

Forrás: EKB

4.1.2 Az Igazgatóság

az Igazgatóság tagjai
és feladatai

Az Egyezmény 109a cikkely (2) és a KBER-ről és az EKB-ről szóló Jegyzőkönyv 11.1 és 50. cikkelyei alapján az EKB Igazgatóságának tagjai az EKB elnöke és alelnöke, illetve 4 másik tag. Az Igazga-

⁵¹ Ezek a döntések természetesen csak az eurózónára vonatkoznak.

tóság legfontosabb feladatai az EKB Kormányzó Tanácsa által meghozott döntésekkel és irányelvekkel összhangban a monetáris politika végrehajtása és ezáltal a szükséges instrukciók nyújtása a nemzeti jegybankoknak, a Kormányzó Tanács üléseinek előkészítése, és az EKB Kormányzó Tanácsa által ráruházott hatalomnál fogva egyéb feladatok végrehajtása, általában az EKB folyó ügyeinek vitele. A Tanács ajánlása,⁵² az EMI Tanácsa⁵³ és az Európai Parlament véleménye⁵⁴ után az Európai Tanács határozata⁵⁵ szerint az Igazgatóságnak a következő 6 – a monetáris és bankügyi kérdésekben nemzetközi szaktekintélynek számító – személy a tagja 1998. június 1-je óta:⁵⁶

Az Igazgatóság tagjai:

Willem F. Duisenberg, az EKB holland elnöke, kinevezés: 8 év
Christian Noyer, az EKB francia alelnöke, kinevezés: 4 év
Eugenio Domingo Solans, az Igazgatóság spanyol tagja, kinevezés: 6 év
Sirkka Hämäläinen, az Igazgatóság finn tagja, kinevezés: 5 év
Ottmar Issing, az Igazgatóság német tagja, kinevezés: 8 év
Tommaso Padoa-Schioppa, az Igazgatóság olasz tagja, kinevezés: 7 év

Forrás: EKB

4.1.3 Az Általános (Kibővített) Tanács

Az Általános Tanács az EKB elnökéből és alelnökéből, illetve az összes EU-tagország jegybankjának kormányzójából áll. Az Igazgatóság maradék 4 tagja is részt vehet az Általános Tanács ülésein, de ott nincs szavazati joguk.

az Általános Tanács tagjai és feladatai

Ez a szerv azokat a feladatokat hajtja végre, melyeket az EKB átvett az Európai Monetáris Intézettől, és amelyeket még a GMÜ harmadik szakaszában kell végrehajtani egy vagy több tagország derogációja következtében. Az Általános Tanács ezen kívül más feladatokhoz is hozzájárul. Ezek lehetnek tanácsadói funkciók, statisztikai információk begyűjtése, az EKB negyedéves és éves jelentéseinek, illetve a heti konszolidált pénzügyi beszámolóknak az elkészítése, olyan szükséges szabályok megteremtése, melyekkel lehetővé válik a nemzeti jegybankok különféle műveletei könyvelésének és a műveletekről készített jelentéseknek a standardizálása, a szükséges előkészületek végrehajtása a derogációval rendelkező országok va-

⁵² Council (1998e)

⁵³ EMI (1998b).

⁵⁴ EP (1998a).

⁵⁵ European Council – 11 (1998).

⁵⁶ Részletesen ld. a Mellékletben (EKB szervezeti ábra)

lutái euróval szembeni (majdani) visszavonhatatlan rögzítése kapcsán, illetve az EKB személyzete foglalkoztatási feltételeinek rögzítése.

Az EKB Kormányzó Tanácsa és az Általános Tanács 1998 szeptemberében döntést hozott 1999-es ülései időpontjairól.⁵⁷

Az Általános (Kibővített) Tanács tagjai: (1999. szeptember)

Willem F. Duisenberg, az EKB elnöke, az Igazgatóság tagja
Christian Noyer, az EKB alelnöke, az Igazgatóság tagja

António J. Fernandes de Sousa, a Portugál Nemzeti Bank (Banco de Portugal) kormányzója,
Antonio Fazio, az Olasz Nemzeti Bank (Banca d'Italia) kormányzója,
Klaus Liebscher, az Osztrák Nemzeti Bank (Österreichische Nationalbank) elnöke,
Yves Mersch, a Luxemburgi Nemzeti Bank (Banque centrale du Luxembourg) elnöke,
Maurice O'Connell, az Ír Nemzeti Bank (Central Bank of Ireland) kormányzója,
Luis Ángel Rojo, a Spanyol Nemzeti Bank (Banco de España) kormányzója
Ernst Welteke, a Német Szövetségi Bank (Deutsche Bundesbank) kormányzója,
Jean-Claude Trichet, a Francia Nemzeti Bank (Banque de France) kormányzója,
Matti Vanhala, a Finn Nemzeti Bank (Suomen Pankki) kormányzója.
Guy Quaden, a Belga Nemzeti Bank (Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique) kormányzója,
Nout Wellink, a Holland Nemzeti Bank (De Nederlandsche Bank) elnöke,

Bodil Nyboe Andersen, a Dán Nemzeti Bank (Danmarks Nationalbank) kormányzója,
Urban Bäckström, a Svéd Nemzeti Bank (Sveriges Riksbank) kormányzója
Edward A.J. George, az Angol Nemzeti Bank (Bank of England) kormányzója,
Lucas D. Papademos, a Görög Nemzeti Bank (Bank of Greece) kormányzója.

Forrás: EKB

4.2 A KBER bizottságok

a KBER bizottságok és tagjaik

Az EKB Működési Szabályzata alapján létrehozták az ún. KBER bizottságokat, számszerint 13-at. Ezek a bizottságok a nemzeti jegybankok és az EKB szakértőiből állnak és fontos szerepet játszanak a KBER feladatainak végrehajtásában és a KBER-en belüli együttműködésben, ezáltal segítik a vezetőket a döntéshozatalban.

⁵⁷ „Schedules for the meetings of the Governing Council and the General Council of the European Central Bank” Press Release 1998.09.11. Az EKB Kormányzó Tanácsa 1999-ben (január 7-től) kéthetente, csütörtökönként ülészik. Néhány esetben (az ünnepek, illetve a szabadságok miatt) az ülések nem csütörtökön lesznek. A bejelentett dátumok a következők: január 7., 21. február 4., 18. március 4., 18., április 8., 22., május 6., 20., június 2. (szerda), 17., július 1., 15., 29., augusztus 26., szeptember 9., 23., október 7., 21., november 4., 18., december 2., 16. Az Általános Tanács az 1998-as munkarendet megtartva negyedévente ül össze, a Kormányzó Tanács esedékes ülésével egy napon. Az ülések dátumai: március 4., június 2., szeptember 9., december 2.

KBER bizottságok:

AMICO – Accounting and Monetary Income Committee – Számviteli és
 Eredményelszámolási Bizottság
 BSC – Banking Supervision Committee – Bankfelügyeleti Bizottság
 BANCO – Banknote Committee – Emissziós (Bankjegy) Bizottság
 BUCO – Budget Committee – Költségvetési Bizottság
 ECCO – External Communications Committee – Külső Kommunikációs Bizottság
 ITC – Information Technology Committee – Információ Technológiai Bizottság
 IAC – Internal Auditors Committee – Belső Ellenőrzési Bizottság
 IRC – International Relations Committee – Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága
 LEGCO – Legal Committee – Jogi Bizottság
 MOC – Market Operations Committee – Piaci Műveletek Bizottsága
 MPC – Monetary Policy Committee – Monetáris Politikai Bizottság
 PSSC – Payment and Settlement Systems Committee – Fizetési és Elszámoló Rendszerek Bi-
 zottsága
 STC – Statistics Committee – Statisztikai Bizottság

Forrás: ECB (1999c)

4.3 Az EKB szervezeti felépítése és működési rendje

4.3.1 Az EKB szervezeti felépítése

Az EKB egyes igazgatósági tagjaihoz a következő területek tartoznak (részletesen ld. a szervezeti ábrákat a Mellékletben):

Az Igazgatósági tagok és a hozzájuk kapcsolódó szakterületek

Willem F. Duisenberg

az Igazgatóság Tanácsa, külkapcsolatok (publikációs hivatal, sajtóiroda és fordítások), belső ellenőrzés, protokoll, titkárság.

Christian Noyer

adminisztráció (belső pénzügyek, személyzet), jog.

Eugenio Domingo Solans

információs rendszerek (infrastruktúra, IT, műszaki ellátás), bankjegyek, statisztika.

Sirkka Hämäläinen

kontrolling és szervezet, pénz- és devizapiaci műveletek.

Ottmar Issing

gazdaság (monetáris politika, gazdasági fejlődés) és kutatás (modellezés és általános kutatás).

Tommaso Padoa-Schioppa

nemzetközi és európai (EU) kapcsolatok, fizetési rendszerek (TARGET, értékpapír elszámolások), prudenciális felügyelet.

4.3.2 Az EKB Működési Szabályzata

az EKB működési szabályzata

a Kormányzó Tanács üléseinek ideje és helye, részvétel

szavazás

A Kormányzó Tanács 1998 júliusában létrehozta az EKB Működési Szabályzatát⁵⁸ (továbbiakban: MSZ), melyet 1999 áprilisában módosítottak.⁵⁹ A hatályos MSZ legfontosabb elemei a következők:

Az MSZ kiegészíti az Egyezményt és a Jegyzőkönyvet. A Kormányzó Tanács üléseinek dátumát az Elnök javaslata alapján a Kormányzó Tanács határozza meg. Ha 3 tag írásban kéri, az Elnök összehívja a Kormányzó Tanácsot. Az Elnök akkor is összehívhatja az ülést, ha ezt maga szükségesnek tartja. Az üléseket rendszerint az EKB épületében tartják, de azok telekonferencia útján is megtarthatóak, ha háromnál több tag ezt nem ellenzi. Az üléseken a tagok, a Tanács elnöke és a Bizottság egy tagja vehet részt. Minden jegybanki kormányzót általában egy személy kísérhet az ülés nem monetáris politikai témájú napirendi pontjai alatt. Ha a kormányzó nem tud részt venni, írásban kijelölheti helyettesét. Az írásbeli tájékoztatást időben az ülés előtt az Elnöknek kell elküldeni. A Kormányzó Tanács más személyeket is meghívhat, ha ezt szükségesnek tartja.

A Kormányzó Tanács ülésén a szavazásnál a határozatképességhez szükséges legkisebb létszám a tagok 2/3-a. Ennek hiányában az Elnök rendkívüli ülést hívhat össze, ahol a határozatképességhez szükséges minimális létszám figyelembevétele nélkül lehet döntéseket hozni. A Kormányzó Tanács az Elnök kérésére szavaz. Ugyancsak az Elnök kezdeményezi a szavazási eljárást, ha bármelyik tag erre őt felkéri. A tartózkodások nem akadályozzák meg a Kormányzó Tanács döntéseinek elfogadását. (A Jegyzőkönyv 10. cikkelye szerint döntetlen esetén az elnöké a döntő szavazat.) Ha az egyik tag hosszabb időre (több mint 1 hónapig) akadályoztatva van a szavazásban, kijelölhet egy helyetteset a Kormányzó Tanács egyik tagjaként. Ha a jegybank kormányzója nem képes szavazni a Jegyzőkönyv 28., 29., 30., 32., 33. és 51. cikkelye⁶⁰ alapján meghozandó döntésekben, akkor helyettese leadhatja a (tőkejegyzés szerinti) súlyozott szavazatát. Az Elnök titkos szavazást is kezdeményezhet, ha a Kormányzó Tanács három tagja ezt kéri. Mindig titkos szavazásra kerül sor, ha a Kormányzó Tanács tagjai személyesen érintettek egy jövődöbéli határozat kapcsán a Jegyzőkönyv 11. cikkely (1), (3) és (4) értelmében. Ilyen esetekben az érintett tagok nem vesznek részt a szavazásban. (A Jegyzőkönyv 11. cikkelyének említett pont-

⁵⁸ ECB (1998c).

⁵⁹ ECB (1999e).

⁶⁰ A Jegyzőkönyv fent említett cikkei röviden a következőkről szólnak: (a) 28. cikkely: az EKB tőkéje, annak befizetési formájával és emelésével kapcsolatos döntések, (b) 29. cikkely: az egyes nemzeti bankoknak az EKB tőkejegyzésében szereplő súlya, (c) 30. cikkely: a devizatartalékok transzfere az EKB-hoz, (d) 32. cikkely: a KBER monetáris politikai műveleteiből az egyes nemzeti bankokhoz jutó jövedelmek elosztása, (e) 33. cikkely: az EKB nyereségeinek/vesztéseinek elosztása és (f) 51. cikkely: a 32. cikkelyben leírt elosztandó összegek csökkentése. A fenti cikkelyek szerint meghozandó döntéseknél a szavazatok a tőkejegyzés szerinti százalékok alapján súlyozódnak. Az Igazgatóság tagjainak súlya 0. A minősített többséget igénylő döntések akkor érvényesek, ha a szavazatok az EKB jegyzett tőkéjének 2/3-át és a részvényesek legalább felét képviselik.

jai az Igazgatóság tagjai foglalkoztatási feltételeivel, alkalmatlanság esetén a kötelező nyugdíjaztatásról szólnak.)

Határozatot írásban is meg lehet hozni, ha a Kormányzó Tanács legalább 3 tagja ezt nem ellenzi. Az írásos eljáráshoz a következők szükségesek: (i) legalább 5 munkanap, hogy a Kormányzó Tanács minden tagja megfontolhassa döntését, (ii) a Kormányzó Tanács minden tagjának, vagy helyetteseik személyes aláírása és (iii) egy feljegyzés készítése minden ilyen meghozandó döntésről a Kormányzó Tanács következő ülésének jegyzőkönyvében. Az üléseinek szervezésekor minden ülés napirendjét elfogadja a Kormányzó Tanács. Az Igazgatóság elkészíti a tervezett napirendet és a vonatkozó dokumentumok kíséretében legalább 8 nappal az ülés előtt elküldik a Kormányzó Tanács tagjainak és más feljogosított tagoknak. A tervezett napirendhez képest a Kormányzó Tanács levelet és javasolhat új napirendi pontokat az Elnök, vagy valamelyik tag javaslatára. Ha a vonatkozó dokumentumokat nem küldték el a tagokhoz kellő időben, a napirendről lekerül a napirendi pont, amennyiben 3 tag ezt kéri. Az ülésekről készült jegyzőkönyveket a tagok a következő ülésen kapják meg hitelesítésre és azt az Elnök aláírásával látja el.

Az *Igazgatóság üléseinek* idejéről az Elnök javaslata alapján az Igazgatóság dönt. Az elnök minden más esetben is összehívhatja az Igazgatóságot, ha ezt maga szükségesnek tartja. Ahhoz, hogy az *Igazgatóság* szavazhasson, a tagok 2/3-ának jelen kell lennie. Ennek hiányában az Elnök rendkívüli ülést hívhat össze, ahol a határozatképességhez szükséges minimális létszám figyelembevételével lehet döntést hozni. (A Jegyzőkönyv 11. cikkelye alapján az Igazgatóság egyszerű többség alapján dönt. Döntetlen esetén az Elnöké a döntő szavazat.) Döntést írásos kommunikáció útján is lehet hozni, hacsak ezt az Igazgatóság legalább 2 tagja nem ellenzi. Az Igazgatóság maga dönt üléseinek megszervezéséről.

az Igazgatóság üléseinek ideje és helye, szavazás

A KBER munkájának támogatására bizottságokat alapítottak (továbbiakban: *KBER bizottságok*), melyek az EKB és minden résztvevő tagállam jegybankjának képviselőiből állnak. A Kormányzó Tanács meghatározta a KBER bizottságok mandátumait és kijelölte azok elnökeit. Általában az elnök az EKB képviselője. Mind a Kormányzó Tanácsnak, mind az Igazgatóságnak joga van felkérni a KBER bizottságokat adott témában tanulmányok elkészítésére. A KBER bizottságok az Igazgatóságon keresztül tesznek jelentéseket a Kormányzó Tanácsnak. Az eurózónán kívüli EU-jegybankok is kijelölhetnek egy képviselőt a KBER bizottságok üléseire, ha azokon az Általános Tanács kompetenciájába tartozó kérdések kerülnek napirendre. Ha az Európai Bizottság közvetlen érdeklődésére számot tartó különleges ügyről esik szó, a Bizottság képviselőit is meghívhatják a bizottságok üléseire. Egyéb közösségi testületek, illetve harmadik felek képviselői is meghívhatóak, ha ezt helyénvalónak tartják.

KBER bizottságok

belső struktúra és az EKB személyzete

A Kormányzó Tanáccsal történő konzultáció után az Igazgatóság dönt a szervezeti egységek számáról, nevéiről és kompetenciájáról. Az EKB minden szervezeti egysége az Igazgatóság irányítása alá került. Az Igazgatóság dönt tagjainak felelősségeiről az EKB szervezeti egységeinek tekintetében és tájékoztatja a Kormányzó és Általános Tanácsot, illetve az EKB személyzetét azokról. Az EKB személyzetének minden tagját értesítik az EKB struktúráján belüli helyzetéről, beszámolási kötelezettségéről és szakmai felelősségéről is. Az Igazgatóság szervezeti szabályokat (továbbiakban: Adminisztratív Körlevelek) léptet életbe. Ezek tartalma kötelező érvényű az EKB személyzetére nézve. Az Igazgatóság életbe léptet és naprakésszé tesz egy Magatartási Kódexet tagjai és a személyzet számára.

kapcsolat a Kormányzó és az Általános Tanács-

Az EKB Általános Tanácsának megadják a lehetőséget, hogy észrevételeit megtehesse, mielőtt a Kormányzó Tanács:

- véleményt nyilvánít a Jegyzőkönyv 4. cikkelye és 25. cikkely (1) alapján,
- a statisztika területén elfogadja az EKB ajánlását a Jegyzőkönyv 42. cikkelye alapján,
- elfogadja az EKB éves jelentését,
- a számviteli szabályok és a műveletekről szóló jelentések szabványosításáról szóló szabályokat elfogad,
- intézkedést foganatosít a Jegyzőkönyv 29. cikkelye alkalmazása érdekében,
- az EKB személyzetének foglalkoztatási feltételeit elfogadja,
- az árfolyamok visszavonhatatlan rögzítésére való felkészülés kapcsán, az EKB véleményét kinyilvánítja, vagy az Egyezmény 109 l cikkely (5) pont alapján, vagy elfogadandó közösségi jogszabály vonatkozásában, ha egy derogációt eltörlőnek.

- az Igazgatóság és az Általános Tanács között

Az Elnök értesíti az Általános Tanácsot a Kormányzó Tanács által meghozott döntésekről. Az EKB Általános Tanácsának megadják a lehetőséget, hogy észrevételeit megtehesse, mielőtt az *Igazgatóság:*

- a Kormányzó Tanács olyan jogszabályát valósítja meg, amelyhez az Általános Tanács közreműködése szükséges,
- a Kormányzó Tanács által ráruházott hatalmánál fogva olyan jogszabályt fogad el, amelyhez az Általános Tanács közreműködése is szükséges.

hatáskör átruházása

Az érintett feleket értesítik, vagy adott esetben a nyilvánosságot tájékoztatják arról, ha a Kormányzó Tanács hatáskörét átruházza az Igazgatóságra az olyan ügyekben, melyekben harmadik személyeket érintő jogi következmény adódik. Az így meghozott meg-hozott szabályokról azonnal értesíteni kell a Kormányzó Tanácsot.

az EKB költségvetése

A Kormányzó Tanács az Igazgatóság javaslata alapján eljárva minden pénzügyi év vége előtt elfogadja az EKB költségvetését a következő pénzügyi évre.

Az EKB költségvetésével összefüggő feladatok megoldásának elősegítésére az EKB létrehozta a Költségvetési Bizottságot, meghatározta annak mandátumát és összetételét.

A Jegyzőkönyv által előírt éves jelentés elfogadása a Kormányzó Tanács kompetenciája. A negyedéves jelentések, a heti konszolidált pénzügyi kimutatások, a konszolidált mérlegek, illetve egyéb jelentések elfogadásának és publikálásának kompetenciáját az Igazgatóságra ruházták. Az Igazgatóság elkészíti az EKB éves mérlegét a következő pénzügyi év első hónapjában, melyet átad a külső auditornak. A Kormányzó Tanács a következő év első negyedévében jóváhagyja az EKB éves mérlegét, miután a külső auditor a jelentését benyújtotta neki.

az éves jelentés és mérleg

Az EKB különféle *jogi szabályozásokat* bocsáthat ki. A *rendeleteket* és *iránymutatókat* a Kormányzó Tanács fogadja el és annak nevében az Elnök írja alá. A Kormányzó Tanács átruházhatja normatív jogkörét az Igazgatóságra abból a célból, hogy a rendeletekben és az iránymutatókban foglaltakat megvalósítsák. A *határozatokat* és *ajánlásokat* a Kormányzó Tanács, vagy az Igazgatóság fogadja el a saját magukat megillető kompetenciájukban, és azokat az Elnök írja alá. A Kormányzó Tanács fogadja el a Jegyzőkönyv 42. cikkelye szerint meghozott másodlagos közösségi jogszabálynak szánt EKB ajánlásokat. A *véleményeket* a Kormányzó Tanács fogadja el. Ennek ellenére, kivételes körülmények esetén az Igazgatóság is elfogadhatja az EKB véleményét, összhangban a Kormányzó Tanács megjegyzéseivel, és figyelembe véve az Általános Tanács közreműködését. Az *instrukciókat* az Igazgatóság hozza meg és azokat annak nevében vagy az Elnök, vagy bármelyik két igazgatósági tag írja alá. Az EKB által kibocsátott összes jogi szabályozást sorszámozni kell az azonosítás megkönnyítése érdekében.

a jogi szabályozások típusai

Az euróérmék kibocsátásával kapcsolatos jóváhagyást⁶¹ minden év utolsó negyedévében a Kormányzó Tanács fogadja el a következő évre egyszeri döntéssel az összes résztvevő ország tekintetében.

Az Igazgatóság választja ki, nevezi ki és lépteti elő a személyzet minden tagját. Az Igazgatóság bármilyen felvételi szabály és eljárás nélkül alkalmazhatja a felszámolt EMI korábbi alkalmazottjait az EKB-nál. Az EKB és személyzete közötti foglalkoztatási kapcsolatokat a „Foglalkoztatási Feltételek” és a „Személyzeti Szabályzat”⁶² határozza meg. A „Foglalkoztatási Feltételeket” a Kormányzó Tanács hagyja jóvá és módosítja az Igazgatóság javaslata alapján. A „Foglalkoztatási Feltételeket” a „Személyzeti Szabályzat” valósítja meg, amelyet az Igazgatóság fogad el és módosít. A Személyzeti Bizottsággal⁶³ történő konzultációt követően fogadják el az új „Foglalkoztatási Feltételeket” és a „Személyzeti Szabályzatot”.

a személyzet kiválasztása és kinevezése

⁶¹ Egyezmény 105a cikkely 2.

⁶² Conditions of Employment, illetve Staff Rules.

⁶³ Staff Committee.

titkárság

Az EKB döntéshozó testületei, illetve az általuk létrehozott bizottságok és csoportok működése bizalmas, hacsak a Kormányzó Tanács nem jogosítja fel az Elnököt a tanácskozásaik végeredményének nyilvánosságra hozatalára. Az EKB által készített dokumentumok bizalmasak, feltéve, hogy a Kormányzó Tanács nem dönt másképp. A Kormányzó Tanács meghatározta az EKB dokumentumaihoz/archívumához, illetve a korábban az EMI archívumában tárolt dokumentumokhoz való hozzáférés kritériumait.⁶⁴ Az EGK tagállamok jegybankelnökeinek bizottsága (Committee of Governors), az EMI és az EKB archívumában lévő dokumentumok 30 év elteltével szabadon hozzáférhetővé válnak. Különleges esetekben a Kormányzó Tanács lerövidítheti ezt az időt.

A Kormányzó Tanács módosíthatja a Működési Szabályzatot. Az Általános Tanács javaslatot tehet módosításra, az Igazgatóság pedig elfogadhat kiegészítő szabályokat a saját kompetenciáján belül.

4.3.3 Az Általános Tanács Működési Szabályzata

az Általános Tanács Működési Szabályzata

az Általános Tanács üléseinek ideje és dátuma, részvétel és szavazás

1998 végén létrehozták az *Általános Tanács Működési Szabályzatát* is,⁶⁵ mely hasonlóan az EKB Működési Szabályzatához, kiegészíti az Egyezményt és a Jegyzőkönyvet.

Az Általános Tanács üléseinek dátumát az Elnök javaslata alapján az Általános Tanács határozza meg. Az Elnök összehívja az Általános Tanácsot, ha annak legalább 3 tagja így kívánja. Az Elnök akkor is összehívhatja az Általános Tanácsot, ha ő ezt szükségesnek tartja. Az Általános Tanács rendszerint az EKB épületében tartja üléseit. Az ülések telekonferencia segítségével is megtarthatóak, ha háromnál több tag ezt nem ellenzi. Az Általános Tanács ülésein a részvétel annak tagjaira, az Igazgatóság többi tagjára, a Tanács elnökére és a Bizottság egy tagjára korlátozódik. Minden egyes jegybanki kormányzót általában egy személy kísérhet. Ha az Általános Tanács egy tagja nem tud részt venni, kijelölhet egy helyettest, aki részt vesz az ülésen és nevében szavaz. Erről értesíteni kell az Elnököt. Az Általános Tanács bizonyos esetekben más személyeket is meghívhat üléseire. Ahhoz, hogy az Általános Tanács szavazhasson, a tagok vagy helyetteseik legalább 2/3-ának jelen kell lennie. Ha a Jegyzőkönyv nem rendelkezik másképp, a döntéseket egyszerű többséggel hozzák meg. Határozatot írásban is meg lehet hozni, ha az Általános Tanács legalább három tagja ezt nem ellenzi. Az így meghozott döntést az Általános Tanács következő üléséről készített jegyzőkönyv

⁶⁴ Ld. ECB/1998/12.

⁶⁵ ECB (1999d).

tartalmazza. Bármely esetben, ha az Általános Tanács saját kompetenciájában megjegyzéseket fűz a Kormányzó Tanács vagy az Igazgatóság által elfogadandó jogszabályokhoz, az eltérő nézetet képviselő kisebbségnek joga van eljuttatni véleményét az EKB e két döntéshozó szervének.

Az Általános Tanács üléseinek megszervezésében minden ülés napirendjét az Általános Tanács fogadja el. Az Elnök elkészíti a tervezett napirendet és a vonatkozó dokumentumok kíséretében legalább 8 nappal az ülés előtt elküldi az Általános Tanács tagjainak és más feljogosított résztvevőknek, kivéve rendkívüli helyzetben, amikor is a körülményeknek megfelelően jár el. A tervezett napirendhez képest az Elnök vagy az Általános Tanács egy tagja javaslatára az Általános Tanács levehet és javasolhat új napirendi pontokat. Amennyiben az Általános Tanács három tagja kéri, a napirendről lekerül az adott pont, ha a vonatkozó dokumentumokat nem küldték el a tagokhoz kellő időben. Az Általános Tanács üléseiről készült jegyzőkönyvet a tagok a következő ülésen kapják meg hitelesítésre (vagy, ha szükséges, akkor korábban) és azt az Elnök aláírásával látja el.

Nem sértve az Általános Tanács egyéb felelősségeit, beleértve a Jegyzőkönyv 44. cikkelyét, az *Általános Tanács hozzájárulói funkciói* magukban foglalják a következőket:

az Általános Tanács hozzájárulói funkciói

- A Jegyzőkönyv 4. cikkely és 25. cikkely (1) alapján az Általános Tanács hozzájárul az EKB tanácsadói feladatához.
- Az Általános Tanácsnak az EKB statisztikai feladataihoz való hozzájárulása a következőket foglalja magába:
 - az EU összes nemzeti központi bankja közötti együttműködés erősítése azzal a céllal, hogy az EKB-t statisztikai jellegű feladataiban támogassák.
 - hozzájárulás a szükséges esetekben azon szabályok és gyakorlatok harmonizációjához, melyek az EU nemzeti központi bankjai által végrehajtott statisztikák rendezését, szerkesztését és szétosztását szabályozzák.
 - a Jegyzőkönyv 42. cikkelye szerint az EKB statisztikai témájú ajánlásainak elfogadása előtt a Kormányzó Tanács számára véleményezés.
- A Jegyzőkönyv 15. cikkelye alapján hozzájárulás az EKB jelentési kötelezettségeinek teljesítéséhez azáltal, hogy elfogadása előtt a Kormányzó Tanácsnak véleményezi az EKB Éves Jelentését.
- A Jegyzőkönyv 26. cikkely (4) szerint hozzájárulás a számviteli szabályok és a műveletekről szóló jelentések szabványosításához azáltal, hogy a Kormányzó Tanácsnak véleményt nyilvánítt a szabálytervezetekről.
- A Jegyzőkönyv 29. cikkely (4) összefüggésében hozzájárulás más intézkedések meghozatalához azáltal, hogy a Kor-

mányzó Tanácsnak véleményt nyilvánít az intézkedéstervezetekről.

- Hozzájárulás az EKB személyzete foglalkoztatási feltételeinek elfogadásához azáltal, hogy a Kormányzó Tanácsnak véleményezi a foglalkoztatási feltételek tervezetét.
- A Jegyzőkönyv 47. cikkely (3) alapján hozzájárulás az árfolyamok visszavonhatatlan rögzítéséhez azáltal, hogy véleményt nyilvánít a Kormányzó Tanácsnak az Egyezmény 109 l cikkely (5) szerinti EKB véleménytervezettel és bármilyen más EKB véleménytervezettel kapcsolatban, mely egy elfogadandó közösségi joganyagra vonatkozik, amikor a derogációt eltörlik, vagy amikor a 11. Jegyzőkönyv 10. cikkelyében leírt döntést meghozzák.

Bármely esetben, ha az Általános Tanács hozzájárul az EKB fenti bekezdésekben foglalt feladataihoz, elegendő időt kell biztosítani számára, mely nem lehet kevesebb 10 munkanapnál. Sürgős esetben (amit a felkérésben indokolni kell) a rendelkezésre álló idő 5 munkanapra csökkenthető. Az elnök dönthet írásos eljárásról is.

Összhangban a Jegyzőkönyv 47. cikkely (4) ponttal, az Elnök értesíti az Általános Tanácsot a Kormányzó Tanács által meghozott döntésekről. A Jegyzőkönyv 46. cikkely (4) és 48. cikkelye és ezen Működési Szabályzat alapján meghozott döntéseket, valamint a Jegyzőkönyv 44. cikkelye alapján az Általános Tanács által elfogadott ajánlásokat és véleményeket az Elnök írja alá.

titkosság

Az Általános Tanács és bármely – a saját kompetenciájába tartozó ügyekkel foglalkozó – bizottság vagy csoport munkája bizalmas, hacsak az Általános Tanács nem jogosítja fel az Elnököt a tanácskozásaik végeredményének nyilvánosságra hozatalára. Az Általános Tanács és bármely – a saját kompetenciájába tartozó ügyekkel foglalkozó – bizottság vagy csoport által készített dokumentumok bizalmasak, hacsak az Általános Tanács másképp nem dönt. Az ilyen dokumentumok az EKB archívumában lévő dokumentáció szerves részét képezik, hozzáférés ezekhez ugyanolyan kritériumok alapján történhet, mint amelyeket a Kormányzó Tanács az EKB archívumához való hozzájutással kapcsolatban előírt.

*az Általános Tanács
feloszlátása*

Összhangban az Egyezmény 109k cikkely (2)-vel, ha a Tanács minden derogációt megszüntet és amikor a 11. Jegyzőkönyvben leírt döntést meghozzák, az Általános Tanácsot feloszlátják és a Működési Szabályzata hatályát veszti.

5. Speciális kérdések az eurózónán kívüli Európai Unió tagállamok számára

Ez a fejezet röviden két olyan kérdéssel foglalkozik, mely különösen azon EÜ tagállamok számára releváns, melyek nem vezették be az eurót. Az első rész az ERM II. felépítését, az arról elfogadott megállapodás elemeit, az ERM II-höz csatlakozott két nemzeti valuta paramétereit, a második rész általában a TARGET működését és az eurózónán kívüli nemzeti bankok TARGET-hez kapcsolódásának kritériumait mutatja be.

5.1 Az ERM II.

1997 júniusában az amszterdami Európai Tanács határozatot⁶⁶ hozott a GMÜ harmadik szakaszától induló árfolyam-mechanizmusról (ERM II.). Az új mechanizmusban az eurózónán kívüli tagállamok valutáit összekötik az euróval. Az ERM II. középpontjában így az euró áll. Az árfolyam-mechanizmus részletes működéséről az EKB és az eurózónán kívüli EÜ nemzeti bankok 1998 szeptemberében megállapodást kötöttek.⁶⁷ A Megállapodás teljes szövegét és annak függelékeit a Műhelytanulmány melléklete tartalmazza.

5.1.1 Megállapodás az ERM II-ről⁶⁸

A megállapodás szövegében:

- *nem eurózónabeli nemzeti bankok: azon EU- tagállamok nemzeti bankjai, ahol az eurót nem vezették be.* *definíciók*
- *nem eurózónabeli tagállamok: azon EU-tagállamok, melyek nem vezették be az eurót.*
- *résztevő nem eurózónabeli tagállamok: jelen megállapodásban résztvevő olyan EU-tagállamok, melyek nem vezették be az eurót.*
- *résztevő nem eurózónabeli valuta: a résztvevő nem eurózónabeli tagállamok valutái.*

⁶⁶ European Council (1997a).

⁶⁷ EÜ (1998b), illetve ld. még „Conventions and procedures for the new Exchange Rate Mechanism (ERM II.)” (11 September 1998).

⁶⁸ Az ERM II. ismertetése során változatlanul szerepelnek a Megállapodás eredeti definíciói. A „résztevő” jelző ebben a fejezetben tehát az ERM II-ben való részvételt jelenti.

- résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok: az ERM II-ben résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok.
- Határozat: az amszterdami Európai Tanács 1997. június 16-i határozata az ERM II-ről.

*bilaterális
árfolyamok, alsó és
felső intervenció
árfolyamok*

A Megállapodás aláírói a piacokat közösen értesítik az euró és a résztvevő nem eurózónabeli valuták közötti bilaterális árfolyamokról és azok változásairól. A Határozat pontjai szerint rögzített ingadozási sávokkal összhangban, az EKB és minden résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bank közös megegyezéssel létrehozza az euró és a résztvevő nem eurózónabeli valuták közötti bilaterális alsó és felső árfolyamokat, ahol automatikus intervenció valósul meg. Az EKB és a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok közösen értesítik a piacokat ezekről az árfolyamokról, melyeket az I. Függelék szerint jegyeznek.

intervenció

Az intervenciót elvben euróban és a résztvevő nem eurózónabeli valutákban hajtják végre. Az EKB és a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok értesítik egymást minden tervezett devizapiaci intervencióról, hogy az ERM II. kohézióját megvédjék. Az EKB és a nem eurózónabeli nemzeti bankok minden más devizapiaci intervencióról is értesítik egymást. A sávszéleken az intervenció elvben automatikus és korlátlan. Mégis, az EKB és a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok felfüggeszthetik az automatikus intervenciót, ha ez az ő elsődleges céljukkal, az árstabilitás fenntartásával ellenkezik. Az EKB és/vagy az érintett résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bank a lehető leghamarabb és szigorúan bizalmasan értesíti a többi érintett monetáris hatóságot és minden más résztvevő nem eurózónabeli tagállam monetáris hatóságait bármilyen szándékról, mely az intervenció felfüggesztését célozza. A sávszéleknél történt intervenciók esetében a „fizetés után fizetés” eljárást alkalmazzák, ahogy ezt az I. Függelék leírja. Az EKB és a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok megállapodhatnak összehangolt sávon belüli intervenció végrehajtásában.

*nagyon rövid távú fi-
nanszírozási lehetősé-
g*

Az euróban és a résztvevő nem eurózónabeli valutákban történő intervenció céljára az EKB és minden egyes résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bank nagyon rövid távú finanszírozási lehetőséget nyit egymás számára. A finanszírozási művelet kezdeti lejáratára 3 hónap. Az EKB a finanszírozási lehetőség összefüggésében a végrehajtott műveleteket nyilvántartja. A nagyon rövid távú finanszírozási lehetőség elvben automatikusan elérhető és összegében korlátlan a résztvevő valutában a széleken végrehajtott intervenció finanszírozása céljára. Az EKB és a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok felfüggeszthetik a további automatikus finanszírozást, ha ez konfliktusba kerülne az elsődleges céljukkal, az árstabilitás fenntartásával.

A sávon belüli intervenció céljára a nagyon rövid távú finanszírozás az intervenciók valutát kibocsátó nemzeti bankkal történő

megállapodással elérhetővé tehető a következő feltételek függvényében:

a) az adós nemzeti bank számára elérhetővé tett ilyen finanszírozás kumulált összege nem haladhatja meg a nemzeti bank számára megállapított plafont (ld. II. Függelék),

b) az adós nemzeti bank megfelelően használja fel a devizataralékait, mielőtt igénybe venné a facilitást.

Az adós nemzeti bank kérésére a finanszírozó művelet kezdeti lejáratát meghosszabbítható 3 hónapra. Azonban:

a) a kezdeti lejárat automatikusan csak egyszer, maximum 3 hónapra hosszabbítható meg,

b) az ezen cikkely alkalmazásából származó eladósodás teljes összege sohasem haladhatja meg az adós központi bank II. Függelékben megállapított plafonját (ld. a mellékletben).

A plafont meghaladó bármilyen adósság egyszer három hónapra megújítható a hitelező központi bank megállapodásának függvényében. A már egyszer automatikusan három hónapra megújított bármilyen adósság másodszor is megújítható további három hónapra a hitelező központi bank megállapodásának függvényében.

Az EKB és egy résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bank között fennálló kölcsönös követeléseket és tartozásokat nettósíthatják egymással szemben az érintett két fél kölcsönös megállapodása révén.

A résztvevő nem eurózónabeli központi bankok és az EKB közötti árfolyam-politikai megállapodás tovább erősíthető, eseti alapon szorosabb árfolyamkapcsolatok alakíthatóak ki az érdekelt résztvevő nem eurózónabeli tagállam kezdeményezésére. Eseti alapon egy ilyen tagállam kérésére a standard ingadozási sávoknál keskenyebb sávokat rögzíthetnek, elvben automatikus intervencióval és finanszírozással támogatva.⁶⁹ Egyéb informális természetű szorosabb árfolyam-politikai megegyezésre is sor kerülhet az EKB és a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok között.

szorosabb árfolyam-kapcsolatok

Az EKB Általános Tanácsa figyelemmel kíséri az ERM II. működését. Az Általános Tanács a monetáris és árfolyam-politikai koordináció, illetve az intervenció és a nagyon rövid távú finanszírozás adminisztrációjának fórumaként szolgál. Az Általános Tanács állandóan figyelemmel kíséri minden résztvevő nem eurózónabeli valuta és az euró közötti bilaterális árfolyamkapcsolatok fenntarthatóságát. Az Általános Tanács a megszerzett tapasztalatok fényében a Megállapodás működését időszakosan áttekinti.

⁶⁹ A 30%-osnál szűkebb árfolyamsáv meghatározására a konvergencia teljesítmény függvényében kerülhet sor.

középfolyam kiigazítása

A középfolyamokról és a standard ingadozási sávokról szóló megállapodás összes aláírójának (a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankoknak és az EKB-nak) joga van bizalmas eljárást kezdeményezni, mely a középfolyam kiigazítását célozza. A standard ingadozási sávoknál keskenyebb sávokról szóló megállapodás esetében a döntés összes aláírójának, beleértve az EKB-t, joga van kezdeményezni az érintett valuta keskenyebb sávbeli részvétele alkalmasságának bizalmas újrvizsgálását.

Az ERM II-ben nem résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok együttműködnek az EKB-val és a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankokkal az egyeztetésben és egyéb információcserében, mely az ERM II. megfelelő működéséhez szükséges.

Ez a Megállapodás 1999. január 1-jétől felváltja az 1979. március 13-i, az Európai Monetáris Rendszer (EMS) működési szabályzatát lefektető megállapodást, melyet az 1985. június 10-i és az 1987. november 10-i instrumentumok módosítottak.

5.1.2 Euró középfolyamok és kötelező intervenciós árfolyamok az ERM II-ben résztvevő tagállamok nemzeti valutái számára

1998 szeptemberében a résztvevő tagországok miniszterei, az Európai Központi Bank, Dánia és Görögország miniszterei és jegybanki kormányzói az eurózónán kívüli EU-tagállamok ERM II-beli részvételéről egyeztettek.⁷⁰

Az egyeztetésbe bevonták az Európai Bizottságot és konzultáltak a Monetáris Bizottsággal. Fentiek megállapodtak a következőkben:

- a GRD az euróval szembeni középfolyama körül +/-15%-os standard lebegtetési sávval vesz részt az ERM II-ben,
- a DKK az euróval szembeni középfolyama körül +/-2,25%-os standard lebegtetési sávval vesz részt az ERM II-ben.

A létrejött Megállapodásnak⁷¹ megfelelően a középfolyamaik meghatározását követően megállapították a dán korona és a görög drachma kötelező intervenciós árfolyamait.

⁷⁰ EU (1998c).

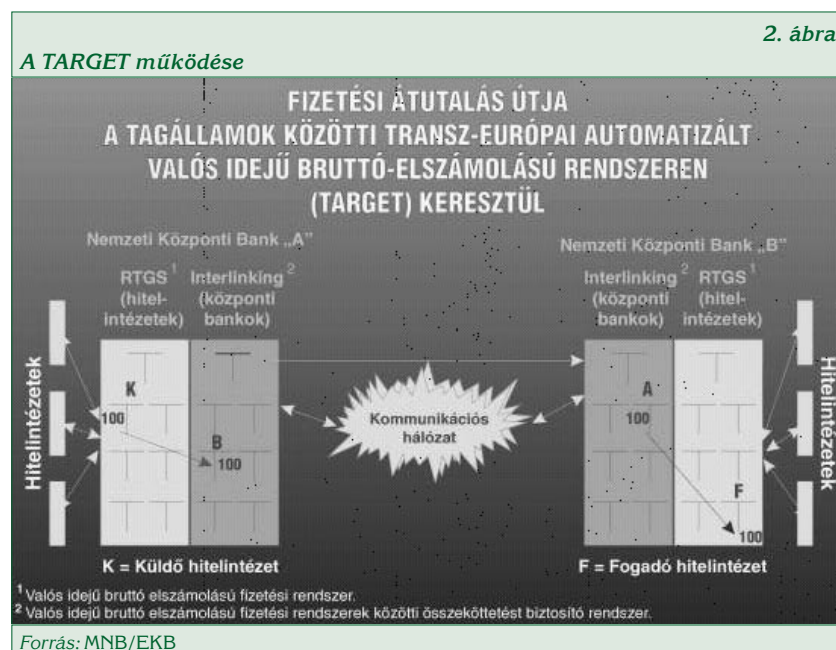
⁷¹ EU (1998b).

Euró középárfolyamok és kötelező intervenciós árfolyamok az ERM II-ben résztvevő tagállamok nemzeti valutái számára, hatályos 1999. január 1⁷²

1€ =		
DKK	felső intervenciós árfolyam (+2,25%)	7,62824
	középárfolyam	7,46038
	alsó intervenciós árfolyam (-2,25%)	7,29252
GRD	felső intervenciós árfolyam (+15%)	406,075
	középárfolyam	353,109
	alsó intervenciós árfolyam (-15%)	300,143

5.2 TARGET

A TARGET az EU országokban működő, valós idejű bruttó elszámolás alapján üzemelő fizetési rendszerekből (RTGS), valamint az ezek között összeköttetést biztosító rendszerből (Interlinking) áll.

1998 novemberében az EKB kiadta a Transz-európai Automatizált Valós idejű Bruttó Elszámolási Rendszer (TARGET) projekt elő-

⁷² „Euro central rates and intervention rates in ERM II.” (31 December 1998).

rehaladásáról szóló harmadik jelentést.⁷³ Az EMI Tanácsának a projektről hozott összes korábbi döntését az EKB Kormányzó Tanácsa elfogadta.

résztevők

Kizárólag felügyelt, az Európai Gazdasági Térségben alapított hitelintézeteket engedhetnek közvetlen résztvevőként egy nemzeti RTGS-rendszerbe. Kivételként, az adott nemzeti bank jóváhagyása után a következők is részt vehetnek: (1) a pénzpiacokon aktív országos és helyi kormányzatok treasury részlegei, (2) a közületi szektor testületei, melyek számlákat vezetnek ügyfeleknek, (3) befektetési cégek és (4) hatósági felügyelet alá tartozó szervezetek, melyek klíring és elszámolási szolgáltatásokat nyújtanak.

1999-ben a TARGET a hétvégék mellett mindössze két olyan ünnep alkalmával nem működik, mely az összes EU országban közös (Karácsony és Újév napja). Minden más napon a TARGET az EU összes tagállamában működik.

Korlátlan, de teljességében fedezettel ellátott napon belüli hitelt nyújt az EKB azon RTGS-szereplőknek, melyek teljesítik a KBER partnerségre vonatkozó kritériumait. Feltéve, hogy a hitel nem válik overnight hitellé, a napon belüli hitel a pénzpiacokon aktív országos és helyi kormányzatok treasury részlegeinek és a publikus szektor ügyfeleknek számlát vezető testületeinek is megadható.

árpolitika

A külföldi TARGET-fizetésekre vonatkozó árpolitikát az EKB 1998 júniusában fogadta el. A közvetlen résztvevők közötti külföldi fizetésekre kiszabandó díj a tranzakciók számától függ a következő degresszív skála alapján: havonta 1,75 EUR az első 100 tranzakció mindegyikéért, 1 EUR a következő 900 tranzakció mindegyikéért és 0,8 EUR minden 1000-t meghaladó tranzakcióért.⁷⁴ A díj a fizetés nagyságától és céljától függetlenül azonos, azt csak a küldő nemzeti bank számítja fel. A díj a tranzakció minden kezelési és feldolgozási költségét fedezi, kivéve a fizetési megbízás benyújtója és a küldő nemzeti bank közti kommunikációs költséget. A nemzeti bankok extra díjat számíthatnak fel az olyan fizetési megbízásokra, melyeket nem elektronikus úton továbbítanak. Más (belépési, időszaki) díjat nem számíthatnak fel a külföldi TARGET-szolgáltatásokra. A kereskedelmi bankok közötti verseny dönti el, hogy a bankok ügyfelei mennyit fizetnek a TARGET-fizetésekért. Ennek ellenére, hogy ne okozzon zavart az eredeti TARGET-díj nagysága, az EKB azt ajánlotta, hogy a TARGET-résztevők írják jóvá az ügyfélfizetések teljes értékét a kedvezményezett számláján. Bármilyen fogadó ügyfélre szabott díjakat külön terhelik meg. Megfelelve a „nem kötelezettség –

⁷³ ECB (1998b). Korábban az EMI jelentette meg az első jelentést a TARGET-ről, majd a TARGET projekt előrehaladásáról szóló első és második jelentést. 1998 júliusában az EKB két információs anyagot is kiadott a témában: „TARGET brochure” és „The TARGET service level”. A TARGET-ről még ld. „Press Release on TARGET” (1 July 1998), „Policy statement on euro payment and settlement systems located outside the euro area” (3 November 1998), „Third progress report on the TARGET project” (12 November 1998), „TARGET testing completed” (17 December 1998), „Successful launch of TARGET” (4 January 1999) és „TARGET: temporary extended service window (11 January 1999).

⁷⁴ „TARGET price structure” (10 June 1998).

nem tilthatóság elvének", a banki ügyfelek az átmeneti időszakban megtarthatják számláik nemzeti denominációját, de euróra is átválthatják azt. Mint a fizetések küldői/kedvezményezettjei, a banki ügyfelek a fizetési instrukció eredeti denominációját és összegét elképzeltethető, hogy nyomon szeretnék követni. Ha a küldő bank a fizetési üzenethez mellékeli az eredeti összeget és deviza denominációt, akkor a TARGET ezt az információt továbbítja a kedvezményezett banknak a S.W.I.F.T. által kifejlesztett ERI⁷⁵ mechanizmusa alapján.

A fizetési instrukciót (ha a standardokkal összhangban állítják ki) mindig teljességében továbbítja a kedvezményezett banknak. Az ilyen információ-továbbítás során a kedvezményezett résztvevő minden szükséges információt megkap, hogy visszaküldhessen olyan pénzeket, melyek bármely ok miatt nem érvényesek.

Az eurózóna nemzeti bankjai fizetéseiket a TARGET-en keresztül végzik. Ennek eredményeként *általában* nincsenek euróban denominált *nostro* számlaviszonyban a hitelintézetekkel. Mégis az eurózóna nemzeti bankjai átmeneti időre az euró nemzeti denominációjában lévő *nostro* számlákkal rendelkezhetnek más eurózónabeli országban működő hitelintézeteknél. Az eurózóna nemzeti bankjainak lehetőségük lesz más országok hitelintézetei számára euróban, vagy nemzeti devizában *loro* számlákat fenntartani. A nemzeti devizában denominált *loro* számlákról nem teljesíthetnek monetáris politikai műveletekre vonatkozó fizetéseket.

1998 második félévében minden nemzeti bank és az EKB sikeresen vett részt a szimulációs tesztelésben.

A TARGET jogi keretei a következőkön nyugszanak: (1) az EKB TARGET-ről szóló Iránymutatója,⁷⁶ mely az eurózóna nemzeti bankjaira és az EKB-ra vonatkozik, és (2) a TARGET-ről szóló Megállapodás,⁷⁷ mely az eurózóna nemzeti bankjai és egyrészt az EKB, másrészt az eurózónán kívüli nemzeti bankok közti kapcsolatokat rendezi.

a TARGET jogi keretei

5.2.1 Az eurózónán kívüli nemzeti bankok és a TARGET

A Kormányzó Tanács döntése eredményeként az eurózónán kívüli EÜ nemzeti bankok és az euróban működő RTGS-ekben résztvevők csatlakozhatnak a TARGET-hez. Ez „innovációt” jelent, hiszen ko-

az eurózónán kívüli nemzeti bankok és a TARGET

⁷⁵ Euro-Related Information.

⁷⁶ The TARGET Guideline. Az Iránymutató 1999 elejétől hatályos a KBER belső dokumentumaként. Az Iránymutató legfontosabb elemei: (1) A TARGET komponenseinek rövid leírása, (2) minimális közös jellemzők, mellyel minden nemzeti RTGS-rendszer rendelkezik a következők tekintetében: csatlakozási kritériumok, denomináció, árképzési szabályok, működési idő, fizetési szabályok, napon belüli hitel, (3) az INTERLINKING-en keresztül végrehajtandó külföldi fizetésekkel kapcsolatos szabályok, (4) a TARGET biztonsági környezete, (5) a TARGET auditálási szabályai és (6) a TARGET menedzselése.

⁷⁷ The TARGET Agreement. A Megállapodás egy olyan mechanizmust hoz létre, ahol az eurózónán kívüli nemzeti bankok csatlakozhatnak a TARGET-hez, amennyiben elfogadják a rendszer szabályait és eljárási rendjét.

rábban egyetlen központi bank sem adott hasonló engedélyt a valuta fennhatóságán kívül eső intézményeknek elszámolási rendszeréhez történő csatlakozásra.

Az eurózónán kívüli minden egyes nemzeti banknak összességében biztosítania kell, hogy a TARGET-ben résztvevő, vagy ahhoz csatlakozott többi nemzeti bank együttesével szemben ne maradjanak teljesítetlen kifizetések. Ahhoz, hogy az euró RTGS-rendszerükben hozzáférjenek a napon belüli hitelhez, az eurózónán kívüli nemzeti bankoknak napon belüli betétet kell elhelyezniük a KBER-nél.

Az eurózónán kívüli nemzeti bankok hitelintézeteiknek fedezetel biztosított napon belüli hitelt (likviditást) nyújthatnak euróban egy – a KBER-nél – tartott euróban denominált betét alapján. Az ilyen betétek nagyságát minden egyes nemzeti bank tekintetében külön rögzítették. A nemzeti bankok által a (TARGET-hez kapcsolódó) hitelintézeteknek nyújtott napon belüli hitel összegére is plafont állapítottak meg.

A TARGET-ben való részvételt úgy alakították ki, hogy az EKB bizonyos lehet benne, hogy az eurózónán kívüli hitelintézetek mindig olyan pozícióban lesznek, hogy időben visszafizetik a napon belüli hiteleiket, így elkerülik azt, hogy szükségük legyen központi banki (overnight) hitelre. Ezt biztosítékokkal is alátámasztották (korai likviditási határidő, szigorú büntetési rendszer).

a likviditás nyújtásának feltételei

A likviditás nyújtása a következő feltételek függvényében történhet:

Kondíciók az eurózónán kívüli *nemzeti bankok* számára:

1. Nem történhet hiteltúllépés más nemzeti bankkal szemben,
2. A KBER-nél elhelyezett betét plafonja: 3 milliárd EUR (Bank of England), 1 milliárd EUR (többi eurózónán kívüli nemzeti bank),
3. kamatfizetés: a KBER betéti lehetőségének kamatszintje (a plafonon túl nincs kamatfizetés).

Kondíciók az eurózónán kívüli *hitelintézetek* számára:

1. résztvevőnként a hitel nagysága maximum 1 milliárd EUR lehet,
2. a délutáni 5 órás határidő⁷⁸ után az eurózónán kívüli résztvevők kimenő fizetéseket csak pozitív egyenleg mellett hajthatnak végre, a határidőkor tartozás pozícióval rendelkező résztvevőknek pozíciójukat úgy kell rendezniük, hogy ne legyen napi (overnight) hiteltúllépésük euróban,
3. ha bármilyen okból a résztvevő nem rendezi számláját zárás-kor, akkor büntetésben részesül. Ha 12 hónapon belül első alkalom-

⁷⁸ A TARGET este 6 óráig üzemel, de az eurózónán kívüli résztvevőknek 1 órával kevesebb idő áll rendelkezésükre.

mal kerül sor a túllépésre, a büntetés a KBER marginális hitellehetőségének kamatszintje feletti 5%-os szint, a büntetőkamat további 2,5%-kal emelkedik minden újabb alkalommal. Ha a résztvevő az utolsó 12 hónapban 4 alkalommal túllépett, részvételét 1 hétre felfüggesztik. Ha sorozatos túllépésekre kerül sor, a résztvevőt teljesen kizárhatják a nemzeti RTGS-rendszerből és elzárhatják a napon belüli hitelhez jutás lehetőségétől,

4. az eurózónán kívüli nemzeti bankok a résztvevők náluk tartott nap végi euró egyenlegei után a KBER betéti lehetőségének kamatát fizethetik és

5. a nem eurózónabeli hitelintézetek által a napon belüli hitel fedezetbiztosítására felhasználható papíroknak ugyanazon standardoknak kell megfelelniük, mint amelyekkel a KBER műveletekhez elfogadható fedezeteknek.

6. | Az euró bevezetésével kapcsolatban meghozott egyéb döntések

6.1 Az euró és a nemzeti valuták közötti visszavonhatatlanul rögzített konverziós ráták

rögzített konverziós
ráták

Az Egyezmény 109 I cikkely (4) pontjával összhangban, a Tanács 1998. december 31-én a Bizottság javaslatát⁷⁹ és az EKB véleményét⁸⁰ követően elfogadta a 11 nemzeti valuta és az euró közötti visszavonhatatlanul rögzített átváltási arányokat.⁸¹ A megállapított konverziós ráták teljességükben jogilag kötelező érvényűek és közvetlenül alkalmazandóak minden olyan jogi szabályozás esetében, mely a résztvevő tagállamok valutájára vonatkozik.

Az euró és a 11 nemzeti valuta közötti visszavonhatatlanul rögzített átváltási ráták a következők:⁸²

A rögzített konverziós ráták

1€ =	40,3399 BEF (belga frank),	1,95583 DEM (német márka)
	166,386 ESP (spanyol peseta),	5,94573 FIM (finn márka)
	6,55957 FRF (francia frank),	0,787564 IEP (ír font)
	1936,27 ITL (olasz líra)	40,3399 LUF (luxemburgi frank)
	2,20371 NLG (holland gulden)	13,7603 ATS (osztrák schilling)
	200,482 PTE (portugál escudo)	

Forrás: Council (1998m).

6.2 Intézményi kérdések

A Gazdasági és Monetáris Unió harmadik szakaszának kezdetétől a Monetáris Bizottság megszűnt és helyette létrehozták a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságot. A résztvevő országokról meghozott döntést követően egy másik fórum is született: az Euró-11 Tanács.

⁷⁹ Proposal for a Council Regulation on the conversion rates between the euro and the currencies of the Member states adopting the euro, COM(1998) 732 final, Brussels, 31.12.1998.

⁸⁰ „Opinion of the ECB... on a Proposal for a Council Regulation (EC) on the conversion rates between the euro and the currencies of the Member states adopting the euro” (31 December 1998).

⁸¹ Council (1998m).

⁸² „Determination of the euro conversion rates” (31 December 1998), „Publication of the irrevocable euro conversion rates” (31 December 1998) és „Successful conversion to the euro” (3 January 1999).

6.2.1 A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság

Az Egyezmény 109c. cikkely (2) alapján a GMU harmadik szakaszának kezdetén megalakult a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság (továbbiakban: GPB). Ezzel egyidőben a Monetáris Bizottság feloszlott. A GPB a következő feladatokat látja el:

- a Tanács és a Bizottság kérésére, illetve saját kezdeményezéséből véleményt nyilvánít, és véleményét benyújtja a fentieknek,
- megfigyelés alatt tartja az Unió és a tagállamok gazdasági és pénzügyi helyzetét, különös tekintettel a harmadik országokkal és a nemzetközi szervezetekkel folytatott pénzügyi kapcsolatokra, és azokról rendszeresen jelentést készít a Tanácsnak és a Bizottságnak,
- évente legalább egyszer jelentést készít a tőke mozgásokról és a fizetések szabadságáról; a fenti jelentést egy vizsgálat előzi meg, a vizsgálat kiterjed minden olyan intézkedésre, mely a tőke mozgásokkal és a fizetésekkel kapcsolatosak; a GPB jelentését a Bizottságnak és a Tanácsnak küldi el,
- a GPB mindaddig, amíg derogációs országok léteznek, ezen országok monetáris és pénzügyi helyzetét és a fizetési rendszereik működését is megfigyelés alatt tartja, róluk rendszeresen jelentést készít a Tanácsnak és a Bizottságnak.

A Monetáris Bizottság korábbi, a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság jelenlegi működése részben átfedi egymást. A GPB a Monetáris Bizottsághoz hasonlóan előkészíti az ECOFIN és az informális ECOFIN üléseit, foglalkozik a gazdaságpolitikai irányelvekkel, a túlzott deficit eljárással, illetve a fenti pontokban is teljes az összhang, az egyetlen kivétel a derogációs országok megfigyelése. A Monetáris Bizottság megalapítását már az eredeti Egyezmény részletezte, mely szerint a bizottság a tagállamok „monetáris és pénzügyi helyzetét” vizsgálta. A GPB-ről a Maastrichti Szerződés szólt először, mely alapján a bizottság a tagállamok „gazdasági helyzetét” értékeli.

Időközben a GMU létrejötte miatt a GPB más jellegű feladatokkal is foglalkozik és emiatt működése eltér a Monetáris Bizottság múltbeli ténykedésétől. A GPB a fentiekén kívül még a következő feladatokat látja el:

- a Stabilitási és Növekedési Egyezmény betartatása (konvergencia programok értékelése),
- az ERM II. működésének, illetve a GMU-ba lépés idején a majdan belépő, jelenleg derogációs országok árfolyamkérdéseinek figyelemmel kísérése.

A Tanács határozata⁸³ alapján a tagállamok, a Bizottság és az EKB 2–2 tagot jelölnek a GPB-be. Fentiek 2 helyett is kijelölhetnek. A GPB tagjait és a helyetteseket a gazdasági és pénzügyi terüle-

*a Gazdasági és
Pénzügyi Bizottság
feladatai*

a GPB tagjai

⁸³ Council (1998 I).

ten kiváló szakemberek közül választják ki. A tagállamok által kijelölt két tagot (illetve a helyetteseket is) a kormányzat (Pénzügyminisztérium) és a nemzeti bank vezetői közül választják ki.

a GPB statútuma

A Tanács egy másik határozatában⁸⁴ lefektette a GPB Statútumát, mely 1999 elejétől hatályos. A GPB többek között felkérhető konzultációra az ERM II-vel kapcsolatos döntések kialakítása során, elkészítheti a Tanács számára az euró árfolyamának alakulásáról szóló beszámolóját és biztosíthatja azt a keretet, amelyen belül előkészíthető az EKB és a Tanács közötti dialógus, és amely folytatható a minisztériumok, a nemzeti bankok, az EKB és a Bizottság szakértőinek magasabb szintjén.

szavazás

Ha a GPB-ben szavazásra kerül sor, a véleményeket, a jelentéseket és a közleményeket a tagok többsége fogadja el. A bizottság minden tagja egy szavazattal rendelkezik. Mégis, ha olyan kérdés kapcsán születik vélemény-nyilvánítás, vagy tanácsadás, melyről azt követően a Tanács döntést hozhat, a nemzeti bankok és a Bizottság képviselői részt vehetnek a vitákban, de nincs szavazati joguk. A GPB jelentésében kitér a viták során felmerült kisebbségi és eltérő véleményekre is. A tagok közül többségi szavazással 2 évre választják meg a GPB elnökét, akinek hivatali ideje megújítható. A GPB elnökét azon tagok közül választják, akik a nemzeti kormányzatokat képviselik. Az elnök a szavazati jogát a helyettesére ruhazza át. Amennyiben az Elnök akadályoztatva van kötelezettségei teljesítésében, a GPB alelnöke helyettesíti őt. Az alelnököt hasonló módon választják meg, mint az elnököt. Ha a GPB nem dönt másként, az ülésein részt vehetnek a helyettesek, akik nem szavazhatnak. Ugyancsak a GPB döntésének függvénye, hogy részt vehetnek-e a vitákban.⁸⁵ Amennyiben a GPB egy tagja nem képes részt venni az ülésen, funkcióit átadhatja egyik helyettesének, de átadhatja egy másik tagnak is. A GPB elnökét és titkárát erről előzetesen írásban tájékoztatni kell. Kivételes körülmények között a GPB elnöke más alternatív eljárást is elfogad. A GPB megbízhatja helyetteseit, illetve felkérhet albizottságokat és munkacsoportokat, hogy bizonyos kérdéseket tanulmányozzanak. Ilyen esetekben az elnökség a GPB egyik tagjára, vagy helyettesére száll, akit a GPB jelöl ki. A GPB tagjai, a helyettesek, albizottságai és munkacsoportjai felkérhetnek szakértőket a munkájuk segítésére. A GPB ülését az elnök saját kezdeményezésére, a Bizottság, a Tanács, vagy a bizottság (GPB) legalább 2 tagjának kérésére hívják össze. A GPB-t rendszerint az elnök képviseli. Az elnököt felhatalmazhatja a bizottság, hogy készítsen jelentést a vitákról és számoljon be szóban a bizottság véleményeiről és közleményeiről. Az Európai Parlamenttel való kapcsolatok fenntartása a GPB elnökének a felelőssége. A GPB ülései és jegyzőkönyvei bizalmasak. Ugyanígy bizalmas a helyettesek, albizottságok és

⁸⁴ Council (1998n).

⁸⁵ Tehát a GPB megtilthatja a részvételt és engedélyt adhat a vitákban való részvételre.

munkacsoportok tevékenysége is. A bizottság munkáját titkárság segíti, melynek vezetőjét és a szükséges személyzetet az Európai Bizottság biztosítja. A GPB-vel való konzultációt követően a titkárt az Európai Bizottság jelöli ki. A titkár és a személyzete a GPB instrukciói alapján jár el. A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság kiadásait az Európai Bizottság költségvetése fedezi. A GPB maga fogadja el saját működési szabályzatát.

6.2.2 Euró-11 Tanács⁸⁶

A luxembourgi Európai Tanács⁸⁷ leszögezte, hogy

a) az Egyezmény alapján az ECOFIN a tagállamok gazdaságpolitikai koordinációjának központi fóruma, és az egyedüli testület, mely elfogadhatja a gazdaságpolitikai irányelveket,

b) az eurót bevezető országok miniszterei informális üléseken találkozhatnak, hogy megvitassák az euróval kapcsolatos kérdéseket és

c) a közös érdekű témák esetében az ECOFIN a tárgyaló fórum és minden esetben csak a 15 ország miniszterei hozhatnak döntést.

Az Euró-11 Tanács (továbbiakban: E-11 Tanács) a 11 résztvevő tagállam gazdasági és pénzügyminisztereiből, a Bizottság képviselőjéből és meghívás alapján az EKB képviselőiből álló informális testület, melynek legfontosabb feladata az eurót bevezető országok gazdaságpolitikáinak összhangba hozása, az eurót érintő kérdések megvitatása. Az E-11 Tanács rendszeresen, az ECOFIN üléseit megelőzően tanácskozik. Napirendjén még a következők szerepelnek: európai és nemzetközi pénzügyi és gazdasági fejlemények figyelemmel kísérése, árfolyamkérdések, költségvetési politikák, strukturális reformok (adórendszerek harmonizációja, foglalkoztatási kérdések), illetve az eurózóna nemzetközi képviselete. Az E-11 Tanács megszületése előtt élénk vita bontakozott ki, a franciák álláspontja szerint az új fórumnak politikai ellensúlyt kellett volna kialakítania az EKB-val szemben, az angolok (svéd, dán és görög támogatással a háttérben) pedig azt hangsúlyozták, hogy az új testület megosztaná az EÜ-t és aláásná az ECOFIN-t. Az E-11 Tanács ugyan nem rendelkezik formális döntési jogkörrel, de az eurózóna „belügyeihez” tartozó kérdéseknél már az ECOFIN ülésének kezdete előtt összhang alakulhat ki, és így a 4 eurózónán kívüli EÜ-tagállam képviselői már álláspontjuk kifejtése előtt vesztes pozícióba kerülhetnek. Az E-11 Tanács napirendjét 1999 elejéig a Monetáris Bizottság állította össze. Az alakuló ülést 1998. június 4-én tartották.⁸⁸

E-11 Tanács

⁸⁶ Az E-11 Tanács az angol szakirodalomban Euro-11 Council, illetve Euro-11 Group néven is szerepel. Az E-11 Tanácsról írottak forrásai: Financial Times cikkek és az ECOFIN hivatalos jegyzőkönyvei (ld. részletesen a hivatkozások között), illetve European Council (1997b).

⁸⁷ European Council (1997b).

⁸⁸ 2103. Tanács – ECOFIN.

6.3 Együttműködés más intézményekkel

Az eurózóna új résztvevő a nemzetközi gazdasági és monetáris szinten. Alapfeladatai teljesítésében a Kormányzó Tanács dönt képviseléről, mely az érintett intézménytől függően különbözik. A nemzetközi képviselő magában foglalja az Eurórendszeren belüli szoros együttműködést az alapfeladatokhoz kapcsolódó pozíciók kialakítására. Egyes intézményekkel (pl. IMF, OECD) már az EMI működése alatt kialakítottak informális kapcsolatokat. Ami az EKB nemzetközi és európai képviselét illeti, 1998 júniusa óta formális és informális megállapodások jöttek létre. A GMU harmadik szakaszának kezdetekor noha nem minden ilyen megállapodást véglegesítettek, de a legfontosabbak már működtek.

6.3.1 Európai kapcsolatok

1998 folyamán az EMI, illetve az EKB a már meglévő szoros kapcsolataikat tovább erősítették az EU intézményeivel.

Tanács Az EU Tanácsával több esetben is konzultációt folytattak az Egyezmény előírásainak megfelelően. Az ECOFIN elnöke a Kormányzó Tanács ülésein részt vett és az EKB elnöke is megjelent azon az ECOFIN üléseken, ahol az Eurórendszer céljai és feladatai szerepeltek a napirenden. A yorki és bécsi informális ECOFIN ülések pedig jó alkalmat adtak az EMI/EKB, a nemzeti központi bankok és az ECOFIN tagjainak a konzultációkra.

E-11 Tanács Összhangban a luxembourgi Európai Tanács határozatával, az EKB elnökét is meghívják az *E-11 Tanács* üléseire.

Európai Parlament Az EMI/EKB intenzívebbé tette kapcsolatait az *Európai Parlammal* (EP) is. Az együttműködés legfontosabb eseményei a következők voltak: az EKB elnökének és az Igazgatóság többi tagjának meghallgatása kinevezésük alkalmából, megbeszélések az EMI 1998-as Konvergencia Jelentése és 1997-es Éves Jelentése kapcsán, illetve 1998 ősze óta az EKB elnökének negyedévenkénti meghallgatása a Monetáris Ügyek albizottsága előtt, melyet a szándékok szerint a dialógus legfontosabb elemeként kezelnek. További kapcsolatok alakultak ki az EMI/EKB menedzsmentjének más tagjaival is, akik más EP bizottsági meghallgatásokon vettek részt (pl. statisztikai és fizetési rendszerek témakörében).

Európai Bizottság 1998/1999-ben is a korábbi években kialakított szoros kapcsolatok maradtak fenn az *Európai Bizottsággal*. A Bizottság kompetens képviselőjét meghívják a Kormányzó Tanács üléseire az Egyezmény 109b cikkely (1)-ben foglaltak szerint.

Fennállásáig a *Monetáris Bizottság*, melynek ülésein az EMI/EKB megfigyelőként vett részt, kulcsfontosságú fórum maradt az EMI/EKB bevonása szempontjából a Tanács által megvitatandó és elfogadandó ügyek előkészítési folyamatában. Az euró bevezetésével a Monetáris Bizottság feloszlott és létrejött a *Gazdasági és Pénzügyi Bizottság*, melynek találkozóin az EKB-t hivatalosan 2 teljes jogú tag képviseli.

*Monetáris Bizottság,
Gazdasági és Pénzügyi Bizottság*

Az EKB más európai testületekkel is fenntartotta a kapcsolatokat. Ezek közül említésre méltóak: a *Nemzeti Pénzverdek Igazgatóinak Bizottsága* és a *Monetáris, Pénzügyi és Fizetési Mérleg Statisztikai Bizottság*.

más európai testületek

6.3.2 Nemzetközi kapcsolatok

6.3.2.1 A Közösség képviselete és állásfoglalása nemzetközi szinten a GMU összefüggésében⁸⁹

Az Egyezmény szövege alapján kétféle képviselet között kell különbséget tenni:

1. a Közösség nemzetközi szintű képviselete a GMU kérdései tekintetében (Egyezmény 109. cikkely (4)) és
2. képviselet olyan ügyekben, amelyek nem tartoznak a Közösség kompetenciájához, de amelyek esetében helyes, ha a tagállamok egyetértésüket fejezik ki (képviselet a G7 pénzügyminisztereknek és jegybankelnökeinek találkozóin, az IMF-ben, ECOFIN delegációk összetétele).

A GMU összefüggésében nemzetközi szinten a Közösséget a Tanács a Bizottsággal, illetve az EKB-val képviseli.⁹⁰ Ez a képviselet biztosítja, hogy a Közösség egy véleményen van. Nemzetközi szintet jelent:

- a Közösség és 3. országok közötti kapcsolatok,
- nemzetközi szervezetekben és informális csoportokban való ténykedések.

A Tanács azon a tagállamon keresztül képviseli a Közösséget, mely a Tanács soros elnöke, feltéve, hogy az adott tagállam résztve-

képviselet

⁸⁹ Commission (1998b) és European Council (1998b). A témában egyelőre nem született meg a Tanács végleges döntése, így a Bizottság ajánlása adja ennek a résznek a vázát.

⁹⁰ Az ok, hogy a Tanács, az EKB és a Bizottság is képviseli a Közösséget nemzetközi szinten, többrétű. Az Egyezmény 105. cikkelye szerint az EKB-t nemzetközi szinten be kell vonni a monetáris politikai és devizaműveletekkel kapcsolatos ügyekbe. Az Egyezmény 103. cikkelye szerint a gazdaságpolitikai témákban tükröződnie kell a tagállamok azon kötelezettségeinek, hogy a gazdaságpolitikákat közös ügyként kell kezelni, illetve, hogy a Tanácson belül valósítható meg a gazdaságpolitikák koordinációja. Ebben a koordinációs folyamatban a Tanácsnak és a Bizottságnak aktív szerepe van a gazdasági irányelvek kialakításában és elfogadásában. Ugyancsak a Tanács és a Bizottság felügyeli a tagállamok költségvetési politikáit. Az Egyezmény 109 (1) és (2) -ből is következik a hármas képviselet. Ezek a részek a Bizottságnak és az EKB-nak formális nemzetközi megállapodások kezdeményezésére biztosítanak jogot. Ráadásul a Bizottság kötelessége, hogy a Közösség külső tevékenységei konzisztensek legyenek.

vő tagállam, azaz bevezette az eurót. Amennyiben egy olyan tagállam tölti be a soros elnökséget, mely nem vezette be az eurót, a Tanács a Közösséget az által a tagállam által képviseli, amely a következő soros elnökséget betölti és az egységes valutát is bevezette.

A tagállamok és a Közösség intézményei minden szükséges lépést megtesznek annak érdekében, hogy biztosítsák, nemzetközi szinten a Közösséget a fentiek alapján képviselik. Különösen:

- a G7 találkozókon és előkészítő csoportokban a résztvevő tagállamok biztosítják, hogy a fenti elvek alapján képviselik a Közösséget és minden más szükséges lépést megtesznek ennek érdekében; ennek megfelelően a Tanácsnak és a Bizottságnak készítenek jelentést.
- a G10 miniszteri találkozókon és előkészítő csoportokban a résztvevő tagállamok a Bizottsággal konzultálva biztosítják, hogy a Közösséget a fenti módon képviselő tagállam és az EKB is képviseli; ennek megfelelően a Tanácsnak és a Bizottságnak jelentést készítenek,
- az OECD Gazdaságpolitikai Bizottságának és munkacsoportjainak ülésein a Közösség delegációjának a Bizottság mellett az EKB is tagja, illetve ha még nem vesz ilyen üléseken részt, a Közösségeket a fentiek alapján képviselő tagállam is.

Amennyiben egy nemzetközi szervezet szabályai nem engedik meg, hogy a korábbiak alapján definiált Közösséget képviselő tagállam kijelölését végrehajtsák, a tagállamok és a Közösség intézményei olyan ideiglenes megoldást alkalmaznak, mely a lehető legjobban eleget tesz az eredeti kijelölési módszernek. Különösen:

- az IMF Igazgatóságában, az ilyen ideiglenes megoldások biztosítják, hogy a Közösség nevében beszélhessen a Közösséget képviselő tagállam, és, hogy az EKB és a Bizottság képviselői részt vehetnek olyan üléseken, ahol a GMU-val kapcsolatos ügyekről esik szó.
- az IMF Közbülső Bizottságában az ilyen ideiglenes megoldások biztosítják, hogy a Közösséget képviselő tagállam, az EKB és a Bizottság részt vehetnek az üléseken minden tekintetben és, hogy saját hatáskörükben külön felszólalhatnak ilyen találkozókon.

Nemzetközi szintű találkozókön, a Közösséget képviselő tagállam garantálja, hogy a tagállamok és a Közösség képviselői maximalsan együttműködnek, biztosítandó, hogy a Közösség egy véleményét képvisel. Megfelelve annak a feladatának, hogy a Tanács munkáját előkészíti, a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság minden közösségi álláspont kialakításában segédkezik a Bizottság ajánlása vagy más közleménye alapján.

Ami a G7 találkozókat illeti, a nem európai tagállamok beleegyeztek abba, hogy az EKB elnöke részt vesz azokon a megbeszél-

léseken, amelyeken a GMÜ-ra vonatkozó témák szerepelnek a napi-
renden. A Közösség miniszteri szintű képviseletében (a GMÜ-val
kapcsolatos kérdésekben) az ECOFIN elnöke, vagy ha ő egy
eurózónán kívüli ország minisztere, az E-11 Tanács elnöke vesz részt
a G7 találkozókön. Ha az elnök nem G7, de eurózónabeli ország mi-
nisztere, akkor az eurózónát képviselő tagok mellett ő is résztvevő.
Az eurózána minisztereinek egyike, aki állandóan részt vesz a G7
üléseken, a nagyobb folytonosság kedvéért támogatást nyújt rotáci-
ós alapon 1 évig az ECOFIN/E-11 elnökének.⁹¹

Ami a Bizottság helyzetét illeti a Közösség képviseletében, az
Európai Tanács azt javasolta a G7 partnereknek, hogy a közösségi
delegáció egy tagja a Bizottság képviselője lesz, aki az
ECOFIN/E-11 Tanács elnökét segíti. Az Európai Tanács abban is
megállapodott, hogy a G7-ben a Közösség képviseletének szerves
részeként a G7 ülései előtt az E-11 Tanácsban informálisan fel kell
készülni a GMÜ-val kapcsolatos ügyekben.

A harmadik országokba küldendő ECOFIN/E-11 Tanácsok de-
legációinak összetétele a körülmények függvényében alakul.
A szükséges intézkedések meghozatala az ECOFIN/E-11 Tanács el-
nökének a felelőssége.

6.3.2.2 Az EKB nemzetközi szintű képviseletének rendszere

Multilaterális és bilaterális szintű munkakapcsolatok kialakítása
céljából létrehozták az EKB nemzetközi szintű képviseletének rend-
szerét. Ez a rendszer a következő nemzetközi képviseleti szintekből
áll: (a) kormányközi szervezetek (különösen az IMF és az OECD),
(b) G7 és G10 miniszterek és jegybanki kormányzók, (c) G10 kor-
mányzók és bizottságok a BIS égisze alatt és (d) az EÜ-n kívüli
nemzeti bankok.

a) IMF és OECD

Az IMF Igazgatósága beleegyezett, hogy az EKB-nak megfigye-
lői státuszt biztosít. Az IMF Igazgatóságában a Közösség/GMÜ néze-
teit az E-11 Tanács elnökségét betöltő tagállam Végrehajtó Igazga-
tója hivatalának releváns tagja képviseli, akit a Bizottság képviselője
segít.⁹² Az EKB elnöke *Robert Raymond*-t nevezte ki az EKB állandó
washingtoni képviselőjének, aki megfigyelői státuszt kapott az
IMF-től.⁹³ A képviselő a Valutaalap Igazgatóságának azon ülésein
vehet részt megfigyelői státusszal, ahol a következőkről esik szó:

IMF és OECD

⁹¹ 2143. Tanács – ECOFIN.

⁹² 2143. Tanács – ECOFIN.

⁹³ „Mr. Robert Raymond appointed as permanent representative of the ECB in Washington, D.C. with observer status at the IMF” (8 February 1999). 1999. szeptember 9-től Robert Raymond-t Gerald Grisse váltotta fel.

- a IV. cikkely szerint a Valutaalap felügyelete az eurózóna közös monetáris és árfolyam-politikájáról, az egyes résztvevő országok gazdaságpolitikájáról,
- az euró szerepe a nemzetközi monetáris rendszerben,
- World Economic Outlook,
- nemzetközi tőkepiaci jelentések és
- a világ gazdasági és piaci fejlődése.

Az IMF és az EKB között 1999 januárjában került sor először konzultációs megbeszélésekre. A kapcsolatok további részét képezik, hogy az EKB elnöke megfigyelőként részt vesz az Interim Committee⁹⁴ ülésein és a két intézmény létrehozta az egymás közötti információcsere és statisztikai adatközlés kereteit.

Az OECD egy másik olyan intézmény, mely az Eurórendszerre bízott feladatokkal kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik. Ezzel az intézménnyel 1999 első felében még nem alakult ki véglegesen az együttműködés kerete.

b) G7 és G10 miniszterek és jegybanki kormányzók

G7 és G10 miniszterek és jegybanki kormányzók

Az 1998-as bécsi Európai Tanács leszögezte, hogy a nem európai partnerek elfogadták azt, hogy az EKB elnöke részt vehet a *G7 Pénzügyminiszterek és Jegybankelnökök Csoportjának*⁹⁵ azon ülésein, ahol a GMÜ-val kapcsolatos megbeszéléseket folytatnak (multilaterális felügyelet, árfolyamok, stb.). A Tanács a Közösség nemzetközi képviselétéről szóló végleges döntése *hiányában* az EKB a *G7 és G10 miniszteri és jegybanki kormányzói találkozók*on informálisan vesz részt.

(c) G10 találkozók a BIS égisze alatt

G10 találkozók a BIS égisze alatt

Az EKB elnöke részt vesz a G10 jegybanki kormányzók ülésein, az EKB képviselői pedig a BIS égisze alatt működő bizottságok és az általuk létrehozott csoportok munkájában (Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság, Globális Pénzügyi Rendszer Bizottság és Fizetési és Elszámolási Rendszerek Bizottsága).⁹⁶

d) Az EU-n kívüli nemzeti bankok

Az EU-n kívüli nemzeti bankok

Fennállása óta az EKB munkakapcsolatokat alakított ki a *fejlett, a feltörekvő és az átalakuló országok nemzeti bankjaival*. A fejlett országok tekintetében az euró bevezetése révén az Eurórendszernek felül kellett vizsgálnia és ki kellett igazítania létező swap megállapodásait egyrészt az eurózóna nemzeti bankjai, másrészt a *Fed* és a *Norges Bank* (Norvég Nemzeti Bank) között.

⁹⁴ Közbülső Bizottság.

⁹⁵ G7 Finance Ministers' and Governors' Group.

⁹⁶ Basle Committee on Banking Supervision, Committee on the Global Financial System, Committee on Payment and Settlement Systems.

6.4 Euró referencia-árfolyamok jegyzése és publikálása

Az EKB naponta kiszámítja és publikálja a következő valutákra az euró referencia- árfolyamait:⁹⁷

Valuták, melyekre euróreferencia-árfolyamokat kalkulálnak

AUD (ausztrál dollár), *CAD* (kanadai dollár), *CHF* (svájci frank), *CYP* (ciprusi font), *CZK* (cseh korona), *DKK* (dán korona), *EEK* (észt korona), *GBP* (angol font), *GRD* (görög drachma), *HUF* (magyar forint), *JPY* (japán jen), *NOK* (norvég korona), *NZD* (új-zélandi dollár), *PLN* (lengyel zloty), *SEK* (svéd korona), *SIT* (szlovén tolar), *USD* (amerikai dollár).

A referencia-árfolyamokat a jegybankok közötti rendszeres napi egyeztetés alapján állapítják meg 14.15 órakor (CET). Az árfolyamokat a szokásos elektronikus úton ismertetik, röviddel a megállapodás után. Valutánként csak egy árfolyamot (a középárfolyamot) közölnek a standard alapján (1 EUR = x valuta). Az árfolyamoknál alkalmazott szignifikáns számjegyek száma eltérhet az egyes valuták esetében a különböző piaci konvenciók miatt. Ennek ellenére a legtöbb esetben 5 szignifikáns számjegyet alkalmaznak majd. Az eurózónában működő jegybankok az euró referencia-árfolyamokról az EKB-nál átfogóbb listát közölhetnek.

⁹⁷ „Setting-up of common market standards” (8 July 1998).

Irodalom

I. EURÓPAI UNIÓS JOGANYAGOK ÉS PUBLIKÁCIÓK:

Európai Bizottság:

Commission (1998a), **Commission communication to the Council, the European Parliament and the European Central Bank – Protection of the euro, combating counterfeit**, COM(1998) 474 final, Brussels, 22.07.1998.

Commission (1998b), **Proposal for a Council Decision on the representation and position taking of the Community at international level in the context of Economic and Monetary Union**, COM(1998) 637 final, Brussels, 09.11.1998.

Európai Központi Bank:

Az EKB publikációi:

ECB (1998a), **The Single Monetary Policy in Stage Three: General documentation on ESCB monetary policy instruments and procedures**, September 1998., Frankfurt am Main.

ECB (1998b), **Third progress report on the TARGET project**, November 1998., Frankfurt am Main.

ECB (1999a), **Monthly Bulletin, January 1999.**, Frankfurt am Main.

ECB (1999b), **Monthly Bulletin, February 1999.**, Frankfurt am Main.

ECB (1999c), **Annual Report 1998**, April 1999., Frankfurt am Main.

II. AZ EKB ÁLTAL KIBOCSÁTOTT JOGI SZABÁLYOZÁSOK ÉS MÁS DOKUMENTUMOK:

ECB/1998/1, **Decision of the European Central Bank of 9 June 1998 on the method to be applied for determining the national central banks' percentage shares in the key for the capital of the European Central Bank (ECB/1998/1)**, Official Journal L8, 14 January 1999, (99/31/EC).

ECB/1998/2, **Decision of the European Central Bank of 9 June 1998 laying down the measures necessary for the paying-up of the capital of the European Central Bank (ECB/1998/2)**, Official Journal L8, 14 January 1999, (99/32/EC).

ECB/1998/3, **Recommendation of the European Central Bank to the Council of the European Union on the external auditor of the European Central Bank (ECB/1998/3)**, Official Journal C246, 6 August 1998.

- ECB/1998/4*, Decision of the European Central Bank on the adoption of the Conditions of Employment for staff of the European Central Bank (ECB/1998/4), Official Journal L125, 19 May 1999.
- ECB/1998/5*, Recommendation of the European Central Bank on the external auditors of the national central banks (ECB/1998/5), Official Journal C411, 31 December 1998.
- ECB/1998/6*, Decision of the European Central Bank of 7 July 1998 on the denominations, specifications, reproduction, exchange and withdrawal of euro banknotes (ECB/1998/6), Official Journal L8, 14 January 1999, (99/33/EC).
- ECB/1998/7*, Recommendation of the European Central Bank of 7 July 1998 regarding the adoption of certain measures to enhance the legal protection of euro banknotes and coins (ECB/1998/7), Official Journal C11, 15 January 1999.
- ECB/1998/8*, Recommendation of the European Central Bank for a Council Regulation (EC) concerning the application of minimum reserves by the European Central Bank (ECB/1998/8), Official Journal C 246, 6 August 1998.
- ECB/1998/9*, Recommendation of the European Central Bank for a Council Regulation (EC) concerning the powers of the European Central Bank to impose sanctions (ECB/1998/9), Official Journal C 246, 6 August 1998.
- ECB/1998/10*, Recommendation of the European Central Bank for a Council Regulation (EC) concerning the collection of statistical information by the European Central Bank (ECB/1998/10), Official Journal C 246, 6 August 1998.
- ECB/1998/11*, Recommendation of the European Central Bank for a Council Regulation concerning the limits and conditions for capital increases of the European Central Bank (ECB/1998/11), Official Journal C411, 31 December 1998.
- ECB/1998/12*, Decision of the European Central Bank concerning public access to documentation and the archives of the European Central Bank (ECB/1998/12), Official Journal L110, 28 April 1999.
- ECB/1998/13*, Decision of the European Central Bank on the national central banks' percentage shares in the key for the capital of the European Central Bank (ECB/1998/13), Official Journal L125, 19 May 1999.
- ECB/1998/14*, Decision of the European Central Bank laying down the measures necessary for the paying-up of the capital of the European Central Bank by the non-participating national central banks (ECB/1998/14), Official Journal L110, 28 April 1999.
- ECB/1998/15*, Regulation of the European Central Bank of 1 December 1998 on the application of minimum reserves (ECB/1998/15), Official Journal L356, 30 December 1998, (2818/98).
- ECB/1998/16*, Regulation of the European Central Bank of 1 December 1998 concerning the consolidated balance sheet of the monetary financial institutions sectors (ECB/1998/16), Official Journal L356, 30 December 1998, (2819/98).
- ECB/1998/17*, Guideline of the European Central Bank on the statistical reporting requirements of the European Central Bank in the field of

balance of payments and international investment position statistics (ECB/1998/17), Official Journal L115, 4 May 1999.

ECB (1998c), **European Central Bank – Rules of Procedure**, Official Journal L338, 15 December 1998.

ECB (1998d), **Opinion of the European Central Bank at the request of the Council of the European Union under Article 109 I (4) of the Treaty establishing the European Community on a proposal for a Council Regulation (EC) on the conversion rates between the euro and the currencies of the Member states adopting the euro**, Official Journal C412, 31 December 1998.

ECB (1999d), **Rules of Procedure of the General Council of the European Central Bank**, Official Journal L75, 20 March 1999.

ECB (1999e), **Rules of Procedure of the European Central Bank as amended on 22 April 1999**, Official Journal L125, 19 May 1999.

ECB Press Releases – Az EKB 1998. június 1. és 1999. május 31. között az interneten megjelentetett hivatalos sajtóközleményei.

Európai Monetáris Intézet:

EMI (1998a), **Convergence report**, Frankfurt am Main, March 1998.

EMI (1998b), **EMI Opinion of the Council of the EMI under Article 109 I (1) of the Treaty establishing the European Community and Article 50 of the Statute of the European System of Central Banks and of the European Central Bank, on a recommendation from the Council of the European Union for the appointment of the President, the Vice-President and the other members of the Executive Board of the European Central Bank**, Official Journal C169, 4 June 1998.

Európai Parlament:

EP (1998a), **Appointments to Executive Board of the European Central Bank**, Official Journal C167, 1 June 1998. (A4-0182/98).

Európai Tanács:

European Council (1997a), **Amsterdam European Council, Conclusions of the Presidency**, Bulletin of the European Union, 6/1997.

European Council (1997b), **Luxembourg European Council, Conclusions of the Presidency**, Bulletin of the European Union, 12/1997.

European Council (1998a), **Brussels, Council Decision (98/317) of 3 May 1998 in accordance with Article 109j(4) of the Treaty**, Official Journal L139, 11 May 1998.

European Council (1998b), **Vienna European Council, Presidency Conclusions**, 12/1998.

European Council-11 (1998), **Council Decision (98/345) taken by common accord of the Governments of the Member states adopting the single currency at the level of Heads of State or Government of 26 May 1998 appointing the President, the Vice-President and the other**

members of the Executive Board of the European Central Bank, Official Journal L154, 28 May 1998.

Tanács (ECOFIN):

A Tanács jozabályai

- Council (1998a)*, Council Regulation No 974/98 of 3 May 1998 on the introduction of the euro, Official Journal, L139, 11 May 1998.
- Council (1998b)*, Council Decision (98/307 – 98/315) of 1 May 1998 abrogating the Decision on the existence of an excessive deficit for Belgium, Germany, Austria, France, Italy, Spain, Portugal, Sweden, United Kingdom, Official Journal L139, 11 May 1998.
- Council (1998c)*, Council Recommendation (98/316) of 1 May 1998 in accordance with Article 109j(2) of the Treaty, Official Journal L139, 11 May 1998.
- Council (1998d)*, Declaration by the Council (Ecofin) and the Ministers meeting in that Council issued on 1 May 1998, Official Journal L139, 11 May 1998.
- Council (1998e)*, Council Recommendation (98/318) of 3 May 1998 on the appointments of the President, the Vice-President and the other members of the Executive Board of the European Central Bank, Official Journal L139, 11 May 1998.
- Council (1998f)*, Council Decision (98/382) of 5 June 1998 on the statistical data to be used for the determination of the key for subscription of the capital of the European Central Bank, Official Journal L171, 17 June 1998.
- Council (1998g)*, Council Decision (98/415) of 29 June 1998 on the consultation of the European Central Bank by national authorities regarding draft legislative provisions, Official Journal L189, 3 July 1998.
- Council (1998h)*, Council Decision (98/481) of 20 July 1998 approving the external auditors of the European Central Bank, Official Journal L216, 4 August 1998.
- Council (1998i)*, Council Regulation No 2531/98 of 23 November 1998 concerning the application of minimum reserves by the European Central Bank, Official Journal L318, 27 November 1998.
- Council (1998j)*, Council Regulation No 2532/98 of 23 November 1998 concerning the powers of the European Central Bank to impose sanctions, Official Journal L318, 27 November 1998.
- Council (1998k)*, Council Regulation No 2533/98 of 23 November 1998 concerning the collection of statistical information by the European Central Bank, Official Journal L318, 27 November 1998.
- Council (1998 l)*, Council Decision (98/743) of 21 December 1998 on the detailed provisions concerning the composition of the Economic and Financial Committee, Official Journal L358, 31 December 1998.
- Council (1998m)*, Council Regulation No 2866/98 of 31 December 1998 on the conversion rates between the euro and the currencies of the Member States adopting the euro, Official Journal L359, 31 December 1998.

- Council (1998n)*, **Council Decision (1999/8) of 31 December 1998 adopting the Statutes of the Economic and Financial Committee**, Official Journal L5, 9 January 1999.
- Council (1999a)*, **Council Decision (1999/70) of 25 January 1999 concerning the external auditors of the national central banks**, Official Journal L22, 29 January 1999.
- Council (1999b)*, **Council Regulation No 423/1999 of 22 February 1999 amending Regulation No 975/98 on denominations and technical specifications of euro coins intended for circulation**, Official Journal L52, 27 February, 1999.

A Tanács üléseinek jegyzőkönyvei

2103. *Tanács – ECOFIN, 1998. június 5., 2112. Tanács – ECOFIN, 1998. július 6., 2143. Tanács – ECOFIN, 1998. december 1., 2156. Tanács – ECOFIN, 1999. január 18.*

Egyéb EÜ-publikációk:

- EU (1998a)*, **Joint communiqué of 3 May by the Ministers and Central Bank Governors of the Member states adopting the euro as their single currency, the Commission and the European Monetary Institute on the determination of the irrevocable conversion rates for the euro**, Official Journal C160, 27 May 1998.
- EU (1998b)*, **Agreement of 1 September 1998 between the European Central Bank and the national central banks of the Member states outside the euro area laying down the operating procedures for an exchange rate mechanism in stage three of Economic and Monetary Union**, Official Journal C345, 13 November 1998.
- EU (1998c)*, **Communiqué Informal Ecofin**, Vienna, 26 September 1998.

II. EGYÉB SZAKIRODALOM:

- Horváth Á., Szalai Z., (1998)*, **A monetáris politika eszköztára az európai Gazdasági és Monetáris Unió III. szakaszában**, *Külgazdaság*, XLII. évf., 1998. december.
- Soós J., Tóth G. L. (1997)*, **Előkészületek az új európai valuta bevezetésére**, *Bank szemle* 1997/12.

*** Az EKB ÁLTAL MEGJELENTETETT EGYÉB (FEL NEM HASZNÁLT) PUBLIKÁCIÓK (1998. június – 1999. május):**

- * **The Target Service Level**, July 1998., Frankfurt am Main.
- * **TARGET : the Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System**, July 1998., Frankfurt am Main.
- * **Report on electronic money**”, August 1998, Frankfurt am Main.
- * **Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations**”, September 1998., Frankfurt am Main.
- * **Money and banking statistics compilation guide**”, September 1998, Frankfurt am Main.

- * **Correspondent central banking model (CCBM)**, December 1998., Frankfurt am Main.
- * **Payment systems in the European Union – Addendum incorporating 1997 figures**”, January 1999., Frankfurt am Main.
- * **Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term**”, February 1999., Frankfurt am Main.
- * **Correspondent Central Banking Model**, April 1999., Frankfurt am Main.

**INTERNETES HONLAPOK:

Európai Központi Bank www.ecb.int,
Európai Unió www.europa.eu.int,
Angol Nemzeti Bank www.bankofengland.co.uk,
Belga Nemzeti Bank www.nbb.be,
Dán Nemzeti Bank www.nationalbanken.dk,
Finn Nemzeti Bank www.bof.fi,
Francia Nemzeti Bank www.banque-france.fr,
Holland Nemzeti Bank www.dnb.nl,
Ír Nemzeti Bank www.centralbank.ie,
Luxemburgi Nemzeti Bank www.bcl.lu,
Német Szövetségi Bank www.bundesbank.de,
Olasz Nemzeti Bank www.bancaditalia.it,
Osztrák Nemzeti Bank www.oenb.co.at,
Portugál Nemzeti Bank www.bportugal.pt,
Spanyol Nemzeti Bank www.bde.es,
Svéd Nemzeti Bank www.riksbank.se.

Index

A

Általános Tanács Működési Szabályzata 3, 42, 54
 Antonio Fazio 46, 48
 António J. Fernandes de Sousa 46, 48
 Az EKB döntéshozó szervei 3, 45
 Általános (Kibővített) Tanács 3, 47, 48
 Igazgatóság 3, 7, 20, 27, 28, 29, 36, 42, 45,
 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 70, 72, 73
 Kormányzó Tanács 3, 7, 9, 10, 11, 15, 16, 18,
 20, 21, 28, 29, 38, 39, 40, 41, 45, 46, 48,
 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 63, 70

B

Banca d'Italia 46, 48
 Banco de España 41, 46, 48
 Banco de Portugal 46, 48
 Bank of England 48, 64
 Bank of Greece 48
 Banque centrale du Luxembourg 46, 48
 Banque de France 41, 46, 48
 Banque Nationale de Belgique 46, 48
 Betéti lehetőség 12
 BIS 4, 73, 74
 Bodil Nyboe Andersen 48

C

Central Bank of Ireland 41, 46, 48
 Christian Noyer 46, 47, 48, 49

D

Danmarks Nationalbank 48
 De Nederlandsche Bank 46, 48
 Deutsche Bundesbank 41, 46, 48

E

ECOFIN 4, 5, 67, 69, 70, 71, 73, 80, 81
 Edward A.J. George 48
 EGT 4, 13

egységes monetáris politika 3, 10, 46
 egységes monetáris politikai eszköztár 3, 10
 EKB Működési Szabályzata 3, 48, 50
 EKB szankcionálási rendszere 3, 27
 EKB szervezeti felépítése 3, 49
 EKB tőkejegyzése 3, 9, 18, 20
 elfogadható papírok 3, 10, 13, 14
 elsőrendű papírok 13, 14
 másodrendű papírok 13, 14
 EMI 4, 5, 7, 10, 18, 20, 21, 39, 49, 53, 54, 62, 70,
 71, 79
 ERM II. 4, 57, 58, 59, 60, 67
 Ernst Welteke 46, 48
 Eugenio Domingo Solans 46, 47, 49
 Euró 4, 5, 7, 40, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 65, 66,
 68, 71, 74, 75
 Euró referencia-árfolyamok 4, 75
 Euró-11 Tanács 4, 66, 69
 euróbankjegyek és -érmék 3, 5, 19, 37, 38
 Európai Központi Bank 3, 4, 5, 7, 18, 21, 41,
 46, 60
 Eurórendszer 3, 7, 10, 13, 15, 70, 74
 eurózóna 3, 5, 8, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21,
 46, 57, 58, 59, 60, 63, 69, 73, 74
 eurózóna monetáris aggregátumai 3
 M1 17
 M2 17
 M3 17

G

Gazdasági és Pénzügyi Bizottság 4, 66, 67, 69,
 71, 72
 GDP 4, 8, 16, 18, 20
 GMU 4, 7, 15, 20, 26, 29, 31, 43, 47, 57, 67, 70,
 71, 72, 73, 74
 Guy Quaden 46, 48

H

HICP 4, 15, 16

I

IMF 4, 9, 26, 70, 71, 72, 73, 74

J

Jean-Claude Trichet 46, 48
 jegybanki rendelkezésre állás 3, 11, 12
 betéti lehetőség 11, 64, 65
 marginális hitellehetőség 11, 12, 34, 65
 jogi szabályozások 3, 5, 18, 19, 53, 77

K

KBER 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 21, 23, 24, 25, 26, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 45, 46, 48, 49, 51, 62, 64, 65
 KBER bizottságok 3, 48, 51
 Klaus Liebscher 46, 48
 Konzultáció az EKB-val 3, 43
 kötelező intervenció árfolyamok 4, 60
 kötelező tartalékolás 3, 10, 13, 23, 30, 31, 33, 34, 36, 37
 középárfolyam 4, 60, 75

L

Lucas D. Papademos 48
 Luis Ángel Rojo 46, 48

M

Matti Vanhala 46, 48
 Maurice O'Connell 46, 48
 monetáris pénzüzetek 3, 16, 19, 21, 35, 36
 monetáris pénzüzetek szektorának konszolidált mérlege 3, 35

N

nem eurózónabeli nemzeti bankok 57, 58, 59, 60
 nem eurózónabeli tagállamok 57
 Nout Wellink 46, 48
 nyiltpiaci műveletek 3, 10, 12, 13
 elsődleges refinanszírozó műveletek 11, 33
 finomszabályozó műveletek 11
 hosszabb távú refinanszírozó műveletek 11, 12
 strukturális műveletek 11, 12

O

OECD 4, 70, 72, 73, 74
 ommaso Padoa-Schioppa 46
 Ottmar Issing 46, 47, 49

Ö

Österreichische Nationalbank 46, 48

R

résztevő nem eurózónabeli nemzeti bankok 58, 59, 60
 résztvevő nem eurózónabeli tagállamok 57, 58
 résztvevő nem eurózónabeli valuta 58, 59
 RTGS 4, 61, 62, 63, 64

S

Sirkka Hämmäläinen 46, 47, 49
 Suomen Pankki 46, 48
 Sveriges Riksbank 48

T

Tanács 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 63, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 79, 80, 81
 TARGET 4, 49, 57, 61, 62, 63, 64, 81
 tartalékolási előírás 30, 31, 32, 33, 34
 tartalékolási időszak 30, 32, 33, 34
 tartalékráta 30, 32
 tartalékszámra 30
 Tommaso Padoa-Schioppa 47, 49

U

Urban Bäckström 48

V

visszavonhatatlanul rögzített konverziós ráták 4, 66

W

Willem F. Duisenberg 46, 47, 48, 49

Y

Yves Mersch 46, 48

MELLÉKLET

Az Európai Központi Bank szervezeti felépítése (angol)

Az Európai Központi Bank szervezeti felépítése (magyar)

Joganyagok nem hivatalos fordításai

Az EKB Működési Szabályzata

Az EKB Általános Tanácsának Működési Szabályzata

Megállapodás az Európai Központi Bank és az eurózónán kívüli EU tagországok jegybankjai között (ERM II:)

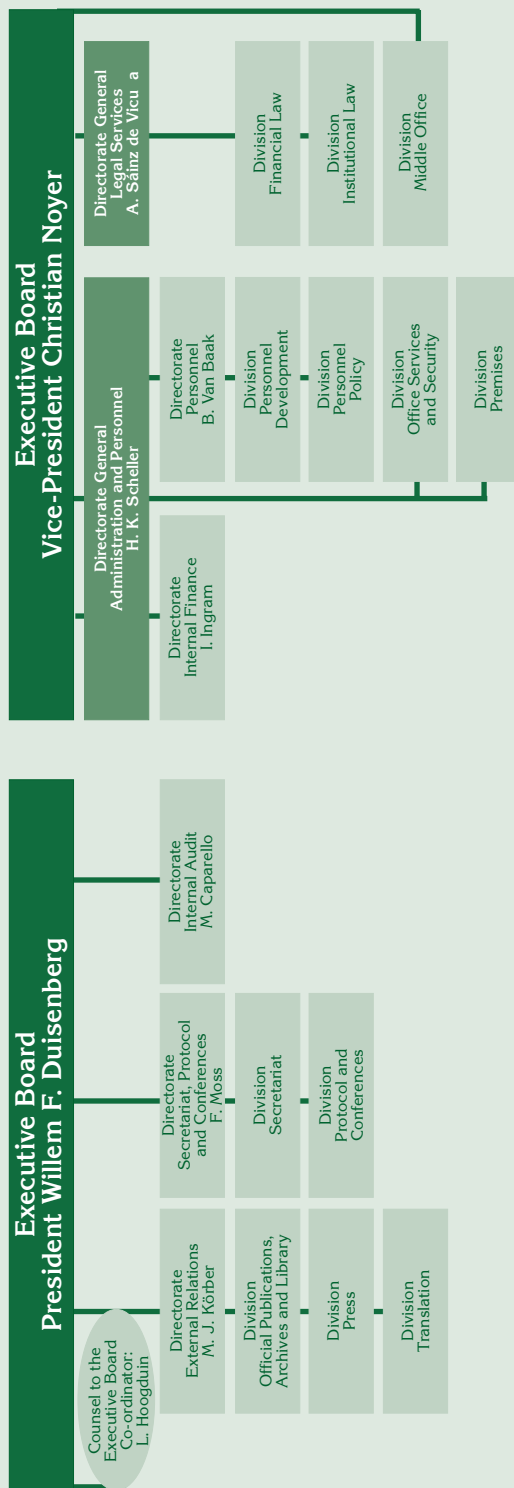
Az euróérmék véglegesített specifikációi

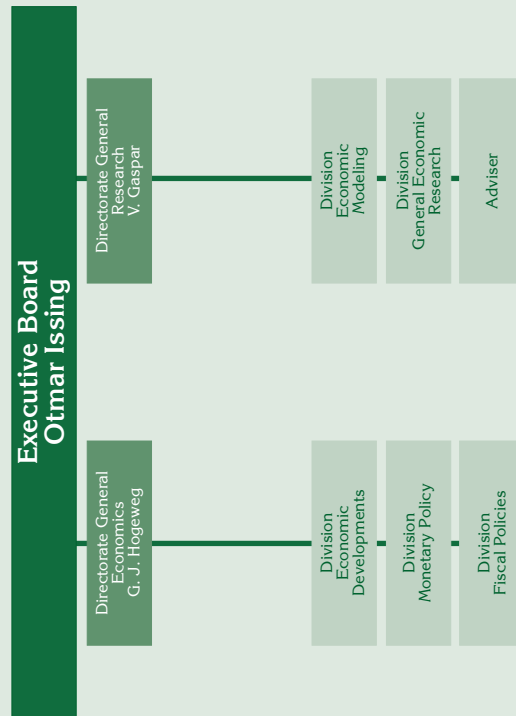
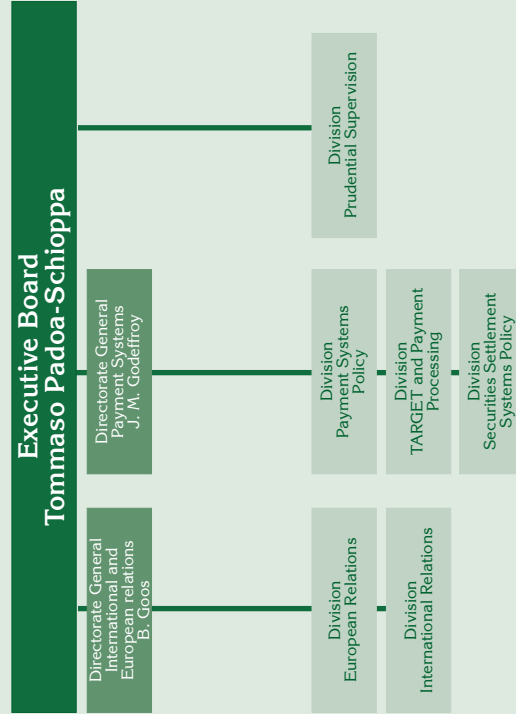
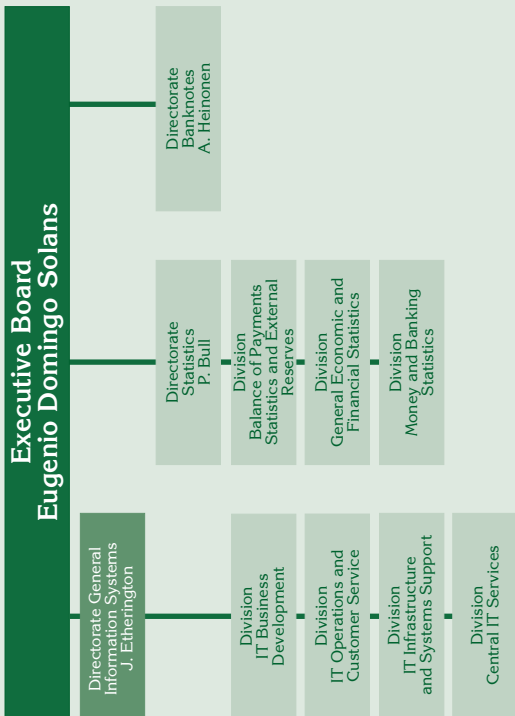
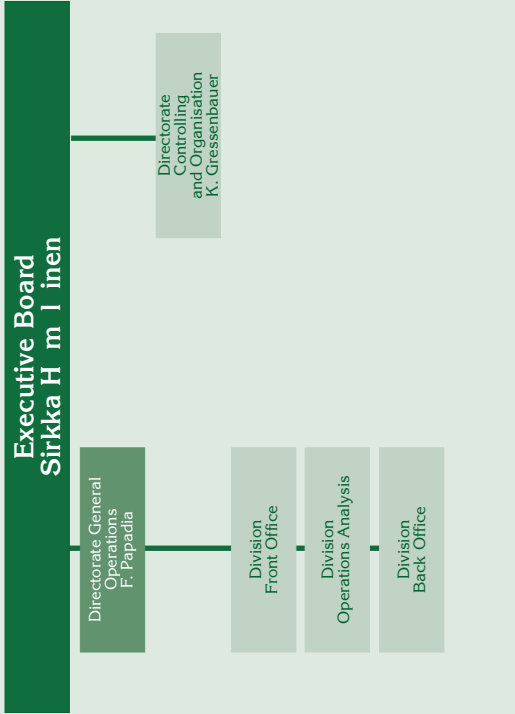
Az Európai Központi Bank tőkéjének jegyzése (tagországok súlyai)

A Kormányzó Tanács és az Általános Tanács üléseinek dátumai 2000-ben.

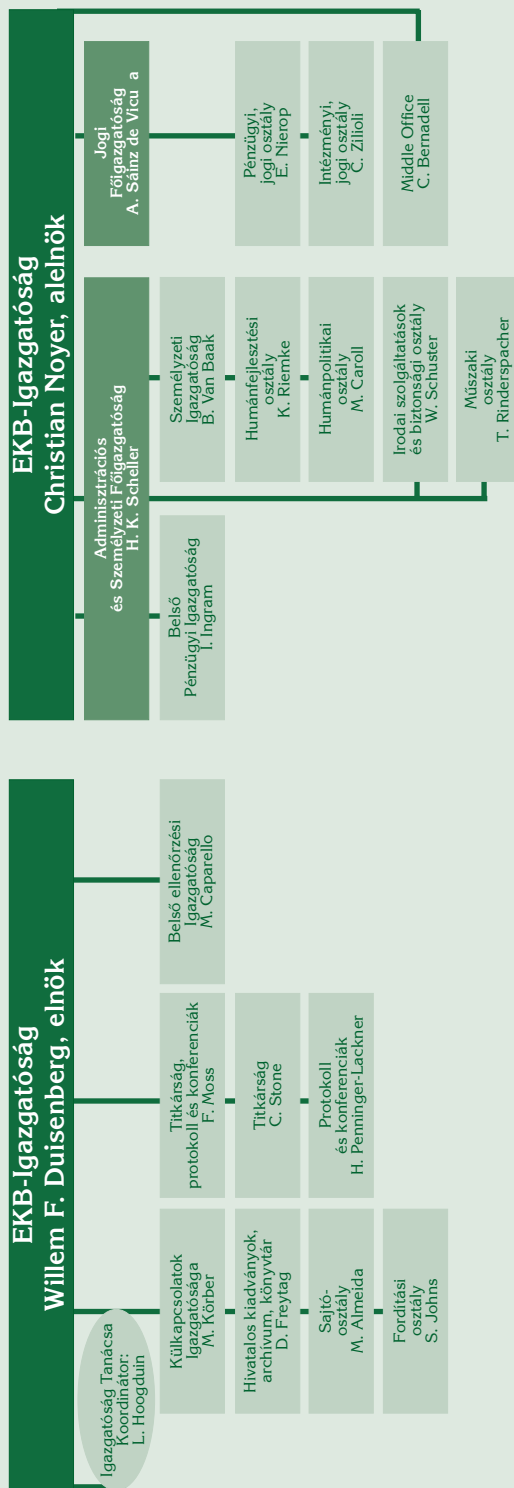
EUROPEAN CENTRAL BANK

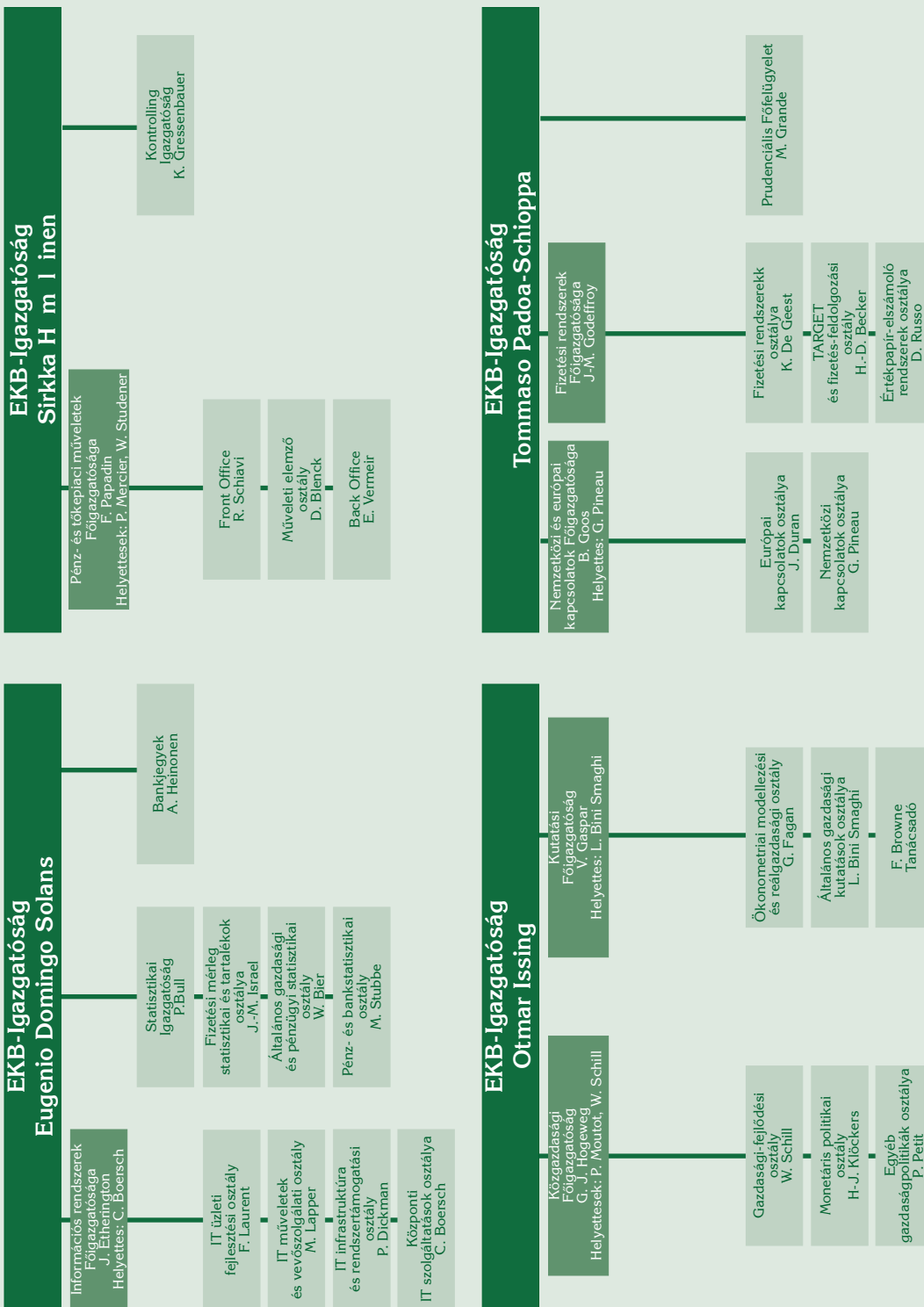

EURÓPAI KÖZPONTI BANK

JOGANYAGOK NEM HIVATALOS FORDÍTÁSAI

AZ EKB M K DÉSI SZABÁLYZATA¹ *Az Európai Központi Bank Kormányzó Tanácsa a következő működési szabályzatot fogadta el*

BEVEZETŐ FEJEZET

1. cikkely

Az Egyezmény és a Jegyzőkönyv

A Működési Szabályzat kiegészíti az Egyezményt és a Jegyzőkönyvet. A Működési Szabályzat fogalmait ugyanúgy kell értelmezni, mint az Egyezmény és a Jegyzőkönyv esetében.

I. fejezet

A KORMÁNYZÓ TANÁCS

2. cikkely

A Kormányzó Tanács üléseinek ideje és helye

- 2.1 Az ülések dátumát az Elnök javaslata alapján a Kormányzó Tanács határozza meg. A Tanács általában rendszeresen ülésezik az általa – minden egyes naptári év előtt időben – meghatározott menetrend szerint.
- 2.2 Amennyiben a Kormányzó Tanács 3 tagja írásban kérvényezi, az Elnök összehívja a Kormányzó Tanácsot.
- 2.3 Az Elnök akkor is összehívhatja a Kormányzó Tanácsot, ha személy szerint szükségesnek tartja.
- 2.4 A Kormányzó Tanács üléseit rendszerint az Európai Központi Bank (továbbiakban: EKB) épületében tartja.
- 2.5 Az ülések telekonferencia segítségével is megtarthatóak, ha háromnál több tag ezt nem ellenzi.

3. cikkely

Részvétel a Kormányzó Tanács ülésein

- 3.1 A Kormányzó Tanács ülésein a részvétel annak tagjaira, az Európai Unió Tanácsának elnökére és az Európai Bizottság egy tagjára korlátozódik.
- 3.2 Minden egyes jegybanki kormányzót általában egy személy kísérhet az ülés nem monetáris politikai témájú napirendi pontjai alatt.

¹ ECB (1999e).

- 3.3 Amennyiben a jegybank kormányzója nem tud részt venni, a 4.cikkely megsértése nélkül írásban kijelölheti helyettesét. Az írásbeli tájékoztatást időben az ülés előtt az Elnöknek kell elküldeni.
- 3.4 A Kormányzó Tanács egyéb személyeket is meghívhat üléseire, ha ezt szükségesnek tartja.

4. cikkely **Szavazás**

- 4.1 Ahhoz, hogy a Kormányzó Tanács szavazhasson, a tagok legalább 2/3-ának jelen kell lennie. Ennek hiányában az Elnök rendkívüli ülést hívhat össze, ahol a határozatképességhez szükséges minimális létszám figyelembevételével lehet döntéseket hozni.
- 4.2 A Kormányzó Tanács az Elnök kérése szavaz. Ugyancsak az Elnök kezdeményezi a szavazási eljárást, ha bármelyik tag erre őt felkéri.
- 4.3 A Jegyzőkönyv 41. cikkely (2) értelmében a tartózkodások nem akadályozzák meg a Kormányzó Tanács döntéseinek elfogadását.
- 4.4 Ha a Kormányzó Tanács egyik tagja hosszabb időre (több mint 1 hónapig) akadályoztatva van a szavazásban, kijelölhet egy helyetteset a Kormányzó Tanács egyik tagjaként.
- 4.5 Összhangban a Jegyzőkönyv 10. cikkely (3)-mal, ha a jegybank kormányzója nem képes szavazni a Jegyzőkönyv 28., 29., 30., 32., 33. és 51. cikkelye alapján meghozandó döntésekben, akkor kijelölt helyettese leadhatja a súlyozott szavazatát.
- 4.6 Az Elnök titkos szavazást is kezdeményezhet, ha a Kormányzó Tanács legalább három tagja ezt kéri. Mindig titkos szavazásra kerül sor, ha a Kormányzó Tanács tagjai személyesen érintettek egy jövőbeli határozat kapcsán a Jegyzőkönyv 11. cikkely (1), (3) és (4) értelmében. Ilyen esetekben az érintett tagok nem vesznek részt a szavazásban.
- 4.7 Határozatot írásban is meg lehet hozni, ha a Kormányzó Tanács legalább 3 tagja ezt nem ellenzi. Az írásos eljáráshoz a következők szükségesek: (i) legalább 5 munkanap, hogy a Kormányzó Tanács minden tagja megfontolhassa döntését, (ii) a Kormányzó Tanács minden tagjának, vagy a 4.4. pont alapján a helyettes személyes aláírása és (iii) egy feljegyzés minden ilyen meghozandó döntésről a Kormányzó Tanács következő ülésének jegyzőkönyvében.

5. cikkely **A Kormányzó Tanács üléseinek megszervezése**

- 5.1 A Kormányzó Tanács fogadja el minden ülésének napirendjét. Az Igazgatóság elkészíti a tervezett napirendet és a vonatkozó dokumentumok kíséretében legalább 8 nappal az ülés előtt elküldik a Kormányzó Tanács tagjainak és más feljogosított tagoknak, kivéve vészhelyzet esetén, amikor is az Igazgatóság a körülményeknek megfelelően jár el. A tervezett napirendhez képest a Kormányzó Tanács levehet és javasolhat új napirendi pontokat az Elnök, vagy valamelyik tag javaslatára.

Amennyiben 3 tag azt kéri, a napirendről lekerül a napirendi pont, ha a vonatkozó dokumentumokat nem küldték el a tagokhoz kellő időben.

5.2 A Kormányzó Tanács üléseiről készült jegyzőkönyveket a tagok a következő ülésen kapják meg hitelesítésre, (vagy, ha szükséges, akkor korábban és írásban) és azt az Elnök aláírásával látja el.

II. fejezet ***Az Igazgatóság***

6. cikkely ***Az Igazgatóság üléseinek ideje és helye***

6.1 Az ülések idejéről az Elnök javaslatára az Igazgatóság dönt.

6.2 Az Elnök minden más esetben is összehívhatja az Igazgatóságot, ha személy szerint ezt szükségesnek tartja.

7. cikkely ***Szavazás***

7.1 Ahhoz, hogy az Igazgatóság szavazhasson, összhangban a Jegyzőkönyv 11. cikkely (5) -tel, a tagok legalább 2/3-ának jelen kell lennie. Ennek hiányában az Elnök rendkívüli ülést hívhat össze, ahol a határozatképességhez szükséges minimális létszám figyelembevétele nélkül lehet döntést hozni.

7.2 Döntést írásban is lehet hozni, hacsak ezt az Igazgatóság legalább 2 tagja nem ellenzi.

7.3 Az Igazgatóság azon tagjai, akik személyesen érintettek egy jövődöbéli határozat kapcsán a Jegyzőkönyv 11. cikkely (1), (3) és (4) pontjai értelmében, nem vesznek részt a szavazásban.

8. cikkely ***Az Igazgatóság üléseinek megszervezése***

Az Igazgatóság maga dönt üléseinek megszervezéséről.

III. fejezet ***Az Európai Központi Bank szervezete***

9. cikkely ***A Központi Bankok Európai Rendszerének bizottságai***

9.1 A Központi Bankok Európai Rendszere (továbbiakban: KBER) munkájának támogatására bizottságokat alapítanak (továbbiakban: KBER bizottságok), melyek az EKB és minden résztvevő tagállam jegybankjának képviselőiből állnak.

- 9.2 A Kormányzó Tanács meghatározta a KBER bizottságok mandátumait és kijelöli azok elnökségét. Általában az elnök az EKB képviselője lesz. Mind a Kormányzó Tanácsnak, mind az Igazgatóságnak joga van felkérni a KBER bizottságokat adott témában tanulmányok elkészítésére.
- 9.3 A KBER bizottságok az Igazgatóságon keresztül tesznek jelentéseket a Kormányzó Tanácsnak. A Bankfelügyeleti Bizottság nem köteles az Igazgatóságon keresztül jelentést tenni, ha nem a - Jegyzőkönyvben és Egyezményben leírtak szerinti - KBER felügyeleti funkcióinak konzultációs fórumaként jár el.
- 9.4 Az eurózónán kívüli minden jegybank is kijelölhet egy képviselőt a KBER bizottságok üléseire, ha azokon az Általános Tanács kompetenciájába tartozó kérdések kerülnek napirendre. A képviselőket akkor is meghívhatják az ülésekre, ha ezt megfelelően tartja a bizottság elnöke és az Igazgatóság.
- 9.5 Ha az Európai Bizottság közvetlen érdeklődésére számot tartó különleges ügyről esik szó, a Bizottság képviselőit is meghívhatják a KBER bizottságok üléseire. Egyéb közösségi testületek, illetve harmadik felek képviselői is meghívhatóak, ha ezt helyénvalónak tartják.
- 9.6 A KBER bizottságai számára az EKB titkársági segítséget biztosít.

10. cikkely ***Belső struktúra***

- 10.1 A Kormányzó Tanáccsal történő konzultáció után az Igazgatóság dönt az EKB szervezeti egységeinek számáról, nevééről és kompetenciájáról. A döntést nyilvánosságra hozzák.
- 10.2 Az EKB minden szervezeti egysége az Igazgatóság irányítása alá kerül. Az Igazgatóság dönt tagjainak felelősségeiről az EKB szervezeti egységeinek tekintetében és tájékoztatja a Kormányzó és Általános Tanácsot, illetve az EKB személyzetét azokról. Az ilyen döntéseket csak akkor lehet meghozni, ha az Igazgatóság minden tagja jelen van és nem ellenkezik az Elnök szavazatával.

11. cikkely ***Az Európai Központi Bank személyzete***

- 11.1 Az EKB személyzetének minden tagját értesítik az EKB struktúráján belüli helyzetéről, beszámolási kötelezettségéről és szakmai felelősségéről is.
- 11.2 Nem sértve a Jegyzőkönyv 36. és 47. cikkelyeit, az Igazgatóság szervezeti szabályokat (továbbiakban: Adminisztratív Körlevelek) léptet életbe. Ezek tartalma kötelező érvényű az EKB személyzetére nézve.
- 11.3 Az Igazgatóság életbe léptet és naprakésszé tesz egy Magatartási Kódexet tagjai és a személyzet számára.

IV. fejezet
Az Általános Tanács bevonása
a Központi Bankok Európai Rendszerének feladataiba

12. cikkely
Kapcsolat a Kormányzó Tanács és az Általános Tanács között

- 12.1 Az EKB Általános Tanácsának megadják a lehetőséget, hogy észrevételeit megtehesse, mielőtt a Kormányzó Tanács:
- véleményt nyilvánít a Jegyzőkönyv 4. cikkelye és 25. cikkely (1) alapján,
 - a statisztika területén elfogadja az EKB ajánlását a Jegyzőkönyv 42. cikkelye alapján,
 - elfogadja az EKB éves jelentését,
 - a számviteli szabályok és a műveletekről szóló jelentések szabványosításáról szóló szabályokat elfogad,
 - intézkedést foganatosít a Jegyzőkönyv 29. cikkelye alkalmazása érdekében,
 - az EKB személyzetének foglalkoztatási feltételeit elfogadja,
 - az árfolyamok visszavonhatatlan rögzítésére való felkészülés kapcsán, az EKB véleményét kinyilvánítja, vagy az Egyezmény 109 I cikkely (5) pont alapján, vagy elfogadandó közösségi jogszabály vonatkozásában, ha egy derogációt eltörölnék.
- 12.2 Bármikor, ha az Általános Tanácsot a fenti pont alapján felkérik észrevételei megtételére, elegendő időt kell biztosítani számára, ami nem lehet kevesebb, mint 10 munkanap. Sürgős esetben (amit a felkérésben indokolni kell) a rendelkezésre álló idő 5 munkanapra csökkenthető. Az elnök dönthet írásos eljárásról is.
- 12.3 Összhangban a Jegyzőkönyv 47. cikkely (4) ponttal, az elnök értesíti az Általános Tanácsot a Kormányzó Tanács által meghozott döntésekről.

13. cikkely
Kapcsolat az Igazgatóság és az Általános Tanács között

- 13.1 Az EKB Általános Tanácsának megadják a lehetőséget, hogy észrevételeit megtehesse, mielőtt az Igazgatóság:
- a Kormányzó Tanács olyan jogszabályát valósítja meg, amelyhez – összhangban a 12. cikkely (1) ponttal – az Általános Tanács közreműködése szükséges,
 - összhangban a Jegyzőkönyv 12. cikkely (1) ponttal, a Kormányzó Tanács által ráruházott hatalmánál fogva olyan jogszabályt fogad el, amelyhez a 12. cikkely (1) alapján az Általános Tanács közreműködése is szükséges.
- 13.2 Bármikor, ha az Általános Tanácsot a fenti pont alapján felkérik észrevételei megtételére, elegendő időt kell biztosítani számára, ami nem lehet kevesebb, mint 10 munkanap. Sürgős esetben (amit a felkérésben indokolni kell) a rendelkezésre álló idő 5 munkanapra csökkenthető. Az elnök dönthet írásos eljárásról is.

V. fejezet
Különleges eljárási rendelkezések

14. cikkely
Hatáskör átruházása

- 14.1 Az érintett feleket értesítik, vagy ha helyénvaló, akkor a nyilvánosságot tájékoztatják arról, ha a Kormányzó Tanács hatáskörét átruházza az Igazgatóságra a Jegyzőkönyv 12. cikkely (1) alapján az olyan ügyekben, amelyekben harmadik személyeket érintő jogi következmény adódik. Az átruházás alapján meghozott szabályokról azonnal értesíteni kell a Kormányzó Tanácsot.
- 14.2 A Jegyzőkönyv 39. cikkelye alapján meghozott döntések szerint létrehozott EKB Felhatalmazott Aláíróinak Könyvét az érdeklődő feleknek körbeadják.

15. cikkely
Költségvetés

- 15.1 A Kormányzó Tanács, az Igazgatóság előterjesztése alapján eljárva minden pénzügyi év vége előtt elfogadja az EKB költségvetését a következő pénzügyi évre.
- 15.2 Az EKB költségvetésével összefüggő feladatok megoldásának elősegítésére az EKB létrehozza a Költségvetési Bizottságot, meghatározza mandátumát és meghatározza összetételét.

16. cikkely
Éves jelentés és éves mérleg

- 16.1 A Jegyzőkönyv 15. cikkely (3) által előírt éves jelentés elfogadása a Kormányzó Tanács kompetenciája.
- 16.2 A Jegyzőkönyv 15. cikkely (1) pontjában leírt negyedéves jelentések, a Jegyzőkönyv 15. cikkely (2) pontjában leírt heti konszolidált pénzügyi kimutatások, a Jegyzőkönyv 26. cikkely (3) pontban leírt konszolidált mérlegek, illetve egyéb jelentések elfogadásának és publikálásának kompetenciáját az Igazgatóságra ruházták.
- 16.3 Az Igazgatóság a Kormányzó Tanács által létrehozott alapelvekkel összhangban elkészíti az EKB éves mérlegét a következő pénzügyi év első hónapjában. Az Igazgatóság az éves mérleget átadja a külső auditoroknak.
- 16.4 A Kormányzó Tanács a következő év első negyedévében jóváhagyja az EKB éves mérlegét. A jóváhagyás előtt a külső auditor jelentését benyújtja a Kormányzó Tanácsnak.

17. cikkely Az EKB jogi szabályozásai

- 17.1 Az EKB rendeleteit a Kormányzó Tanács fogadja el és annak nevében az Elnök írja alá.
- 17.2 Az EKB iránymutatóit a Kormányzó Tanács fogadja el és annak nevében az Elnök írja alá, aki a Közösség egyik hivatalos nyelvén értesítést is ad róluk. Az iránymutatók alapjául szolgáló indokokat részletezik. A nemzeti bankok felé történő bejelentés történhet telefaxon, e-mailen, telexen, vagy levélben. A hivatalosan kiadandó EKB iránymutatókat a Közösség hivatalos nyelveire lefordítják.
- 17.3 A Kormányzó Tanács átruházhatja normatív jogkörét az Igazgatóságra abból a célból, hogy a rendeletekben és az iránymutatókban foglaltakat megvalósítsák. Az érintett rendelet, vagy iránymutató részletezi a megvalósítandó kérdéseket és az átruházott jogkör korlátait és körét.
- 17.4 Az EKB határozatait és ajánlásait a Kormányzó Tanács, vagy az Igazgatóság fogadja el a saját magukat megillető kompetenciájukban, és azokat az Elnök írja alá. A határozatok és ajánlások alapjául szolgáló indokokat részletezik. A Kormányzó Tanács fogadja el a Jegyzőkönyv 42. cikkelye szerint meghozott másodlagos közösségi jogszabálynak szánt EKB ajánlásokat.
- 17.5 Nem sértve a Jegyzőkönyv 44. és 47. Cikkely (1)-t, az EKB *véleményeit* a Kormányzó Tanács fogadja el. Ennek ellenére, kivételes körülmények esetén, és ha legalább 3 kormányzó nem jelzi abbéli kívánságát, hogy tartsa meg a Kormányzó Tanács a kompetenciáját a vélemény elfogadására, az Igazgatóság is elfogadhatja az EKB véleményét, összhangban a Kormányzó Tanács megjegyzéseivel, és figyelembe véve az Általános Tanács közreműködését. Az EKB véleményeit az Elnök írja alá.
- 17.6 Az EKB *instrukcióit* az Igazgatóság hozza meg és azokat annak nevében vagy az Elnök, vagy bármelyik két igazgatósági tag írja alá, aki(k) a Közösség egyik hivatalos nyelvén értesítést is ad(nak) róluk. A nemzeti bankok felé történő bejelentés történhet telefaxon, e-mailen, telexen, vagy levélben. A hivatalosan kiadandó EKB instrukciókat a Közösség hivatalos nyelveire lefordítják.
- 17.7 Az EKB által kibocsátott összes jogi szabályozást sorszámozni kell az azonosítás megkönnyítése érdekében. Az Igazgatóság lépéseket tesz annak érdekében, hogy biztosítsa az eredeti jogi szabályozások letétbe helyezését, a címzettek vagy konzulens hatóságok értesítését és az EKB rendeleteinek, a közösségi jogszabály-tervezetekről készített véleményeinek és azon EKB jogi szabályozásoknak a Közösség összes hivatalos nyelvén a Hivatalos Lapban történő publikálását, amelyek esetében gyors megjelentetésről döntöttek.
- 17.8 A 358R0001 sz. (többszörösen módosított) Tanács rendelet alapelveit alkalmazzák a Jegyzőkönyv 34. cikkelyében említett EKB jogi szabályozásokra.

18. cikkely***Az Egyezmény 1 5a cikkely (2) szerinti eljárás***

Az Egyezmény 105a cikkely (2) pontban biztosított jóváhagyást minden év utolsó negyedében fogadja el a következő évre egyszeri döntéssel a Kormányzó Tanács az összes résztvevő ország tekintetében.

19. cikkely***Beszerezések***

- 19.1 Az áruk és szolgáltatások EKB-beli beszerzésében megfelelően figyelembe veszik a publicitás, a transzparencia, az azonos hozzáférés, a diszkriminációmentesség és a hatékony adminisztráció alapelveit.
- 19.2 Anélkül, hogy a hatékony adminisztráció alapelveit megcsorbítanák, kivételt képezhetnek a fenti alapelvekből: sürgős esetekben, biztonsági és diszkriminációs okokból, ha egyetlen szállító létezik, a nemzeti jegybankok EKB-ba történő szállításai során, a szállító folytonosságának biztosítása érdekében és az Európai Monetáris Intézetől (továbbiakban: EMI) beszerzett vagyron esetében.

20. cikkely***Személyzet kiválasztása, kinevezése és előléptetése***

- 20.1 Az Igazgatóság választja ki, nevezi ki és lépteti elő a személyzet minden tagját.
- 20.2 A személyzet tagjainak kiválasztásakor, kinevezésekor és előléptetésekor figyelembe veszik a szakmai képzettség, a publicitás, a transzparencia, az azonos hozzáférés és a diszkriminációmentesség alapelveit. A munkaerőfelvétel és a belső előrelépés feltételeinek szabályait egy Admisztratív Körlevél részletezi.
- 20.3 Az Igazgatóság bármilyen felvételi szabály és eljárás nélkül alkalmazhatja a felszámolás alatt lévő EMI korábbi alkalmazottjait az EKB személyzetébe.

21. cikkely***foglalkoztatási feltételek***

- 21.1 Az EKB és személyzete közötti foglalkoztatási kapcsolatokat a Foglalkoztatási Feltételek és a Személyzeti Szabályzat határozza meg.
- 21.2 A Foglalkoztatási Feltételeket a Kormányzó Tanács hagyja jóvá és módosítja az Igazgatóság előterjesztése alapján. Az Általános Tanácscsal történő konzultáció ezen Működési Szabályzatban foglaltak szerint történik.
- 21.3 A Foglalkoztatási Feltételeket a Személyzeti Szabályzat valósítja meg, amelyet az Igazgatóság fogad el és módosít.
- 21.4 A Személyzeti Bizottsággal történő konzultációt követően fogadják el az új Foglalkoztatási Feltételeket és a Személyzeti Szabályzatot. A Személyzeti Bizottság benyújtja véleményét a Kormányzó Tanácsnak, illetve az Igazgatóságnak.

22. cikkely
Kommunikáció és bejelentések

Az EKB döntéshozó testületeinek döntéseiről szóló általános közlemények és bejelentések végrehajthatóak a Hivatalos Lapban történő publikáláson és vezetékes technológiákon keresztül.

23. cikkely
***Az EKB dokumentumainak
és archívumának titkossága és hozzáférhetősége***

- 23.1 Az EKB döntéshozó testületeinek, illetve az általuk létrehozott bizottságok és csoportok működése bizalmas, hacsak a Kormányzó Tanács nem jogosítja fel az Elnököt a tanácskozásaik végeredményének nyilvánosságra hozatalára.
- 23.2 Az EKB által készített összes dokumentum bizalmas, hacsak a Kormányzó Tanács másképp nem dönt. Az EKB dokumentációjához és archívumához, illetve a korábban az EMI archívumában tárolt dokumentumokhoz való hozzáférést az EKB 1998. november 3-i határozata szabályozza (ECB/1998/12).
- 23.3 Az Európai Gazdasági Közösség jegybanki kormányzói bizottságának archívumában, az EMI és az EKB archívumában lévő dokumentumok 30 év elteltével szabadon hozzáférhetővé válnak. Különleges esetekben a Kormányzó Tanács lerövidítheti ezt az időt.

VI. fejezet
Végső rendelkezések

24. cikkely
A Működési Szabályzat módosítása

A Kormányzó Tanács módosíthatja a Működési Szabályzatot. Az Általános Tanács javaslatot tehet módosításra, az Igazgatóság pedig elfogadhat kiegészítő szabályokat a saját kompetenciáján belül.

25. cikkely
Hivatalos közlés

A Működési Szabályzatot az Európai Közösségek Hivatalos Lapja közli.

Frankfurt am Main, 1999. április 22.

A Kormányzó Tanács nevében,
Willem F. Duisenberg
elnök

AZ EKB ÁLTALÁNOS TANÁCSÁNAK M K D É S I SZABÁLYZATA²

Az EKB Általános Tanácsa a következő Működési Szabályzatot hozta létre

1. cikkely

Egyezmény és Jegyzőkönyv

Ez a Működési Szabályzat (továbbiakban ÁTMSZ.) kiegészíti az Egyezményt és a Jegyzőkönyvet és az ÁTMSZ-ben használt fogalmakat ugyanúgy kell értelmezni, mint az Egyezmény és a Jegyzőkönyv esetében.

2. cikkely

Az Általános Tanács üléseinek ideje és dátuma

- 2.1 Az ülések dátumát az Elnök javaslata alapján az Általános Tanács határozza meg.
- 2.2 Az Elnök összehívja az Általános Tanácsot, ha annak legalább 3 tagja így kívánja.
- 2.3 Az Elnök akkor is összehívhatja az Általános Tanácsot, ha ő ezt szükségesnek tartja.
- 2.4 Az Általános Tanács üléseit rendszerint az Európai Központi Bank (továbbiakban: EKB) épületében tartja.
- 2.5 Az ülések telekonferencia segítségével is megtarthatóak, ha háromnál több tag ezt nem ellenzi.

3. cikkely

Részvétel az Általános Tanács ülésén

- 3.1 Az Általános Tanács ülésein a részvétel annak tagjaira, az Igazgatóság többi tagjára, a Tanács elnökére és a Bizottság egy tagjára korlátozódik. Minden egyes jegybanki kormányzót általában egy személy kísérhet.
- 3.2 Ha az Általános Tanács egy tagja nem tud részt venni, kijelölhet egy helyettesít, aki részt vesz az ülésen és nevében szavaz. Erről értesíteni kell az Elnököt.
- 3.3 Az Általános Tanács bizonyos esetekben más személyeket is meghívhat üléseire.

4. cikkely

Szavazás

- 4.1 Ahhoz, hogy az Általános Tanács szavazhasson, a tagok vagy helyetteseik legalább 2/3-ának jelen kell lenni.
- 4.2 Ha a Jegyzőkönyv nem rendelkezik másképp, a döntéseket egyszerű többséggel hozzák meg.

² EDB (1999d).

- 4.3 Határozatot írásban is meg lehet hozni, ha az Általános Tanács legalább három tagja ezt nem ellenzi. Az így meghozott döntést az Általános Tanács következő üléséről készített jegyzőkönyv tartalmazza.
- 4.4 Bármely esetben, ha az Általános Tanács saját kompetenciájában megjegyzéseket fűz a Kormányzó Tanács vagy az Igazgatóság által elfogadandó jogszabályokhoz, az eltérő nézetet képviselő kisebbségnek joga van eljuttatni véleményét az EKB e két döntéshozó szervének.

5. cikkely

Az Általános Tanács üléseinek megszervezése

- 5.1 Minden ülés napirendjét az Általános Tanács fogadja el. Az Elnök elkészíti a tervezett napirendet és a vonatkozó dokumentumok kíséretében legalább 8 nappal az ülés előtt elküldi az Általános Tanács tagjainak és más feljogosított résztvevőknek, kivéve rendkívüli helyzetben, amikor is a körülményeknek megfelelően jár el. A tervezett napirendhez képest az Elnök vagy az Általános Tanács egy tagja javaslatára az Általános Tanács levehet és javasolhat új napirendi pontokat. Amennyiben az Általános Tanács három tagja kéri, a napirendről lekerül a napirendi pont, ha a vonatkozó dokumentumokat nem küldték el a tagokhoz kellő időben.
- 5.2 Az Általános Tanács üléseiről készült jegyzőkönyvet a tagok a következő ülésen kapják meg hitelesítésre (vagy, ha szükséges, akkor korábban és írásban) és azt az Elnök aláírásával látja el.

6. cikkely

Kapcsolat az Általános Tanács, a Kormányzó Tanács és az Igazgatóság között

- 6.1 Nem sértve az Általános Tanács egyéb felelősségeit, beleértve a Jegyzőkönyv 44. cikkelyét, az Általános Tanács hozzájárulói funkciói különösen a 6.2. – 6.8. pontokban foglaltakat tartalmazzák.
- 6.2 A Jegyzőkönyv 4. cikkely és 25. cikkely (1) alapján az Általános Tanács hozzájárul az EKB tanácsadói feladatához.
- 6.3 Az Általános Tanácsnak az EKB statisztikai feladataihoz való hozzájárulása a következőket foglalja magába:
- Az EÜ összes nemzeti központi bankja közötti együttműködés erősítése azzal a céllal, hogy az EKB-t statisztikai jellegű feladataiban támogassák.
 - Hozzájárulás a szükséges esetekben azon szabályok és gyakorlatok harmonizációjához, melyek az EÜ nemzeti központi bankjai által végrehajtott statisztikák rendezését, szerkesztését és szétosztását szabályozzák.
 - A Jegyzőkönyv 42. cikkelye szerint az EKB statisztikai témájú ajánlásainak elfogadása előtt a Kormányzó Tanács számára véleményezés.
- 6.4 A Jegyzőkönyv 15. cikkelye alapján az Általános Tanács hozzájárul az EKB jelentési kötelezettségeinek teljesítéséhez azáltal, hogy annak elfogadása előtt az EKB Éves Jelentését a Kormányzó Tanácsnak véleményezi.

- 6.5 A Jegyzőkönyv 26. cikkely (4) szerint az Általános Tanács hozzájárul a számviteli szabályok és a műveletekről szóló jelentések szabványosításához azáltal, hogy a Kormányzó Tanácsnak véleményt nyilvánít a szabálytervezetekről.
- 6.6 A Jegyzőkönyv 29. cikkely (4) összefüggésében az Általános Tanács hozzájárul más intézkedések meghozatalához azáltal, hogy a Kormányzó Tanácsnak véleményt nyilvánít az intézkedéstervezetekhez.
- 6.7 Az Általános Tanács hozzájárul az EKB személyzete foglalkoztatási feltételeinek elfogadásához azáltal, hogy a Kormányzó Tanácsnak véleményezi a foglalkoztatási feltételek tervezetét.
- 6.8 A Jegyzőkönyv 47. cikkely (3) alapján az Általános Tanács hozzájárul az árfolyamok visszavonhatatlan rögzítéséhez azáltal, hogy véleményt nyilvánít a Kormányzó Tanácsnak az Egyezmény 109 I cikkely (5) szerinti EKB véleménytervezettel és bármilyen más EKB véleménytervezettel kapcsolatban, mely egy elfogadandó közösségi joganyagra vonatkozik, amikor a derogációt eltörlik, vagy amikor a 11. Jegyzőkönyv 10. cikkelyében leírt döntést hozzák.
- 6.9 Bármely esetben, ha az Általános Tanács hozzájárul az EKB fenti bekezdésekben foglalt feladataihoz, elegendő időt kell biztosítani számára, mely nem lehet kevesebb 10 munkanapnál. Sürgős esetben (amit a felkérésben indokolni kell) a rendelkezésre álló idő 5 munkanapra csökkenthető. Az elnök dönthet írásos eljárásról is.
- 6.10 Összhangban a Jegyzőkönyv 47. cikkely (4) ponttal, az Elnök értesíti az Általános Tanácsot a Kormányzó Tanács által meghozott döntésekről.

7. cikkely

Jogi szabályozások

A Jegyzőkönyv 46. cikkely (4) és 48. cikkelye és ezen Működési Szabályzat alapján meghozott döntéseket, valamint a Jegyzőkönyv 44. cikkelye alapján az Általános Tanács által elfogadott ajánlásokat és véleményeket az Elnök írja alá.

8. cikkely

Az EKB dokumentumainak és archívumának titkossága és hozzáférhetősége

- 8.1 Az Általános Tanács és bármely - a saját kompetenciájába tartozó ügyekkel foglalkozó - bizottság vagy csoport munkája bizalmas, hacsak az Általános Tanács nem jogosítja fel az Elnököt a tanácskozásaik végeredményének nyilvánosságra hozatalára.
- 8.2 Az Általános Tanács és bármely - a saját kompetenciájába tartozó ügyekkel foglalkozó - bizottság vagy csoport által készített dokumentumok bizalmasak, hacsak az Általános Tanács másképp nem dönt. Az ilyen dokumentumok az EKB archívumában lévő dokumentáció szerves részét képezik, hozzáférés ezekhez a dokumentumokhoz ugyanolyan kritériumok alapján történhet, mint amelyeket a Kormányzó Tanács az EKB archívumához való hozzájutással kapcsolatban előírt.

9. cikkely
Hatályvesztés

Összhangban az Egyezmény 109k cikkely (2)-vel, ha a Tanács minden derogációt megszüntet és amikor a 11. Jegyzőkönyvben leírt döntést meghozzák, az Általános Tanácsot felosztatják és az ÁTMSZ hatályát veszti.

10. cikkely
Publikáció

Ezen Működési Szabályzatot a Hivatalos Lap közli.

Frankfurt am Main, 1998. szeptember 1.

MEGÁLLAPODÁS AZ ERM II-R L³

*az EKB
és az eurózónán kívüli tagállamok nemzeti bankjai között
a GMU harmadik szakaszában működő
árfolyam-mechanizmusról*

A megállapodás szövegében:

- *nem eurózónabeli nemzeti bankok*: azon EU-tagállamok nemzeti bankjai, ahol az eurót nem vezették be.
- *nem eurózónabeli tagállamok*: azon EU-tagállamok, melyek nem vezették be az eurót.
- *részvevő nem eurózónabeli tagállamok*: jelen megállapodásban résztvevő olyan EU-tagállamok, melyek nem vezették be az eurót.
- *részvevő nem eurózónabeli valuta*: a résztvevő nem eurózónabeli tagállamok valutái.
- *részvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok*: az ERM II-ben résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok.
- *Határozat*: az amszterdami Európai Tanács 1997. június 16-i határozata az ERM II-ről.

I. Középfolyamok és ingadozási sávok

1. cikkely

*Bilaterális középfolyamok
és intervenciók árfolyamok az euró
és a résztvevő nem eurózónabeli valuták között.*

- 1.1 Jelen megállapodás aláírói a piacokat közösen értesítik az euró és a résztvevő nem eurózónabeli valuták közötti bilaterális árfolyamokról és azok változásairól a Határozatban (2.3.) leírt eljárást követően.
- 1.2 A Határozat pontjai (2.1., 2.3. és 2.4.) szerint rögzített ingadozási sávokkal összhangban, az EKB és minden résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bank közös meg egyezéssel létrehozta az euró és a résztvevő nem eurózónabeli valuták közötti bilaterális alsó és felső intervenciók árfolyamokat, ahol automatikus intervenció valósul meg. Az EKB és a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok közösen értesítik a piacokat ezekről az árfolyamokról, melyeket az I. Függelék szerint jegyeznek.

³ EU (1998b).

II. Intervenció

2. cikkely

Általános rendelkezések

- 2.1 Az intervenciót elvben euróban és a résztvevő nem eurózónabeli valutákban hajtják végre. Az EKB és a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok értesítik egymást minden tervezett devizapiaci intervencióról, mely az ERM II. kohézióját hivatott megvédeni.
- 2.2 Az EKB és a nem eurózónabeli nemzeti bankok minden más devizapiaci intervencióról értesítik egymást.

3. cikkely

Intervenció a széleken

- 3.1 A széleken az intervenció elvben automatikus és korlátlan. Mégis, az EKB és a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok felfüggeszthetik az automatikus intervenciót, ha ez az ő elsődleges céljukkal, az árstabilitás fenntartásával ellenkezik.
- 3.2 Az intervenció felfüggesztéséről szóló döntés meghozatalakor az EKB vagy egy résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bank minden más releváns tényezőt kellő mértékben figyelembe vesz, beleértve az ERM II. hiteles működését is. Az EKB és/vagy az érintett résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bank minden döntést tényleges bizonyosságra alapoz, és ebben az összefüggésben minden más kompetens testület által levont következményt is megfontol. Az EKB és/vagy az érintett résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bank a lehető leghamarabb és szigorúan bizalmasan értesíti a többi érintett monetáris hatóságot és minden más résztvevő nem eurózónabeli tagállam monetáris hatóságait bármilyen szándékról, mely az intervenció felfüggesztését célozza.
- 3.3 A „fizetés után fizetés” eljárást alkalmazzák a széleknél történt intervenciók esetében, ahogy ezt az I. Függelék leírja.

4. cikkely

összehangolt sávon belüli intervenció

Az EKB és a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok megállapodhatnak összehangolt sávon belüli intervenció végrehajtásában.

5. cikkely

Előzetes megállapodás intervencióra és egyéb tranzakciók

- 5.1 Az intervenciót kibocsátó nemzeti bankkal történt előzetes megállapodás szükséges ahhoz, ha egy nemzeti bank ilyen valutát a korábban megállapodott limiten felül szándékozik használni az összes nem kötelező intervencióval kapcsolat-

ban (beleértve az egyoldalú sávon belüli intervenciót), mely a résztvevő valuták eladásával vagy vételével jár.

- 5.2 Olyan intervenciótól eltérő tranzakciók esetében is előzetes megállapodás szükséges, mely legalább egy résztvevő nem eurózónabeli valutát vagy az eurót magában foglalja és fontossága révén valószínűleg befolyásolja az érintett két valuta árfolyamát. Ilyen esetekben a két adott nemzeti bank olyan megközelítésben állapodik meg, amely minimalizálja a lehetséges problémákat, beleértve a tranzakció elszámolását – teljesen vagy részben – közvetlenül a két nemzeti bank között.

III. Nagyon rövid távú finanszírozási lehetőség

6. cikkely

Általános rendelkezések

- 6.1 Az euróban és a résztvevő nem eurózónabeli valutákban történő intervenció céljára az EKB és minden egyes résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bank nagyon rövid távú finanszírozási lehetőséget nyit egymás számára. A finanszírozási művelet kezdeti lejáratára 3 hónap.
- 6.2 A finanszírozó lehetőség során a műveletek a résztvevő valuták spot eladási és vételi formáját öltik, létrehozva a megfelelő tartozásokat és követeléseket a hitelező valutájának denominációjában az EKB és a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok között. A műveletek értéknapja (value date) azonos lesz a piaci intervenció értéknapjával. Az EKB a finanszírozási lehetőség összefüggésében a végrehajtott műveleteket nyilvántartja.

7. cikkely

A széleken történő intervenció finanszírozása

- 7.1 A nagyon rövid távú finanszírozási lehetőség elvben automatikusan elérhető és összegében korlátlan a résztvevő valutában széleken végrehajtott intervenció finanszírozása céljára.
- 7.2 Az adós nemzeti bank megfelelően használja fel a devizatartalékait, mielőtt igénybe veszi a facilitást.
- 7.3 Az EKB és a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok felfüggeszthetik a további automatikus finanszírozást, ha ez konfliktusba kerülne az elsődleges céljukkal, az árstabilitás fenntartásával. A további automatikus finanszírozás felfüggesztése jelen megállapodás 3.2 pontjának függvénye.

8. cikkely

A sávon belüli intervenció finanszírozása

A sávon belüli intervenció céljára a nagyon rövid távú finanszírozás az intervenciók valutát kibocsátó nemzeti bankkal történő megállapodással elérhetővé tehető a következő feltételek függvényében:

- a) az adós nemzeti bank számára elérhetővé tett ilyen finanszírozás kumulált összege nem haladhatja meg a nemzeti bank számára megállapított plafont (ld. II. Függelék),
- b) az adós nemzeti bank megfelelően használja fel a devizatartalékait, mielőtt igénybe venné a facilitást.

9. cikkely

Kamatfizetés

- 9.1 Kinnlevő nagyon rövid távú finanszírozási egyenlegekre a hitelező valutájának a kezdeti finanszírozó művelet kereskedési napján fennálló 3 hónapos pénzüpi kamatát fizetik, vagy a Megállapodás 10. és 11. cikkelyében leírt megújítás esetén a hitelező valutájának azon a kereskedési napon fennálló 3 hónapos pénzüpi kamatát fizetik, amikor a megújítandó kezdeti finanszírozó művelet esedékes.
- 9.2 Felhalmozott kamatot fizetnek a hitelező valutájában a facilitás kezdeti lejáratának napján, vagy, ha alkalmazható, az adós egyenlegének megszüntetése (advance liquidation) napján. A Megállapodás 10. és 11. cikkelyében leírt facilitás megújítása esetén a kamatokat minden 3 hónapos időszak végén tőkésítik és az adós egyenlegének végső visszafizetése napján fizetik ki.
- 9.3 Jelen Megállapodás 9.1. cikkelye céljából, minden egyes résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bank értesíti az EKB-t a saját 3 hónapos pénzüpi kamatairól. Az EKB 3 hónapos euró pénzüpi kamatlábat használ, melyről értesíti a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankokat.

10. cikkely

Automatikus megjítás

Az adós nemzeti bank kérésére a finanszírozó művelet kezdeti lejáratát meghosszabbítható 3 hónapra.

Mégis:

- a) a kezdeti lejárat automatikusan csak egyszer, maximum 3 hónapra hosszabbítható meg,
- b) ezen cikkely alkalmazásából származó eladósodás teljes összege sohasem haladhatja meg az adós központi bank II. Függelékben megállapított plafonját.

11. cikkely ***Megítás közös megegyezéssel***

- 11.1 A plafont meghaladó bármilyen adósság egyszer három hónapra megújítható a hitelező központi bank megállapodásának függvényében.
- 11.2 A már egyszer automatikusan három hónapra megújított bármilyen adósság másodszor is megújítható további három hónapra a hitelező központi bank megállapodása függvényében.

12. cikkely ***Előzetes visszafizetés***

Jelen megállapodás 6., 10. és 11. cikkelyeivel összhangban feljegyzett bármilyen adós egyenleg bármikor előzetesen kiegyenlíthető az adós központi bank kérésére.

13. cikkely ***Közös tartozások és követelések nettósítása***

Az EKB és egy résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bank között – jelen Megállapodás 6-tól 12. cikkelyei szerinti műveletekből eredő – fennálló kölcsönös követeléseket és tartozásokat nettósíthatják egymással szemben az érintett két fél kölcsönös megállapodása révén.

14. cikkely ***Elszámolás eszköze***

- 14.1 Amikor a finanszírozó művelet esedékessé válik, vagy előfizetés esetén, az elszámolást elvben a hitelező valutájában lévő aktívái segítségével hajtják végre.
- 14.2 Ez a rendelkezés nem sérti a hitelező és adós központi bank megegyezése szerinti más elszámolási formákat.

IV. Szorosabb árfolyam-együtműködés

15. cikkely ***Szorosabb árfolyam-együtműködés***

- 15.1 A résztvevő nem eurózónabeli központi bankok és az EKB közötti árfolyam-politikai megállapodás tovább erősíthető, eseti alapon szorosabb árfolyamkapcsolatok alakíthatóak ki az érdekelt résztvevő nem eurózónabeli tagállam kezdeményezésére.

- 15.2 A Határozat 2.4. pont szerint, eseti alapon az érintett résztvevő nem eurózónabeli tagállam kérésére a standard ingadozási sávoknál keskenyebb sávokat rögzíthetnek, elvben automatikus intervencióval és finanszírozással támogatva.
- 15.3 Egyéb informális természetű szorosabb árfolyam-politikai megegyezésre is sor kerülhet az EKB és a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bank között.

V. A rendszer működésének figyelemmel kísérése

16. cikkely

Az EKB Általános Tanácsának feladatai

- 16.1 Az EKB Általános Tanácsa figyelemmel kíséri az ERM II. működését és a monetáris és árfolyam-politikai koordináció, illetve az intervenció és a nagyon rövid távú finanszírozás adminisztrációjának fórumaként szolgál. Az Általános Tanács állandóan figyelemmel kíséri minden résztvevő nem eurózónabeli valuta és az euró közötti bilaterális árfolyamkapcsolatok fenntarthatóságát.
- 16.2 Az EKB Általános Tanácsa a megszerzett tapasztalatok fényében ezen Megállapodás működését időszakosan áttekinti.

17. cikkely

A középárfolyamok kiigazítása és keskenyebb ingadozási sávokban való részvétel

- 17.1 A Határozat 2.3. pont alapján elért megállapodás összes aláírójának, beleértve az EKB-t, joga van bizalmas eljárást kezdeményezni, mely a középárfolyamok kiigazítását célozza.
- 17.2 A standard ingadozási sávoknál keskenyebb sávokról szóló megállapodás esetében a Határozat 2.4. pont szerint meghozott közös döntés összes aláírójának, beleértve az EKB-t, joga van kezdeményezni az érintett valuta keskenyebb sávbeli részvétele alkalmasságának bizalmas újravizsgálását.

VI. Kimaradás

18. cikkely

Alkalmazhatóság

A Megállapodás 1., 2.1., 3., 4., 6-tól a 15., és a 17. cikkelyei nem vonatkoznak azon nem eurózónabeli nemzeti bankokra, melyek nem vesznek részt az ERM II-ben.

19. cikkely
Együttműködés az egyeztetésben

Az ERM II-ben nem résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok együttműködnek az EKB-val és a résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankokkal az egyeztetésben és egyéb információcserében, mely az ERM II megfelelő működéséhez szükséges.

VII. Végső rendelkezések

20. cikkely
Végső rendelkezések

- 20.1 Ez a Megállapodás 1999. január 1-jétől felváltja az 1979. március 13-i, az Európai Monetáris Rendszer (EMS) működési szabályzatát lefektető Megállapodást, melyet az 1985. június 10-i és az 1987. november 10-i Instrumentumok módosítottak.
- 20.2 Ezt a Megállapodást három nyelven, angolul, franciául és németül állítják ki. Az eredeti Megállapodást az EKB minden nyelven elküldi minden egyes központi banknak. Az EKB az eredeti példányokat megőrzi. A Megállapodást minden más hivatalos nyelvre lefordítják és megjelentetik a Hivatalos Lapban.

I. F GGELEK

A) Árfolyamjegyzési konvenció

Az ERM II-ben résztvevő eurózónán kívüli tagállamok valutáinak az euróval szembeni bilaterális középárfolyamait úgy jegyzik, hogy az euró a bázis valuta. Az ilyen árfolyamot 1 EUR értékeként fejezik ki, 6 szignifikáns számjeggyel.

Ugyanez a konvenció érvényes az ERM II-ben résztvevő nem eurózónabeli tagállam valutáinak euróval szemben jegyzett alsó és felső intervenciók árfolyamai jegyzése során is. Az intervenciók árfolyamokat úgy határozzák meg, hogy a százalékban kifejezett sáv szélességet a bilaterális középárfolyamhoz hozzáadják, illetve abból levonják. Az így létrejövő árfolyamokat 6 szignifikáns számjegyre kerekítik.

B) Fizetés után fizetés” eljárás

A széleken végrehajtott intervenciók során a „fizetés után fizetés” eljárást alkalmazzák mind az eurózónabeli nemzeti bankok, mind az EKB. Az ERM II-ben résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok ezt az eljárást használják, amikor az eurózóna nemzeti bankjai, illetve az EKB levelezőiként működnek. A ERM II-ben résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok saját belátásuk szerint alkalmazhatják ezt az eljárást, amikor olyan intervenciót hajtanak végre a széleken, mint amit az ilyen nemzeti bankok saját nevükben végrehajtottak.

(i) Általános alapelvek

A „fizetés után fizetés” eljárást alkalmazzák, amikor az ERM II-ben a széleken végrehajtott intervenció az euró és az ERM II-ben résztvevő nem eurózónabeli tagállam valutái között történik.

Ahhoz, hogy az ERM II-ben a széleken történő intervenciót végre lehessen hajtani, a partnerektől megkövetelik számla vezetését az érintett jegybanknál. Ugyanígy megkövetelik, hogy rendelkezzenek SWIFT-címmel és/vagy az érintett nemzeti bankkal vagy az EKB-val cseréljenek hitelesített telex-kódjeleket. Emellett a partnerek (eligible counterparties) közvetlenül az EKB-val végrehajthatnak széleken történő intervenciót az ERM II-ben.

Az ERM II-ben résztvevő nem eurózónabeli nemzeti bankok az EKB és az eurózóna jegybankjainak levelezőiként (correspondent) működnek.

A széleken végrehajtott intervenció során az érintett nemzeti bank és az EKB adott tranzakcióval kapcsolatos fizetését akkor indítja el, ha a levelezőjétől megerősítést kap, hogy az esedékes összeget a számláján jóváírták. A partnerektől megkövetelik az esedékes időben történő fizetést úgy, hogy a nemzeti bankok és az EKB teljesíthessék a saját fizetési kötelezettségeiket. Következésképpen, a partnerektől megkövetelik az előre meghatározott határidő előtti fizetést.

(ii) A tőkebeérkezés határideje a partnerektől

A partnerek az intervenciók összegeket legkésőbb délután 1 órakor (frankfurti (CET) idő) fizetik be.

II. F GGELEK

5. táblázat

**A Megállapodás szerinti nagyon rövid távú finanszírozás
igénybevételének plafonjai
(millió euró)**

A Megállapodás aláírói	Plafon ⁴
<i>Bank of England</i>	3480
<i>Danmarks Nationalbank</i>	520
<i>Bank of Greece</i>	300
<i>Sveriges Riksbank</i>	990
<i>EKB</i>	0
Eurózónabeli nemzeti bankok	Plafon
<i>Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique</i>	0
<i>Deutsche Bundesbank</i>	0
<i>Banco de España</i>	0
<i>Banque de France</i>	0
<i>Central Bank of Ireland</i>	0
<i>Banca d'Italia</i>	0
<i>Banque centrale du Luxembourg</i>	0
<i>De Nederlandsche Bank</i>	0
<i>Österreichische Nationalbank</i>	0
<i>Banco de Portugal</i>	0
<i>Suomen Pankki</i>	0

⁴ Képzeltbeli összeg azon nemzeti bankok számára, melyek nem vesznek részt az ERM II-ben.

AZ EURÓÉRMÉK TECHNIKAI SPECIFIKÁCIÓI

6. táblázat

A EUR RM K

Érték (euró)	Átmérő (mm)	Vastagság (mm)	Súly (gramm)	Alak	Szín	Összetétel	Fémpezé széle
2	25,75	1,95	8,5	kerek	külső rész: fehér belső rész: sárga	vörösréz-nikkel (Cu75Ni25) három réteg nikkel-sárgaréz/ nikkelnikkel-sárgaréz (CuZn20Ni5/Ni12/CuZn20Ni)	puhán recézett, a szélén jelölésekkel
1	23,25	2,125	7,5	kerek	külső rész: sárga belső rész: fehér	Nikkelnikkel-sárgaréz (CuZn20Ni5) három réteg (Cu75Ni25/Ni7/Cu75Ni25)	megszaki-tottan recézett
0,50	24,25	1,88	7,8	kerek	sárga	Északi arany (Cu89Al5Zn5Sn1)	csipkézett szélű
0,20	22,25	1,63	5,7	„spanyol virág” alakú	sárga	Északi arany	sima
0,10	19,75	1,51	4,1	kerek	sárga	Északi arany	csipkézett szélű
0,05	21,25	1,36	3,9	kerek	vörös	Vörösréz bevonatú acél	sima
0,02	18,75	1,36	3,0	kerek	vörös	Vörösréz bevonatú acél	sima, vájattal
0,01	16,25	1,36	2,3	kerek	vörös	Vörösréz bevonatú acél	sima

Forrás: Council (1999b).

7. táblázat

**A EUR PAI KÖ PONTI BANK T KEJEGY SE SORÁN
A EGYES NEM ETI BANKOK S LYAI**

Jegybank	Jegybank %-os súlya (1998. szept.)	Jegyzett tőke nagysága	Befizetési kötelezettség (%-ban)	Összes befizetett tőke ()	Hozzájárulás az EMI pénzeszköz-zelhez	Befizetendő (1998.júl.1.)	Jegybank %-os súlya (1998. dec.)
Bundesbank (D)	24,4096	1 220 480 000	100	1 220 480 000	138 808 404	1 081 671 596	24,4935
Banque de France (F)	16,8703	843 515 000	100	843 515 000	104 644 800	738 870 200	16,8337
Banca d'Italia (I)	14,9616	748 080 000	100	748 080 000	97 565 912	650 514 088	14,8950
Banco de España (E)	8,8300	441 500 000	100	441 500 000	54 476 907	387 023 093	8,8935
De Nederlandsche Bank (NL)	4,2796	213 980 000	100	213 980 000	26 161 252	187 818 748	4,2780
Nationale Bank van België /Banque Nationale de Belgique (B)	2,8885	144 425 000	100	144 425 000	17 235 643	127 189 357	2,8658
Österreichische Nationalbank (A)	2,3663	118 315 000	100	118 315 000	14 162 957	104 152 043	2,3594
Banco de Portugal (P)	1,9250	96 250 000	100	96 250 000	11 387 902	84 862 098	1,9232
Suomen Pankki (SF)	1,3991	69 955 000	100	69 955 000	10 160 382	59 794 618	1,3970
Central Bank of Ireland (IRL)	0,8384	41 920 000	100	41 920 000	4 924 381	36 995 619	0,8496
Banque centrale de Luxembourg (L)	0,1469	7 345 000	100	7 345 000	923 360	6 421 640	0,1492
Eurózána jegybankjai	78,9153	3 945 765 000		3 945 765 000	480 451 100	3 465 313 100	78,9379
Bank of England (GB)	14,7109	735 545 000	5	36 777 250	-	-	14,6811
Sveriges Riksbank (S)	2,6580	132 900 000	5	6 645 000	-	-	2,6537
Bank of Greece (GR)	2,0585	102 925 000	5	5 146 250	-	-	2,0564
Danmarks Nationalbank (DK)	1,6573	82 865 000	5	4 143 250	-	-	1,6709
Eurózána kívüli jegybankok	21,0847	1 054 235 000		52 711 750			21,0621
összesen (EU-15)	100	5 000 000 000		3 998 476 750			100

Forrás: ECB/1998/1,2,13,14, illetve „Capital subscription to the ECB” (11 September 1998), „Key for the ECB's capital” (1 December 1998) és „The National Central Banks' percentage shares in the key for the capital of the ECB” (9 June 1998).

⁵ Az Európai Bizottság legfrissebb GDP adatai alapján 1998 decemberében módosultak a súlyok a szeptemberi állapozhó képest. (A Kormányzó Tanács korábbi döntése értelmében a GMI kezdete előtt a súlyok még változhattak, amennyiben a Bizottság korrigált statisztikái olyanok, hogy legalább 0,01%-os változást eredményeztek egy nemzeti bank súlyában).

*A Kormányzó Tanács és az Általános Tanács üléseinek dátuma
2 -ben*

A Kormányzó Tanács üléseinek dátumai	Az Általános Tanács üléseinek dátuma
január 5. (szerda)	
január 20.	
február 3.	
február 17.	
március 2.	március 2.
március 16.	
március 30.	
április 13.	
április 27.	
május 11.	
május 25.	
június 8.	június 8.
június 21. (szerda)	
július 6.	
július 20.	
augusztus 3.	
augusztus 31.	
szeptember 14.	szeptember 14.
október 5.	
október 19.	
november 2.	
november 16.	
november 30.	
december 14.	december 14.